EPISTO
LÆ
GASPA
RINI
Barzizius
PERGA
MENSI

I
00381

381

26

381

2- 13 - 4 - 17

~~22 - 3 - 20~~

Barzizius (Gasp.)

I
00381

b18612714

Barzizius

Gaſparini pergamenſis clariſſimi orato
ris epiſtolarꝝ liber fœliciter incipit.

g Audeo plurimum ac lætor in ea te ſententia eſſe: ut nihil a me fieri ſine cauſa putes. Ego enim et ſi multorꝝ verebar ſuſpitõnes, qꝰ a me ſemproniũ antiquũ familiarẽ meũ reiiciebã: tamen cũ ad incredibilẽ animi tui ſapiẽtiam iudiciũ meũ referebam nihil erat quare id a te improbari putarẽ. Nã cum & meos noſſes mores: & illius naturam nõ ignorares: nõ dubitabã quid de hoc facto meo iudicaturus eſſes. Nõ igitͬ has ad te ſcribo lr̄as, quo nouã tibi de rebus a me geſtis opinionẽ faciam: ſed ut ſi quando aliter hoĩes nr̄os de me ſentire intelliges: tu qui probe cauſam meã noſti, defenſionẽ meã ſuſcipias. Hec ſi feceris: nihil eſt quo vlterius officium tuum requiram. Vale.

e T ſi antea litteris & ſermone multorũ non ſatis probari factũ tuũ intellexiſſẽ qꝰ veterẽ amicũ deſtituiſſes: tamẽ cum haberẽ animũ tuum multis indiciis ꝑſpectũ: nullo pacto induci poterã, ut in re temere quicq̃ a te factũ putarem. Sed q̃ difficile ſit (p̄ſertim in hac urbe noſtra) ex animis hominũ euellere eã opinionẽ, quæ ſemel inſederit: cũ ſis prudens ni-

Es dela Lib.a del Colegio Mayor de Cuenca

hil opus eſt te admonere. Ego tibi om̄e ſtudiū meū polliceor. & q̄tū in me erit, ꝑficiā: ne quiſq̄ noſtroꝝ ciuiū ea re tibi ſuccenſeat. Q̄ ſi ulla ratione his poterit perſuaderi: nihil omittā. Si uero illos in ſentētia manere ſenſero: ego uicē tuam dolebo. Tum tuū erit: non tantū officiū meū ex euētu: q̄tum ex meo in te animo ſpectare. Vale.

m Erito amo te. quia non (ut noſtri hoīes ſolent) res ip̄as tantū ex alioꝝ ingenio q̄tum ex tuo iudicas. qđ niſi de te mihi certiſſime ꝑſuaſiſſem: uehement᷑ dubitarē, ne rumor qui de me ꝑcrebuit, paulo te leuiorē a me faceret. Nā cū pleriq; admirarent᷑, ꝙ tiberii claudii defenſionē nō ſuſceperim: ſunt q ultro me accuſant. & ꝑiniquū dicūt, ꝙ ueteris amici & neceſſarii tui cauſam patiar (me ſaluo ac uiuo) eſſe deſertā. Ego uero cū non dubitarē multos homines eſſe, qbus anim⁹ doleret ꝙ me ſumme amares: uidebā nō defuturos q ad te ſcriberēt me nunq̄ bono amore ī tuos fuiſſe. Neq; tantū amiciciā tuā: q̄tū fortunā, ſecutū. Sed cū te nō ignorarē: hoꝝ hominū ſemp inſidias ꝑuiſeci. Volui aūt ad te ſcribere: ne te ꝯtemptū a me diceres. Illud igit᷑ a me habeto, ꝙ ſi cā tiberii a me defēdi potuiſſ3 (ſalua ea opinione quā nos omnes uolumus in republica habere) certe nō minus in eius periculo laboraſſem: q̄ ſo-

leo cū de capite&meoꝝ fortunis agit᷑. Sed no
lui famæ meæ ꝑiculū facere. Turpe enī eſſet,
ut q ſp uigilaui ꝑ cōmodis reipublice: nūc pri
uato officio hūc hoīem tuerer. q nō ſolū mul-
tis iudiciis: ſed etiā grauiſſimis teſtibꝰ rēpubli-
cā male geſſiſſet. Hortor itaq; te, ac etiā maio-
rē in modū rogo, ut (ſicut tu facis) bene de me
exiſtimes. neq; me aliū putes: q̄ cū ſūmo ſtu-
dio olim familiares tuos defendebā. Scio non
longe abfuturū, qn me in gratiā habeas: ſi ꝯſi-
lioꝝ tuoꝝ memineris. quibus me ſæpe admo
nuiſti, ut cū amicis multa ꝯtuliſſē: omnia ꝯſilia
mea ad amplitudinē reipublice referā. Vale.

Qꝫ tiberio claudio non affueris: mini-
me officiū tuū repħendo. Scio enī q̄tū
unuſqſq; noſtrū reipublice debeat. nec dubito
quin nr̄a neceſſitudine omīa dicturꝰ ac facturꝰ
fueris: q̄ (ſalua republica) in tali cauſa dici ac fi-
eri a te potuerint. Sed temeritate ſua res in eū
locū deducta eſt: ut q reipu. bn̄ ꝯſultū voluerit
hūc aut oderit: aut deſertū eſſe patiant᷑. Nulla
ḡ mihi ſocietas ē cū illo. neceſſarius meus fuit
et amicꝰ, q̄mdiu noſtræ reipublicæ alicui uſui
erat. cū uero male ceperit de publiciſ cōmodiſ
ſentire: ego nō aliter ac debeo, de homine illo
iudico. Qꝫ uero ſcribis te ꝯſilium meū ī hac re
ſecutū: uehementer gaudeo. ac tantū de hoc

te hortor: ut nihil ſit ad quod te maiori ſtudio hortari poſſim. Cū enī antea ꝓpter mſta ī me offitia tua, maximas tibi grās haberē: nunc cer te eo maiores habeo: ꝙ vnicuiq; nr̄m reſpubli ca debet eſſe carior q̄ priuata. Vale.

m Agnaſ habeo naturę tue grās: ꝙ nihil ē q̄re cauſæ meæ diffidā. Cū enī ī reb⁹ iudicādis ſūma prudētia ſis p̄ditus: uideo non poſſe fieri, ut (qđ multis pſepe accidit) ip̄a legū noſtrarū obſcuritas remoret̃ ſentētiā tuā. Tu qd ſapiētiæ tuæ cōueniat uidebis. Ego uero ta bulas publicas, teſtes, & certa adiumīta q̄ in hu iuſmodi litibus ſolēt deſiderari, ita pata habeo ut nō cauillatōnib⁹ (ſicut nuper aduerſarii mei) Sed ip̄a veritate pugnare a te iudicer. Vale

ſ I adiumētis de qbus ad me ſcripſiſti, in ſtructa eſt cauſa tua: nihil ē qđ a te du bitari cenſeā. Ego enī (q̄tum ad me attinebit) pſpiciā, ne mea negligētia ullū ad te īcomodū ueniat. Tuū erit uidere ut cū optimā cauſā ha beas: nō ipſe tibi defuiſſe uidearis, & poſt rem iudicatā uenias: ne tibi aliqd ſimile accidat his q de rebus p̄teritis ī conciliū ueniūt. & poſt tē peſtatē cogitāt qua rōne poſſit occurri piculis quæ iam ſūt preterita. Cupio enim omnia tibi ex ſentētia uenire: quæ (ſaluis legibuſ) poſſunt

in cauſa tua meditari. Sed ubi aliud æqtas, aliud tua uoluntas a me exiget: nō dico tibi, ſed nec parenti quidē meo concederē, ſi mecū hoc pacto contēderet: ut ipē plus apud me poſſet q̄ leges & cōſuetudo iudiciorꝝ. Verū ne te q̄dem hoc a me exigere pro tua ſinglari modeſtia arbitror. Non enī eo te ingenio noui eſſe, nec ea familia: quæ aliqd in nrā ciuitate poti⁹ iniuria q̄ iure, a ſe īpetratū iri uelit. Cura ne ſæpius de eadē re te admoneā: ut cū omnia tibi parata ſint: turpē tibi defuiſſe iudiceris. Vale.

n Iſi ſcirē de qua re, &apud quē agerem non auderē certe(hoc preſertī tēpore) ad te qcq̄ ſcribere. Scis enī q̄ uariæ ſint hominū ſuſpitiones, & q̄ prōptiſſimæ līguæ ad maledicendū. Sed cū ſūma cauſæ meæ eqtas ſit, & tu ille ſis q nihil poſſis niſi æquū facere: bono aīo cauſā meā tibi comendo. Non dubito mltos hoīeſ eſſe: q arbitrāt̄ quadā auaricia me impulſū ut de antiquis ſedibus, & de auitis bonis uelim. Q. Fabium pellere. Ego uero ita inſtitutus ſum: ut nullius hominis locupletari ī commodis unq̄ appetiuerim. Sed de iure ſuo alteri cedere, propter hominū inuidiam: aut timidi hominis, aut ſtulti uidetur eſſe. Satis enī mihi erit, q̄ de re nō iniqua apud iudicē æqſſimū cōtendā. Tu aūt a cōſuetudine & natura

tua nō recedas. & ego nihil a te, niſi quod tua
æquitate dignū ſit, requiram. Vale

ſ I a noſtris legibus non abhorret cauſa
tua: bene te ſperare iubeo. Non enim
ſum ille quē rumor populariſ, aut hoīm fama
contra æqtatem promoueat. nec ignoro uete-
ri inſtituto magis oportere iudicē attēdere, qd
ſit iure poſitū: q̄ ī opinione. Sed ut ꝓbe ſemp
caui, ne unq̄ rumores ante æqtatē ponerem:
ita prouidendū tibi cēſeo, ne aliqua culpa tua
hæc opinio de te cōtracta uideatur. Quicquid
autē ingenio meo aut ſtudio prouideri poterit
vt de iure tuo nemini ꝓpter inuidiā cedas: to-
tum illud me ſatis facturū tibi polliceor. Illud
uero ꝑ tua ꝓudentia circūſpicies, qua ſcꝫ ratōe
& fortunis tuis & nomī meo bene ꝯſulas. Vale

m Axima cauſa me impulit, ut hoc tem-
pore ad te ſcriberē. Nā cū te maximis
rebus detentū eſſe audieri: certe negotiū meū
aliud in tēpus diſtuliſſē: niſi idipſū tale fuiſſet,
vt ſemel a me neglectū, nullius hoīs neqꝫ cōſi
lio, neqꝫ auxilio poſtea corrigi poſſit. Feres ita
qꝫ me: ſi te maxīas res agitātē interpellauero.
puto te memoria tenere, qbuſ uerbiſ tyro vſuſ
fuerit: cū p̄die kalendas marcias utrqꝫ noſtrū
ꝯueniſſet. Nā cū ipſe bono aīo ſe mecū in gra

tiā rediiſſe affirmaret: neq; in ſe ullas ōnino re
liq̄as odii ſup̄eſſe dicēt: tu me iuſſiſti non ſolū
eſſe æquo aīo: ſed etiā otioſo. Nec āplius quic
q̄ de te ſuſpicari. Ego vero cū illiꝰ verbis, & tuæ
auctoritati magnā fidē haberē: omnē memo-
riam īiuriaꝝ ac ſimultatū quæ int̃ nos fuerant
penitus ex aīo diſtulerā. Quid inde ſecutū ſit
melius audies ex hoīe iſto quē ad te mitto. cui
nō ſolū litteras dedi: ſed etiā mādata quæ ſup
hac re ad te ꝑferret. Poſtea eī q̄ a nobis deſceſ
ſiſti, rebus (ut putabas) int̃ me & illū cōpoſitis:
interuenit ſaturniꝰ, homo (ut ſcis) oīm ſedicio-
ſiſſimus: is oīa ꝑturbauit. & tantū exitauit odi
um: ut fortunæ meæ nūq̄ deteriori loco exti-
terūt. Nā (qđ in morbis dici ſolet) malū iſtud re
crudeſcit aliqn̄ aſperius q̄ inceperit. qđ a nullo
certe alio medico ſanari pōt, q̄ a te ipſo. Qua-
re ſi me ſaluū eē uis: ſi fortunas meas incolu-
mes: cura ut ad nos aduoles. opus eſt enī cele
ritate: ne uis eo me eſſe ꝓiectū, unde nullo tē-
pore nō dico amici: ſed nec ipſa q̄dē ſalus, etſi
cupiat: poſſit eximere. Vale.

q Vantā moleſtiā aīo ꝑceperim cognita
tyronis leuitate ex hoc poteſ cognoſce
re, ꝙ niſi reſpu. me ex ip̄o itinere palā reuocaſ
ſet: certe nō ſolū has lr̄as ꝯſecutus eſſē: ſꝫ mul
to etiā illas anteceſſiſſem. Si ḡ fortunis tuis ut

oportebat nō affui: mīme accuſabis officiū me
um. qui cū maxime cuperē aīo ſatiſfacere tuo
illa ip̄a patriæ nr̄æ caritas ex medio curſu quo
ad te tendebā, plane me inuitū reuocauit. Scri
pſi aūt ad tyronē q̄bus uerbis oportuit. ac etiā
illū docui, ut nō putaret tantū ſibi ipſā rē tecū
habendā eſſe: q̃tū mecū. qui oīm que int̄ nos
cōpoſita fuerūt: autor atq; ſpōſor fuerā. Hor-
tatus etiā eū fui multis rōnibus, ut rem ītegrā
in meū aduentū differret. cōcederetq; illud a-
miciciæ: que ut primū cū patre ſuo: ita poſtea
cū illo mihi fuit. Admonui eū pluribus nerbis
ut plus apud ſe rōnes meæ ualerēt, & reſpec-
tus antiquæ beniuolētiæ: q̄ ſeditiones & odia
ſaturnii. Quod ſi impetratū ab eo fuerit: mag
nas ei me habiturū gratias pollicitus fui. Si ve
ro ſpem meā īproba cōſilia hoīm ſediciorꝝ ui-
ciſſent: interminatꝰ ſū nihil omiſſurū, q̄ ad de
fenſionē tuā & extimationē meā ꝑtinuit. Pu-
to illū plus mihi crediturꝝ: q̄ ſaturnio. quæ res
ſi cōſiliū meū fefellerit: faciā vt illū facti ſui pœ
niteat. Expecto indies litteras ſuas. Si q̄d inte-
rim ab eo geſtū fuerit, q̄d tibi incōmode acci-
dat: tu me certiorem facias. Vale.

n On parua res ē neq; inuſitata de q̃ iā du
dū ad te ſcribē ꝯſtitui. Hoīes ei qbꝰ ī ꝓui
cia nr̄a curā tuarꝝ rerꝝ, & eorꝝ q tuis rebꝰ fauēt

cõmiſeras: uidet̃ a te magis ac magis ĩdies ab alienari. Querunt̃ oẽs ut remip̃am vno uerbo dicã q̃ lupos ouiũ cuſtodes feciſti. Sperabamꝰ qdẽ nos qui hic tui ſumꝰ res tuas ac tuoꝵ ꝓfli gatũ iri nõ poſſe, ab his qui ſemp cõmodis tu is aduerſati fuerũt: ſi ꝓcuratores tui(ut oporte bat) aduigilaſſent. Sed inde piculũ factũ ẽ: un de preſidiũ expectabamus. Nã hi boni viri pri mo p inſidias: deinde palã nõ ſolũ ad eos qui nõ bñ tibi uolũt ceperũt inclinare: ſed etiã ſe il lorũ duces profitẽtur. Opus eſt itaq; matura- tione dum adhuc res poteſt curari: ne tibi acci dat id quod ſolet euenire his, q̃ mortuo medi- cũ accerſiũt.

q Vanq̃ maxĩe in curſu eram ac in ipſo itinere ueniendi, propter eos rumores q̃ crebri de rebus meis afferebãt̃: tñ cum forte mihi occurriſſet tabellarius tuus cũ litteris tuis quas illi reddẽdas mihi tradideras: nolui ipm ſine meis lr̃is ad te redire. Sed ut ad ea ueniã: q̃ & fortunis meis et meorũ, imminere pfidia & ſcelere procuratoꝵ meorũ ſcripſiſti: oĩa pri us cognouerã ita ſe habere. maturaſſẽq; maio ri celeritate diſceſſũ meũ: niſi fuiſſẽ maxĩs re- bus detẽtus. Nihil uero uolui ad ea reſponde- re, q̃ quotidie mihi nũtiabant̃: ne forte ꝓderen tur ꝯſilia mea his qbus mĩme illa nota eẽ vole- bam. Nũc uero cũ tantũ habeã fidei prudẽtiæ

tuæ,ſūmæq; ī me beniuolētiæ,q̄tū poſtea meminı: te etiā atq; etiā hortor ac moneo vt eos qui ꝑtes meas ſequūtur,ſapienter (ut ſoles)de meo aduentu certiores facias.ꝑſuadeaſq; illis me nō p̄ꝰus de bonis meis rationē repetiturū: q̄ eos in integrū reſtitutos uidero. Plura ad te ſcriberē: niſi ſperarē ꝓpediē apud te eſſe,ac tabellariū tuū me celerit̄ ꝯſecuturū. Vale.

q Vod ad te ſcribo tale eſt: ut id maxīe ad rē tuā ꝑtineat. Nā etſi hoc alienū a te videat̄: tn̄ neceſſe eſt,ut ſi recte curatū fuerit magna gloria ad te ꝑuentura ſit. M.enī antoniuſ &. Q.hortēſius hoīeſ ampliſſimi,iā dudū int̄ ſe(ut noſti)ad multū odiū diſtendēt, ꝓpterea q; nr̄is ciuibuſ adhuc fuit difficile vtriq; illorū placere. Dū ergo ſtudio ꝑtiū nr̄a ciuitas diuiſa eſt: tot ꝯtētiones in urbe oriūtur: ut res iā plane ſpectare ad bellū ciuile uideatur.Q; etſi multi nō arbitrant̄ id poſſe fieri: ego tn̄ alit̄ iudico. Sed ꝑ oportunū acceſſiſſe tēpuſ tollendi huiuſce ꝑiculi,et oīm hoꝝ maloꝝ cām intelligo: ſi tu(q multū & ſapīa uales & induſtria)uolueris hoc onꝰ aſſumere. Noſti q̄tū ciues nr̄i tibi credāt. Cogita ſi ciuitas nr̄a certior facta fuerit de conſiliis et ſtudiis tuis in hanc rē: incredibilis oīm bonorū ꝯcurſus ad te fiet. traheſq; in ſententiā tuā maiorē partē urbis. & futurū

uideo, ut. M. anthoni⁹ &. Q. hortēſius ſeip̄os
tibi cōmittent. ac ultro uelint a te finem his oī
bus ſuis diſſenſionibus imponi. Suſcipies igit̄
hanc expeditionē tibi honeſtā, & reipublice ne
ceſſariam. Iudicabiſqꝫ nihil poſſe magiſ ad lau
dē tuam accedere: ꝗ ſi rem iſtā ꝯſilio tuo ꝑfe-
ceris. Vale

ſ I meo aliquo officio poterit ſedari o-
diū. M. anthonii &. Q. hortēſii: nul-
lo certe meo ꝑiculo ac labore deſinam: donec
oīa cōpoſita ſint ac qeta. Video enī hāc rē to-
tā ꝯflatā eſſe paucorū hoīm uitio, quibus ciui-
tatis otiū diſplicet. Tm̄ uero illis oībus ciuibus
bn̄ eſſe cupio: ut nō magis deſiderē me eſſe in
columē ꝗ illos ſaluoſ. Nō nihil etiā mouet me
reſpectus antonii & hortenſii. quos tū reipubli
ce cauſa, tum ex antiq̄ familiaritate cariſſimoſ
habeo Cōſequar ergo has meas lr̄as celerit̄. &
qcqd poterit a me ullo ſtudio, aut cura fieri: to
tū id libent̄ ſuſcipiā. ſatiſfaciamqꝫ expectationi
oīm illoꝝ ciuiū. Satis aūt præmii ꝯſecutū eſſe
me arbitror: ſi meo aduētu cognouero tm̄ in-
cendiū extinctū eſſe. Vale.

n On de re uulgari ac negligēda: ſed pu
blicis cōmodis ad te ſcribo. Pudet enī
me hoꝝ tp̄oꝝ, & nr̄æ reipublicæ miſeret. ꝗ cū
olī ꝯſilio eoꝝ hoīm regereſ, qbus ip̄a ſe cōmi-

ſerat: nūc ad paucorꝝ manus ꝑuenit. q illā oīo tenēt oppreſſā. Nihil enī in ꝯſilio ꝯtra affereba tur: niſi qꝫ ad omniū utilitatē ꝑtineret. Nemo erat q nō libere diceret: qcquid reipub. ꝯduce re arbitraret̄. nec erat graue nec moleſtū his q intra illos parietes uerſabant̄: audire orationē eorꝝ q ꝯtra ſe dicerēt. & qui maiorē haberent locū & patrie rationē in dicēdo q̄ rei ꝓuate. Si qui hodie ſūt, qbus indigna uideant̄ ea q̄ quo tidie neqꝫ more maiorꝝ, neqꝫ legibus fiūt: nul lū habēt locū, et patrie rationē in iudicādo. Ex quo fit: ut alii qđ recte ſentiunt, in ꝯſultationi bus non audeāt dicere. Alii uero q̄ſi oīa in po teſtate eorū cenſeāt: de nulla re uolūt delibera tionē haberi: niſi illa cū ſuis ꝓuatis rebus ꝯſen tiat Quare nihil mirū: ſi oīa confuſa ſunt. aut ſi rebus pacis & belli, nihil a nobis his annis ſa tis cōſiderate uel dictū uel factū fuit. Vnde ve ro hæc tāta incōmoda reipublicæ acciderint: a liud nō iudico: niſi qꝫ unū aliquod non habe muſ caput aut principē, q de noſtra bene repu blica ſentiat. et qđ ſentit ad cōmunē utilitatē referat. neqꝫ aut gratia alicuius impediat̄: aut frangat̄ metu. ne omīa audeat: q̄ ſibi bona & honeſta uideant̄. Sed nullus eſt q ſe uelit labo ribus & ꝑiculis ꝓ patria offerre. oēs patiūt̄ rem publicā eſſe deſertā: ne in aliqđ diſcrimē rerū ſuarꝝ uertant̄. Tu uͦ etſi gubernatione & cura

eius, odio maloꝝ diſceſſeris: tamẽ proſpicies quid ad tuã uirtutẽ ꝑtineat. Illud autẽ moneo atq; etiã hortor: ut potius uelis ſi reſpu. requirat, pro illa perire: q̃ cũ ea omnẽ dignitatẽ tuã & eſtimationẽ ammittere. Vale.

q Vantũ cupiã rẽpublicã noſtrã ſaluã eẽ & illã uidere aliqñ in ſedibus noſtrorũ maioꝝ repoſitã: nemo poteſt melius q̃ tu iudicare. Neq; certe unq̃ ceſſiſſẽ improbis, aut abdicaſſẽ me ab ea: ſi ſperare potuiſſẽ, plus mea ꝯſilia in conſeruatione illius: q̃ uim quorundã ciuiũ ad euertendũ publicũ ſtatum ualere. Sed cũ iniquoꝝ ꝑfidia magis in publiciſ ꝯſiliis poſſet q̃ ego ſolus ualerẽ tũc reſiſtere: nec eſſent q ſe tunc defenſores publicæ utilitatis ꝓfiteri auderẽt: putaui ad tp̃s huic tẽpeſtati cedendũ & aliquo migraudũ, ubi ſecure mihi uiuere liceret. Quãta poſtea licẽtia & impunitas peccãdi fuerit: tu q int̃ fluctus illos & ꝓcellas ſæpe agitatus fuiſti melius potes ꝑ te cogitare: q̃ ab alio audire. Quare minus admiror: ſi nemo reperitur qui audeat libere in noſtro ſenatu orare, & ea dicere quæ bene de republica ſentiat. Qꝫ autẽ me ad gubernationẽ eius reuocas: arbitror te illud face magis quodam immẽſo in rempublicã ſtudio: q̃ aliqua certe ſpe liberande a me patriæ. Nam cũ nihil aduerſũ maloꝝ

uim potuiſſē proficere: nec ei opitulari dū adhuc ſtare uidebat̃, & aliquā umbrā ceu ſimilitudinē ātiquæ libertatis retinere. Quid erat ꝙ illi me putares poſſe auxiliari, q̃ nō modo expirantē: ſed etiā oīo iā extinctā ac mortuā uidere? uellē ſaltē me ad eā vocaſſes: cum aliq̄ ſpes huius reparāde ſuperat. Nunc uero ad funus eius & ad ſepulchrū me credo inuitaſti: ut cui nō obtigerit pro illa emori: ſaltē cū ea funerarer. Sed nō puto ſapiētiſ eſſe, cum nihil poſſet patriæ ꝓdeſſe, malle ſecū ꝑire: q̃ ſine illa viuere Nec tantū int̃eſſe iudico eiuſ q bonuſ ciuis ſit, obiicere ſe morti aut ꝑiculis, pro his q liberi eē neſciāt, aut nolint: q̃tū ſuā incolumitatē tueri & ſe reſeruare, donec aut honeſtius mori ꝓ patria poſſit: aut tp̄us uideat quo nō fruſtra labores& ꝑicula pro ſuis ciuibus ſuſcipiat. Si ergo caſus tulerit ut ſentiā ea poſſe a me fieri, q̄ patriæ ꝯducāt: faciā. Intelliges me de reſtitutiōe publicæ libertatiſ maiorē curā, q̄ de mea ſalute agē. Aliud interim nō habeo qđ hoc tp̄e poſſim nr̄æ reipublice p̄ſtare niſi lachrymas. q̄s ſepe pro miſero ſtatu illius effundam. Vale.

q Vid de me ſentias: facile ꝯiecto ex turpitudine hominis, et infamia eius qui animū tuum a me alienare voluit. Q̄uiſ enim cauſa mea a te non ſatis perſpecta eſſet: tamē

ex uita hoīs eius q̨ me apud te falſis criminibꝰ inſimulauit: potes intelligere famā bonoꝝ nō ſolere niſi ab īprobiſ temptari. Nō ergo ſi q̃ de me diſſipata ē fabula: cōmoueri te oportet. ꝓpterea ꝙ nulliꝰ hoīs adeo ſpectata ē uita: qn aliqđ crimē cōfingi poſſit. Illud ſatis erit mihi, ita ī oculis hoīm uiuere: ut nemo me iuſte criminari poſſit. Sed qd plura de hac re ad te ſcribam: cū ipē expertus ſiſī nr̄a ciuitate ſꝑ hoīes fuiſſe, qui alioꝝ fame inſultēt. & ſe putent eo cōmendabiliores fieri: quo pluribus ab eis detractū ſit. Sed tu ꝓ tua prudētia nō ſolū cōſiderabis de quo aliq̨d dicat̄: ſed etiā a quo homīne cuiꝰ vita īprobata ſit: eiꝰ orōni fidē habeas. Vale.

ſ Atis ſpectata eſt mihi ītegritas tua. nec ullo tēpore putaui de uita tua dubitandum. Si q̨d autē de te mihi narratū fuit, qđ ad famā tuā pertineret: nō tamē mutaui iudiciuꝫ meū. Amo enī te. et forte magis q̃ credas. nō ꝙ magna familiaritas inter nos fuerit: ſed qa nūq̃ de te aliter, q̃ de optimo ciue iudicaui. Illud aūt ſciebā: neminē tanta modeſtia eſſe aut tā frugi: cuius uitæ nō īuideret̄. et maxime ab his q pares ipīs nulla ī parte virtutis eſſēt. Horū hoīm vt vitā ſꝑ īprobaui: ita nūq̨ orōni eorū fidē habui. Maxīe enī puto boni hoīs eſſe, nō facile de alio hoīe credere qđ ipſe nō audi-

uiſſet. Eſt enī ſemp̄ oratio eoꝝ ſuſpecta q̄ prō
pti ſūt ad maledicendū de alio. q̄n vel inuidia
id facere, uel aliquo alio dolo. et ſi non verū: tn̄
ſimile ueri ſit. Scio q̄tum int̄ hoīnes interſit.
nec te ignorare ſcio. Satis hoīnē de quo ſcribiſ
cognoſco. Viuimus enī ī ciuitate in q̄ uita no
ſtroꝝ ciuiū oībus īter ſe nota ē. et quo queſtu
quis utatur. aut q̄bus moribus ſit. Nemo eſt q̄
neſciat qꝛ ad tuā rē ꝑtinet. Reieci hoīnē a me,
et iā multo anteq̄ lr̄as a te accepiſſē. Si q̄d erit
in quo poſſim meo officio tibi placere: cogno
ſceſ me ita rebus tuis amicū eſſe: ut beniuolen
tia nemini tuorum cedam. Vale

ſ I tibi non ſatis ꝑſpectus eſt animus ei⁹
q̄ te mihi īimicū reddere uoluit: nunc
p̄mū ex me cognoſces. ut atroci īiq̄tate hoīs il
lius cognita melius poſſis iudicare quāta ſit ei
fides adhibēda. Sic enī de hoīe hoc, habeto ita
uitā illū ab adoleſcētia inſtituiſſe: ut poſtea eta
te creſcēte, a nullo ſit paſſus aliquo in genere
flagicii ſe vīci. Cum enī loco ſatis illuſtri natus
eſſet: et in ciuitate florētiſſima, in qua facile ſi
bi erat maioꝝ ſuoꝝ gloriā et dignitatē cū lau
de tueri: maluit apud alios turpiſſimā uitā age
re. qui cū omī libidine et intēperātia opes ma
ximas breui tp̄e ꝯſumpſiſſet: ad has deniq; ar
tes ſe conuertit: ut ſcilicet fortunis alioꝝ inſi-

diaretur. Hunc igitur quæſtū ſibi miſere inuenit : ut ſicut ampliſſime opes ille cum adhuc eis habundaret, nemini bono uſui fuerunt : ita modo eius inopia multis grauis ē. Suaderem tibi ac plane rogarē : ne huiuſmodi homnē audires, cum aliqd de me male refert : niſi te optime cognoſcerē. cui non poſſunt niſi frugi homines placere. Habes qualis homo ſit hic. ſed q̄tum ei credendū ſit : cum is tā improb⁹, tam perditus aliū apud te accuſet : ꝓ tua modeſtia proſpicies. Vale.

e T ſi admonitore non egebā, qui me de noſtra amicicia cōmonefaceret : tñ aui de tuaſ litteras legi. nō ꝙ de animo tuo dubitarem : ſed qa me certiorē feciſti de pditi morib⁹ homīs, de quo ad me ſcribis. Cum enī ad hoc vſqꝫ tēpus omīa accidiſſe ſibi putarē īiuria fortunæ magis, q̄ ſuo aliquo uitio : ſæpe calamitatis eius miſertus fui. Nec inducere in animum poterā : hominē q ex florētiſſimis opibus maioꝝ ſuoꝝ tā breui tpe ad miſeriā pductus fuiſſet : nunc fortunis alterius inſidiari, aut alteri p īuidiā uelle detractū iri : cū ſepe legiſſē fortunā aduerſā miſeros hoīes ſui recognoſcētes facere Sꝫ hoc ī his hoīb⁹ verū expt⁹ fui q errore aliq° vl' adoleſcētia īducti ad pauptatē venerūt. Neminē vero arbitrabar tā īiquo aīo eſſe qui ī his

rebus quæ nullo cōmodo ſibi accedūt: nō deponeret maliciā ſuā. & mallet ſe indignū fortuna ſua videri. Sed poſtq̄ lr̄as tuas legi: plane intellexi, eum non amentia aliq̄ aut errore: ſed īuidia quadā & dolo ad hoc īpelli. Ero itaq; ceteris ī reb⁹ cautior: ſi q̄ndo huiuſmodi arte uſ⁹ fuerit. In tua quidē re nihil eſt quo fidē homī qui hodie uiuat poſſim habere: niſi conſentiat cū his quæ olī de te mihi pſuaſi. Sed ſi qd de alio hoīne cōfictū ab eo fuiſſet: facile potuiſſē aut errare opinione, aut labefacto. Habeo igit̄ tibi grās q nō es paſſus ignorare me diutius, q̄ uita & qbus moribus is homo eſſet. Si qd ī ceteris rebus cognoſces quod ad me ptineat: facias ut cepiſti me certiorem rogo. Vale.

q Va vita ſit, aut qbus moribus. Q. publius: non ſatis cōpertū habeo. ſed tñ ita iudico ut prius a te iudiciū faciendū ſit de. A. ſergio, q illū apud te accuſauit: q̄ ut ullū crimē ab illo cōmiſſū ī te credas. Oibus ei (ut audio) accuſationū machinis ī criminādo eū uſus fuit. nihil inquit his ānis ſine cōſilio publii a tuis īimicis eſſe geſtū. multa alia his addidit, q̄ illū īuiſiorem faciūt. alios ex tuis ſeruis dixit ab eo pulſatos eſſe. alios ui de fūdo tuo eiectos. ſpargitq; illū mltis ſuſpitionibus & cōiecturis. Tu vero q carnificē hūc ignoras: oīa putas ab illo

bono in te aĩo dici. et ea non dubitas ꝑpetrata eſſe que homo iſte neq̃ & petulantiſſimus, de hoĩe fortaſſis ĩnocente ꝯfinxit, & tibi narrauit. Sed ne tuo aliquo uel ĩcomodo, uel ꝑiculo qc q̃ ei temere credas: ſcito beluã iſtã priuſq̃ a nobis illã eieciſſemus: excitaſſe ſeditiones tantas et diſcordias ĩ noſtra ciuitate: ut nulla eſſet fere tã firma ſocietas aut amicicia: q̃ lingua ſua nõ labefecerit. Nemo erat tãta modeſtia, q̃ ubi homo iſte teterrimus ingeniũ accõmodauerat nõ aliq̃ parte paruifaceret. Sed poſtq̃ cœperũt hoĩes intelligere, nullũ domeſticũ malũ eſſe in ciuitate, nullum etiã publicũ cuiꝰ ille impulſor ac ſuaſor non extitiſſet: tanto oĩm odio cõſpiratum eſt in eũ: ut parũ abfuerit, qn manibus uulgi diuelleret. Illũ ergo uelut aliq̃ noſtræ rei publicæ peſtẽ, a nobis non dico emiſimus: ſed præcipitẽ ex ciuitate ꝑturbauimus, ac magno clamore publico extruſimus. Is cũ apud finitimos nullũ ſibi receptaculũ aut latebras inueniſſet: ad nos diuertit. Nec adhuc ſuperiori fortuna deterritus eſt: qn(ut uideo)ad ãtiquũ morẽ ſuũ redeat. Sperauit poſſe beniuolẽtiã facile ſibi comparare: ſi ſe inimicũ his oſtẽderet, quos ille tuos hoſtes affirmaret. Multa de ĩſidiis publii de ui & libidine ſua expoſuit. & tamẽ cum hoc dicit: nullo teſte niſi ſe ipõ utitur. Nullam affert certam coniecturã. nullum ſignũ quod

ĩ queũis nõ poſſit cadere. Vna res illi audaciã ad accuſandũ facit: ꝙ is qui accuſatˀ, non eſt tibi ſatis notus. & ſic te impediri dolore & iactura tuarꝝ rerum facile putat: ne omnẽ rem velis ab ipſo initio cognoſcere. Sed niſi caueas: hũc ludũ tibi faciet, quẽ ſæpe nos magno malo noſtro expti ſumꝰ. Eſt enĩ homo peſtifer, & omnis maliciæ artifex, ac fabricator. Oĩs tibi ex amicis ĩimicos faciet. nec cõquieſcet: donec piculũ quod a nobis depulimꝰ, et urbi tuæ & oĩbus ſenatibꝰ ĩtulerit. Quare ſi ſapis, nõ ſolũ ei nullã fidem habebis: ſed nrõ exemplo id ages cũ tuis ciuibus, ut hũc hominẽ nõ aliter q̃ aliq̃ publicã pniciẽ a uobis exterminetis. Hec ad te ſcripſi nõ paſſione aliq̃ aut odio in ſergiũ, nec beniuolẽtia ulla in. Q. publiũ: ſed oĩa recto cũ iudicio feci. Et quia te ualde amo: facies quod tibi uiſũ fuerit. Sed ubi cõſiliũ meũ ſeq uolueris: nihil temere de publio credes. iudicabiſq; illũ nullo odio tuo dignũ: niſi etiã alio accuſatore, & aliis teſtibus quorꝝ uita honeſtior ſit: illũ eadem admiſiſſe didiſceris. Vale.

q Væ de uita et moribꝰ ſergii admones, magnas tibi grãs habeo. Volo enĩ magis hoc paternũ mãdatũ uideri mihi: q̃ cõſiliũ Scio te nũq̃ ĩductũ fuiſſe uel odio ſergii, uel beniuolẽtia publii: ut hec ad me ꝓſcriberes. cũ altˀ

iā ſit publice a uobis emiſſus: alter uero nec fa miliariſ tibi, neq; notuſ. Nihil ergo te ad ſcribē dū īpulit: q̄ illa tua egregia volūtas et beniuolē tia, tū ī meipſū: tū etiā in nrām rē publicā Sed (ut noſti) nihil difficilius q̄ intnoſcere quo qſq; aīo in nos ſit: (pſertim cū ī amiciciā aſſumunt hoīes q ī ciuitate noui habent) nihil eī pter ver ba pcipim⁹, qbus ſæpe maximi aīoꝝ motus & uitia tegūtur Fit ergo vt facile ab eis fallamur. ſed nūq̄ magis: q̄ dum aliq̄ paſſiōe īpedimur. Cognitos āt nō fugere, et nō recedere lōge ut ab oī eoꝝ ſocietate et cōuictu ita etiā ab orōne hoīs ē (meo iudicio) aut amētis, aut furioſi. Nō negabo me verbis ſergii allectū eſſe. uidebat q dem et in geſtu modeſtiā, & in oī ſermone ei⁹ grauitatē pferre Eſt etiā (ut ſcis) grā quedā his q extni ſūt, et ſe nobis tradūt. aut qa oīa ut dicit noua hoībus placent, & maxīe quo magis ad hūana ſtudia accedūt: aut q naturaliter his afficimur, quos ī res nrās affectos eſſe credim⁹ Quib⁹ rebuſ pmot⁹, citiuſ oīa admiſi quæ tāto ille īgenio fīgebat. Cōcitat⁹ qdē nō puo odio ī publiū fuerā. neq; ad uīdictā tantū mihi uolū tas aberat: q̄tū facultas. q ſi ſors tuliſſet: graui us fortaſſis ī eūvltus eſſē: q̄ ille foret merit⁹. Sȝ bene ſe habet, q mihi ōnes mores eius detexi ſti: priuſq̄ tps mihi aptū ad nocendum fuerit Non committam poſt hac: ut me homī tam

perfido credam. nec pmittā vt ciues meos aliq̄ huiuſmodi ſimulatiōe decipiat. Faciam, intelli get qd ſit dolo eius eos deludere a qbus ipſe p humane tam comiter exceptus eſt. De tua ue ro illa in noſtrā rem publicā uoluntate egregia ſcito iā me in ſenatu retuliſſe, & expoſuiſſe lr̄as q̄s ad me ſup hac re dediſti. mirum eſt quātas omēs tibi grās egerint. & q̄nta beniuolentia te cōplexi fuerint. Laudabāt impmis aīmū tuū, quo te eſſe ī colēda amicicia cognoſcebāt. De inde multo magis te amabāt: qꝛ noſtro piculo tāq̄ alicui cōmuni patriæ ꝯmunicaueras. Ego uero omīa que ab his dicebant̄, nō ſolū probabam: ſed q̄ quiſq̄ de te dixerat ſententiā, ualde augebā. Sic ex curia diſceſſū eſt: ut publice mi hi omēs hoc officiū iniūgerent, ut tibi pro ſe oi bus gratias ingentes dicerem. Sed cū ego mlto maioreſ pro cauſa tibi mea debeam: ita pro utroqꝫ tibi grās ago. ut nunq̄ uel pro uolūtate mea: uel pro tuis meritis, ſatis cumulatas poſſe tibi etiā ferre uidear. Vale.

n On uerebor tacitū tuū iudiciū, qꝛ eū reſtituere in gratiā tuā ſtudeā. quem tibi uehemēter ſuſpectū habes. Non certe (cum te maxīe diligā) potuiſſē īduci ad hoc officiū: niſi tua plurimū intereſſe arbitratus eſſem. & rebꝰ tuis bene cōducere. Video equidem opera &

manufactū. Sex. rufi, q cū te alienū redderet a quintilio, ꝓ quo ad te ſcribo: male cogitabat. Quid de eo ſi aīmū aduertiſſes: ꝑus a te iudicā dū eſſet. Sed ut puto te alia re offenſū & ꝑtur- batū inuenit. facilē ergo aditū ſibi ſperauit ad ꝓ citandū animū tuū, atq; inflāmandū contra il- lū. Ego uero quāq̄ difficile ſit de altero affirma re: (& maxime cū de amore & odio agitur) tñ non dubitabo fidē tibi devtroq; facere. Eſt enī alter iam pene mihi notior q̄ ſibi, ꝓpter ātiquā familiaritatē et ſocietatem in multis rebus. De altero uero ſepe id a patre tuo ciue optimo au diuiſſe memini: nūq̄ maiores eius amicos ſibi fuiſſe. Illud addebat ita inueteratū eſſe odium ut iam nulla rōne ſperaret a ſe illud poſſe tolli Maius enī dicebat excitatū eſſe incendiū: quā ut nulla aqua extigui poſſit. Cogita ergo quā- tum huic homī credendū ſit: q maiore odio q̄ gratia dignus ſit. Hec tibi uellē ꝑus nota fuiſſe nūq̄ eſſet huc ꝑuentū, ut uel antiquū amicum a te reieciſſes: uel inimcū tibi adſciuiſſes. Sed ꝑmitte quæſo te a me exorari. et plus mihi u- ni credas q omīa ꝑſpecta habeo, & te ſūme di ligo: q̄ homī iſti, qui nō ſentit qd ſit rectū. nec a veteri odio diſcedit. Si intellexero te aīmū tu um qntilio reſtituiſſe: cōfirmabis meā ī te be- niuolentiā, & aīmos oīm q te amāt. nec apies audaciā his homīb⁹, q ſibi uiā nō ſine tuo incō

modo ad te maledicẽdo affectāt. Aliud nõ eſt
p̃miū qd̄ mai⁹ a te ꝑ nr̄a amicicia expectē: q̄ ut
intelligā ea me poſſe facile apud te ꝯſeq/ q̄ ſūt
honeſta. Vale.

q Vanq̄ de tuo in me ſtudio ac beniuolē
tia nunq̄ dubitauerī: tn̄ mirū eſt ꝙ ī te
ſꝑ amor meus indies creſcat. Nõ putabā fieri
poſſe: ꝙ mea bn̄iuolētia cõmulatior eſſet. ſed
effeciſti ut nllo tp̄e uiſus ſim a te amari niſi ho
dierno die. Cū enī nulla occaſio olim intuenis
ſet/ cur me ab aliquo errato deterreres: nunq̄
potui in læta materia certū expimentū amoris
tui ſumere. ꝙ aūt nūc me admones: nec pate-
ris me in amicicia peccare: et ſi oēs magis lau-
dibus q̄ correctõe delectemur: tn̄ nõ aliter rep̄
henſio tua mihi eſt iocūda: q̄ ut interdū ama-
ra/interdū dulcia delectāt. Nõ q̄ro defenſionē
aliquam apud te. eſt enī hoc ꝑtinaciæ uitiū: ea
uelle tueri q̄ emendari oporteat. Si tn̄ q̄ntilius
ea modeſtia uſus eſſet q̄ poterat: certe hoc ma
lū ſerpe deſiſſet. Sed cū iniquo aīo fert noſtrā
ꝯſuetudinē eſſe intmiſſā: id egit ut nõ ſolū eā
ꝯfirmaret ſuſpicionē quā de ſe ꝯceperā: ſꝫ etiā
multomagis augeret. Accidit g̊ qd̄ ſæpe ī ma
gnis incẽdiis uidem⁹. q̄ ubi neglecta fuerīt/etiā
ſi minima ab ip̄o inicio extiterit: tn̄ ad ſūmū ꝯ
ſurgūt. Nunc ů qd̄ inſtat agat. Ego(q̄tū eſt in
me)operā dabo/ ut illū cariorē aliq̄to habeam:

q̄ ſi nullū odiū interceſſiſſet. Sæpe amor intermiſſus acrior cōſurgit, q̄ cōtinuatus. Nō te admoneo (cū ſis prudētiſſim⁹) ꝙ nihil in iſta recōciliatōe a te agatur, ꝑtær eā opinionē q̄ de me hoīes faciūt. poſſet eī leuitatis meæ uideri, aut timidi aī: ꝙ ultro meū animū ſibi reſtituiſſem. Scio facies oīa pro tua ſapiētia, quæ ad honorem meū ſpectabunt. Vale.

ſ Cribo ad te de cōcordia & pace, q̄ nuꝑ magno cōſenſu ōniū ciuiū nrōꝝ inter ſe celebrata eſt. Cū enī bella ciuilia tātū exarſiſſēt: ꝙ iā ſemel ac iterū partes īter ſe ꝓcurriſſēt magnis uiribus: uiderentq; omēſ nō de preda ſed de vita atq; ſanguīe certare: ſtatī quedā vis diuina (ut ego arbitror) mētes oīm adeo īflexit ut nemo eſſet, q nō ſūme pacē & cōcordiā affectaret. legatis itaq; utrinq; ſuꝑ hac re miſſis: ſtatī placuit oībus (depoſitis odiis) renouare legē aureliani, q̄ olī atheniēſes (duce traſſibſo) tulerūt. ne ulla ōnino mēoria offenſaꝝ extaret. illa enī obneſcia obliuionē īiuriaꝝ interpretat᷑ Orta eſt ergo tāta qes in ciuitate: ut nulla uſq̄ belloꝝ ueſtigia appareāt. Hæc tibi ſignificare uolui: ut q ſꝑ bella ciuilia execratus fuiſti, nūc tanta pacis tranquillitate, quāta neſcio an unq̄ legeris: plurimum gaudeas & noſtræ fortunæ congratuleris. Qꝫ niſi maior cura te detineat:

queſo accedas.ut non iã ꝑ litteras:ſed ĩ preſẽ-
tia hoc tãto bono ſciẽs & vidẽſ nobiſcũ fruariſ
Vale.

r Em mihi nũcias gratiſſimã. Nã ut bel-
la ciuilia ſẽp execratus fui:ita pacẽ oĩ-
bus rebus ꝑ̃tuli. Quæ porro poteſt eſſe patria,
cuius res proſpere magis me oblectent:aut ad
uerſe maiori dolore afficiãt:q̃ tua in q̃ omĩa fe
re ꝯmunia habeo. Cũ eĩ genus aliũde traxiſſẽ:
tñ plurima ornamẽta atq; adiumẽta uitæ,apd
uos conſecutus fui. Multas quidem artes atq;
honeſtiſſimas diſciplinas a ueſtris hominibus
ꝑcepi. &(quod nõ in poſtrema parte locandũ
eſt) plures amicicias ac ſocietates cũ tuis ciuibꝰ
cõtraxi:q̃ ea ipſa patria q̃ me genuit. Preterea
incredibile ẽ,q̃nto merore eſſẽ: cũ audirẽ quo
tidie ꝓuatis odiis & publicis oĩa int̃ uos decer-
ni. Merito ergo ueſtræ fortunæ gratulor. quæ
quo magis inſperata erat: eo mihi iocũdior fu
it. Qꝫ uero me hortaris,ut hoc tanto bono ui-
dẽs &ſciẽs vobiſcũ fruar(utor eĩ verb̃ tuis)facis
amice. q̃q̃ adhortatõe tua nõ egerẽ. & iã apud
uos eſſẽ: niſi fuiſſẽt maxĩe occupatoẽs. qbꝰ no
ſtræ reipublice cauſa detẽtꝰ fui. Sed vt ſpero ñ
mltos dies abero. interĩ illud cupio tibi ꝑſuaſũ
eſſe neminẽ viuere q magis uȓis rebꝰſcdis gau
deat aut ex uȓa ciuili ꝯcordia maiorẽ voluptatẽ
ſentiat. Vale.

m Agni honores his diebus delati ſūt ad
antoniū ciuē noſtrū, hoīem certe ſapi-
entiſſimū. qbus nemo noſtrū eſt, q non ſūme
lætari debeat. Non enī fieri poteſt, ut ſua glo-
ria etiā noſtra non ſit. Eſt p̄terea non ꝑua ſpes
nobis oībus iniecta, bene ſperādi de noſtra re
publica. & poſſe aliquādo ſimili bn̄ficio uti. Si
qd enī aliud eſt quod faciat aīos noſtros erec-
tos ad uirtutes: hoc ī pmis arbitror eſſe poſitū
in ratione honoris & glorie. Quæ ſi magis uir
tuti q̄ fortune cōfert: uidemus oēs uegetiores
atq; alacriores ad magnas res cōficiendas ten
dere. Hortor itaq; uoſ ac diu oro, ut noſtræ rei
publicæ per lrās cōgratulemur. quæ ſæpe nu-
mero cōferendo iuſtos honores, his q egregie
de ſe meriti ſūt: mltos duces ſūmos & optiōs
ciues fecit. Non dubito ꝓ ueſtro in rem publi-
cam amore, uos ī bonis ueſtris habere quicqd
honoribus & dignitate huius hoīs acceſſit. Sꝫ
hoc aī veſtri iudiciū gratius erit: ſi (ut dixi) p lit
teras ueſtras & rei publicæ gratiam, & optimis
huiꝰ viri fctis dignā gratulationē hēates. Vale

n Vlla re ſcito nos mltis ānis maiorē uo
luptatē cepiſſe: q̄ poſtq̄ renunciatū eſt
nobis de honoribus delatis ad antoniū. Nō ei
ſumus illi quibus oculi doleāt: ꝙ eos uideamꝰ
in repu. magnos eſſe, q ſua uirtute & induſtria

bñmeriti ſũt de illa. Sed hoc unũ male nos ha
bet: ꝙ qui uirtute pares ſunt, honoribus et di-
gnitate inferiores exiſtãt. Licet enĩ tecũ om̃ia
loqui libere & debemus: cũ te ſocio & adiutore
ſemꝑ uſi fuerimus. Vna tñ res nos (ut ſcribis)
melius hortatˀ ſperare: ꝙ reſpublica ſe illis cõ-
mittit, qbus debet. Nõ enim putamus eos im-
munes futuros bñficioꝝ eiꝰ: qui aliq̃ p̄latione
uirtutis exellũt. Sed plura alia de hoc ſcribimꝰ
qbus uerbis oportet patribus ꝯſcriptis. & grãs
agimus ſuæ ſapientie que omnes ciues bonos
ad bene cogitandũ exitauit. Antonio uero cõ
gratulamur: ꝙ uirtuti ſuæ fortuna ꝯiuncta eſt
Tu uero nos cõmendabis illis. & hortaberis,
ut ſi quo loco videbũt nos reipublice auxiliari:
non laboribus, nõ ꝑiculis noſtris parcant. Su-
mus quidẽ illi, q nõ patiemur uos aut ſollicitu
dine, aut fide ab aliquo nr̃o ciue uinci. Vale.

g Ratulor illud tibi ex ſentẽtia optimatũ
obtigiſſe: ꝙ de tua reſtitutione ĩ patriã
ſp optauerã. Curaui aũt ante omnes rẽ totã ad
te pſcribere: ut intelligeres hoc meo officio ne
minẽ eſſe: q te pñtem magis affectaret Cũ enĩ
ſenatus de ſũmis rebus frequens ĩ curiã ueniſ
ſet: multaq; intˀ ſe agitata eſſẽt, q̃ ad ſalutẽ ci-
uiũ ptinerẽt: poſtremo cõmemorata ẽ cã tua.
Fuit at̃ ĩ ea ꝯſultatõe incredibilis de tua reſtitu

tione oīm patrū ꝯſenſus. q locus multa de ani mi uirtute, de animi moderatōe, ac de indigni tate fortunæ tue, honorifice dicta ac reſponſa habuit. necnon multo poſt, ex coī ſnīa placuit rogationē de hac re fieri. Senatus ergo ꝯſultū eodē die ꝯſcriptū fuit, ꝙ nō ſolū patriā: ſed et bona tua & dignitatē recupares. Ego uero (ut ſtatī dixi) nō expectaui ut hæc pātrū ſnīa adte ferret. ſed an̄cedere uolui: ut q amore & bn̄iuo lētia p̄or erā: citiꝰ tibi de oībus rebꝰ a nobis geſtis ꝯgratularer. Vale.

q Vo minus expectate lr̄e tue de mea re ſtitutōe fuere: eo gratiores mihi extite rūt. Video eq̄dē, ꝙ amor tuus undiqꝫ ſe expē dit. nec facile dicā q̄ res maiore uoluptate me affecerit: an ꝙ ſenatus ꝯſultū de meo reditu ꝓ mulgatū ſit: an ꝙ tu illud mihi imp̄mis nūcia ſti. Cū enī oīa patribus ꝯſcriptis debeā: q mihi illū optatiſſimū patriæ ꝯſpectū: q opes, qui dignitatē reſtituerūt: plura tn̄ uideor tibi debere q neqꝫ ī exilio unq̄ deſiſti me ꝯſolari, & de mea reuocatiōe in urbē ita attētus fuiſti: ut oēs neceſſarios meos, & ip̄am rēpublicā quæ me reſtituebat hoc officio, hac humanitate uinceres Sed cupio per te certior fieri: utrū mihi liceat ꝓpter inimicos meos tuto eſſe ī patria. etiam meo more priſco, & cauſis amicorum: & reipublice verſari. Scis quidem quot inimicos ea

res mihi fecerit: dũ reſiſto põtẽtie illoꝝ, q putant ſe nullis aut legibus, aut æqtati ſubiectos eſſe: unde omniũ meoꝝ malorũ origo fluxit. Mallẽ aũt (ut aſſueui) uitã in exilio agere: q̃ totiens in eoſdẽ fluctus ac pturbatõnes reuolui. Spero tñ ea ſapĩa ac moderatione patres ꝯſcriptos eſſe: ut nihil decretũ ſit ab his: qđ non uelint ꝯſtãter & bene tueri. Sed magis ſecuro aĩo ero: ſi prius a te oĩa explorata eẽ intellexero.

n Vlla res eſt quæ te pturbare debeat: ſi eo tp̃e de pace agit̃, quo maxĩe de uictoria tuæ ptis, oĩa tibi pmittere & ſperare uideberis. Maiorẽ crede mihi modeſtia tua laudẽ referres: q̃ tuliſſes gloriã ex uictoria. Habet (nõ nego) qd magnificũ & admirabile in oculis hoĩm fama belloꝝ. multaq; ſæpe numero ip̃a diſciplina militaris, magna reipublice adiumẽta ingenerauit. quæ niſi ſuſcipiamus, & ſingulari quadã laude p̄dicem⁹: certe uel inuidi, vel inſueti rerũ maioꝝ uidebimur. Sed caue qcq̃ ex his q̃ repoſita ſunt magis in fortũa q̃ in virtute poſita: tu uel mĩme uirtuti cõpares. Nullius enĩ impatoris, aut ducis maximoꝝ exercituũ laus & gloria tãta fuit: qn illa & cẽturionib⁹ coĩs eſſet. & his q manu fortit̃ cũ hoſte ꝯflixiſſent. Modeſtiæ uͦ, hũanitatis, clemẽtiæ, & ceterarũ uirtutũ neminẽ is habet ſociũ uel pticipẽ

q illis recte utit̃. Qr̃ tibi pſuadeo, nūllā ex tuis
laudibus maiorē: q̄ ſi publicis cōmodis inſerui
es & paci ſtudebis. q̄ ſi recta ſit: oī bello melior
ſp fuit. Vale.

n On ignoro de pace ſemp auide audiē-
dū eſſe: etiā ſi muros (ut dr̃) aries pcuſ-
ſerit. Sed illā nō arbitror pacē eſſe dicendā: q̄
plus habitura ſit inſidiaꝝ q̄ beniuolētiæ. ſcio a
te oīa bono aīo dici. ſed (plus puto) nō ſatis at-
tendis: quæ cauſa ad pacē hoſtes meos impu-
lerit. Cū enī ſe deſtitutos omni pſidio uiderēt
& i i oīa deſperata: cogitauerūt q̄ ratione poſ-
ſent aliqd ſpaciū reſpirationi dare. non ut ſibi
in ppetuū eſſet quieſcendū: ſed ut acrius bel-
lū poſſent reſtituere. Nemo quidē naturā eo-
rū melius nouit: q̄ egoipe. q ſupioribuſ tpibuſ
ſæpe de fallacia eoꝝ doctus fui. Dehinc pſua
dent ut te ſponſorē pacis pro ipis pbeas. nec p
ſpicis, qp nō tā aīo pacē optēt: q̄ ut tempori cō
ſulāt. Nollē ſapiēs eſſe meo piculo: ut hāc ani
mi modeſtiā tātiſacerē: qp illā uictorie quam in
manibꝰ habeo, anteferā. Quare nihil aliud ha-
beas. noli mihi ſuaſor eſſe ī ea re, q̄ mihi poſſꝫ
plura q̄ credis, non ſolū incōmoda: ſed etiā ui-
te meæ pericula afferre. Vale.

ſ I optas a me ſcire qd a te maxīe velim
ſūma eſt, ne mīoris amiciciā meā facias q̄ ego

tuā.Scis q̄ntū amaui te/et quātū excoluerim.
Nūq̄ ullū fuit tātū ī re mea cōmodū: quod ꝑ
te nō negligerē. neq; incōmodū: quod pro te
nō ſuſciperē:ubi hocvſui tuo accedere ītellexi
Neſcio quo alio officio/aut qb⁹ ſigniſ maiorib⁹
tibi declarare potuerī q̄tū te: et diligerē & obſ
uarem. Tu niſi me ames/et cariſſimū habeas:
neſcio q̄ cauſā ſatis ydoneā afferas. Cū enī cæ-
teris in rebus ſp optauerim alios uīcere :certe
in hocvno/et ſi a te nō uellē ī amore ſupari:tñ
parem te mihi eſſe maxime cupio. Vale

l Itteræ tuæ magnā mihi attulerūt mo-
leſtiā. Amo eī te ex aīmo/et ualde ob-
ſeruo. Tu uero mihi uideris amiciciā meā ſub
accuſare.nec ſatis intelligo/ quorſū hæc uerba
tua ꝑgant. Vellē/poſſē aīo īperare/et reſpōde
re tibi modeſtius. Sed poſtq̄ me cogis: cū bo-
na uenia tua uellē reſpōderes mihi q̄ndo tibi
in amore nō reſpōderī. īmo/qñ te amādo nō
anteceſſerim. Aut enī uim amiciciæ ignoras:
aut male ab alio audiuiſti. Non nego te nullū
ī amicicia nrā officiū ꝑ̄termiſſe.nec erat iſta cō
memoratō tua neceſſaria:niſi me plane uis(ut
mihi uideris)ingratū ī te dicere. Poſſē hoc ī lo
co/mihi niſi pudor eſſet īpedimēto mlˀta nar-
rare:qbus agnoſcēs nunq̄ me tibi ullo officio-
ac beniuolētia ceſſiſſe.ſed nō cōmittā/ut bene

ficiorꝝ meorꝝ uideat maiorē rationē habere: q̄ amicicie. Nihil enī mihi uidet̄ minus amantiū eſſe: q̄ ſui officii memīſſe, & alieni obliuiſci. Viceris ergo me amādo. Nullo te unq̄ bñficio affecerim. qn fueris ſp ī his rebus attētiſſimus: que uſui meo accederēt. nullū ego ꝓ te laborē nullū piculū ꝓ tua ſalute ſuſceperī. qd ē quod a me velis? in quo me accuſas? cupio omīa a te ſcribi. Et eſt (ut dicit̄) amicorꝝ ꝓpriū oīa īter ſe apta habere. Si qd erit quod a me ſit corrigendum: dabo operā, ut quo tardius te amādo ꝓſecutus fui: eo celerius nō ſolū hāc morā proſequēdo corrigā: ſʒ aliq̄do etiā antecedā. Vale

n On putaui id te laturꝝ tā īiquo aīo: qđ ego æquiſſimo certe ſp ad te ſcripſerā. Sed poſtq̄ res iſta quæ ſine lite erat, fuit ī ꝯtrouerſiā deducta: et amicorꝝ ꝓpriū eſſe dicis oīa inter ſe habere aperta: ita reſpondebo tibi: ut ñ putes me ad te ſine cauſa ſcripſiſſe. Sæpe ad me Caiuſ ceciliuſ q̄relā detulit q̄ nihil ſūma familiaritas quā mecū habet, ſibi apud te ꝓfuit: (qui ſemel ac iterꝝ te admonuiſſē, nullū ex oībus officiis tuis poſſe maiꝰ eſſe: q̄ ſi mea cauſa illū recōmiſſū habuiſſes. nec patereris ſibi a tuis iniuriam fieri.) nunq̄ tamē adduci potui: ut uerbiſ eius fidem haberem: donec ſermone & litteris multorum idem afferri mihi intellexi.

Scripſi ergo ad te. & q̄ potui modeſtia vſus fui Satis mihi erat cōmonefacere te, ne ego nimis a te amarer: q̄ tu a me diligebaris. que res (ut video) tibi permoleſta fuit. Sed liceat his qui ſe amāt, aliqd inter ſe expoſtulare. liceat etiā accuſare, iraſci. Modo illud putēt, altiores eſſe uerae amiciciae radices: q̄ ut leuiſſimis cauſis tolli debeāt. Si placet: facile cōcedā tibi, me ſuperatū eſſe a te, nō ſolū beniuolētia: ſed etiā omī officio, et dilıgētia, in me & in eos omēs q mei ſūt. Fuerī inofficioſus. etiā (ſi uis) cōtumelioſuſ in te. omīa tibi concedā: ſi illud mihi cōſtabit, non te putare alio nūc me eſſe in te aīo: q̄ olī, cū te iudicabas maxime a me diligi. Vale.

Q2 in me fueris aequo aīmo: hoc tuae modeſtiae fuit. Sed cū ignorarē cauſā cur me admoneres: illud ego iudicaui nō fuiſſe amiciciae tuae. p̄ſertim: cū nullius errati conſcius fuiſſē. Sed non concedam Caio cecilio q̄ iure poſſit aliquo loco dicere: ſe nullum officiū meū neglexiſſe Si vero quicq̄ a me optauit, qd̄ minus quā aequū eſſet: ipſe potius ſibi īputet. Nihil eſſe puto, quod amicorum cauſa, praeter honeſtū: ſit agendū. Q2 niſi uidero me facile paſſū eſſe a neceſſariis meis (ut ipē dicit) iniuriā ſibi fieri: illud uideat, ne ueri⁹ poſſit a ſe dici voluiſſe me rationē neceſſarioꝝ meoꝝ negligē:

cum vltro inuectus eſſet. iudicaui qdē nō minꝰ
a te diligi: q̄ hūc hoīem. q(ut uideo)uult amici
cia tua abuti. Qui autē litteris & ſermone alio
rum idē intelligeres: nō maiorē fidē oportere
illis haberi, q̄ ſibi: arbitror. Sunt enī omēs aut
inimici: aut inuidi. Sed hic ſit finis. Quantum
me ſis amaturus: in te erit. Spero ꝙ ſūma be-
niuolētia me ꝓſeq̄ris. Ego oīa ꝓ te ſuſcipiā: q̄
digna ſūt noſtra amicicia. Vale.

n Iſi de tuo in me aīo ſatis ꝑſuaſū haberē
dubitarē ne tibi moleſtus fuiſſem: cum
his diebus cauſā lucrecii apud queſtorē noſtrū
cōtra neceſſariū tuū defēdi. Sed cū ſuperioribꝰ
tēporibus nihil a me geſtū ī amicicia nrā cog-
noſcereſ, quod a veteri eſtimatōe noſtra alienū
eſſet: putaui in hoc facto meo, te nō ꝑmutatu
rum fuiſſe iudiciū meū. neq̄ ea de re ad te nō
ſcripſi, quia te negligerē: ſꝫ partī occupationi-
bus meis: partim qa iudicarē ita te ſētire: ut ni
hil a me ſine cauſa in tuos eſſe factū crederes.
Quare a te maxīe uelī, ut(ſicut facis)plus mihi
credas: ſi forte alit' de ea re ſcripſiſſet: q̄ de his
hoībus q int' nos diſcidiū optāt. Niſi enī ſpera
rē ꝓpediē apd̄ te eſſe: dilgētiſſīe iā oēm cauſā
ad te ſcripſiſſē. Interī hoc de me iudicabis, nul
lo tp̄e amicicię tuę reſpectū maiorē me habuiſ
ſe: q̄ dū cauſā iſtā honeſtiſſimā cū ratiōe cōtra

hominē tibi neceſſariū ſuſcepi. Vale

b Ene eſt ꝙ(ut ſoles)de meo in te aīo iudi
cas. Cum enī te ualde amarē: anteferrē-
qꝫ oībus quos poſtea notos habebā: nō poterā
cogitare, qn idē tibi de me accideret: ꝑſuadebā
qꝫ nihil a te geſtū in defēſione lucrecii: quod nī
officio tuo alienū eſſet. Gaudeo tn̄, ac plurimū
lætor: ꝙ his cogitatioībus et ꝯſiliis meis acceſ
ſerūt litteræ tuæ. quæ illius veteris beniuolētiæ
tuæ. quæ in me et neceſſarios meos, ꝑpetui a-
moris teſtes eſſēt. Qꝫ autē ī iudicio ꝯtra neceſ
ſariū meū ſteteris: nec rep̄hendo, nec accuſo.
Scio enī id a te(ut ſcribis)honeſtiſſīa ratiōe fac
tū. Plus ego uni tibi, q̄ oībus aliis credo. Noui
enī modeſtiā & antiq̄ cōſuetudinē prudentiæ
tuæ. Si quid uero ī hac re culpa neceſſarii mei
ꝯtractū eſt: id uelim, ſcias mihi oīno diſplicuiſ
ſe. Tu qd ad officiū tuū ꝑtineat: uidebis. Ego
uero iudiciū meū de te nō mutabo. Vale.

c Vpis a me ſcire quo ī ſtatu res nr̄ę ſint
caput eſt, ꝙ ſi oēs in excidiū noſtrꝝ cō
iuraſſēt: uix deteriori loco poſſemus eſſe. Con
flictamur enī bellis, nō ſolū exteris: ſed etiam
(quod ſūme deteſtandū eſt) ciuilibus & inteſti
nis. Foris vagant̄ hoſtes. paſſim agri diripiunt̄
rura hoſtili incēdio flagrāt̄. hoīes cedūt̄. Intra

mœnia uero inſ ciues male ꝯuenitur. Nemo ē qui puplicæ utilitati ſeruiat. Quiſqꝫ uult ī ciuitate p̄imus eſſe. Nullus pudor. nulla reuerētia legū in urbe eſt. Iam palā ſeditiōes parāt ciues Nihil mali eſt, qđ amplius reſtat: niſi ipſa captiuitas. quæ nos omēs hoſtili ferro ac ſeruituti ſubiiciat. Eo qdē ꝓuentū eſt: ut minimū malorū mortē ipſā iudicē. Vides que ſit patriæ nr̄æ fortuna. quæ tollerabilior aliq̄to eſſet: niſi nos ſpes omīs iam dereliquiſſet. Vale.

e Tſi rumor ſiniſter de rebus ur̄is aduerſis ad me delatus eſſet: nō tamē putabā oīa apud uos deſperata eſſe. Plura ḡ q̄ ueni re mihi ī mētē potuiſſent: uobis acceſſerūt. Sꝫ oīa vobis ab exteris hoſtibus aduerſe ceciderūt Firmat bellicus et circūſona mœnia urā. Tolerāda ſūt oīa, & fortit̄ ferenda: que ab illis uobiſ īminēt. Illud magis viſū eſt mihi miſerꝶ: quod de ſeditiōe et odiis ciuiū ad me ſcripſiſti. Quæ res niſi de cōſilio & autoritate eorꝶ q bene uolunt rei publicæ inſultū eſſe inſtiget̄: plane mihi diuinare uideor oīa futura, quæ etiā tu maxime times. Nō ſatis admirari poſſū, quę amētia ciues tuos ī hāc diſcordiā traxerit: niſi forte aliq ſint ī ciuitate, q ſe putāt rerꝶ dominio potituros: ſi oīa in poteſtate hoſtiū ueniant. Et ē timendū: ne inimicorꝶ ueſtrorum dolo, peſtis

iſta ꝯtracta ſit: quo facilius illi uictoria potiant̃
Mallē hoc loco poſſe a uobis hoc malū leuare
hoc meo p̄ſidio: q̃ eo tp̄e ꝯſulere, quo urā res
publica minime poteſt ꝯſiliis iuuari. Sed poſtq̃
res eo ꝑuenit, ut id qđ potius volebā, nō poſſit
a me fieri: non ꝯmittā, ut nō ad te ſcribā quid
de urǣ rei publicæ ſalute ſentiā. Explorādū eſt
ab ipſis q rē publicā ſaluā uolūt: quo qſq; ani-
mo ſit. et ſapiēter ſolicitandi ſūt omēs oli ſocii
ueſtri: ut fidei & amicicie vet'is memīerit. Præ
ſidia ſocioꝝ ſūt a uobis occulte in urbē recipiē
da: donec uideritis ui poſſe cogi illos, q nō be-
ne ſentiūt de libertate urā. Nunq̃ aūt morbus
iſte curari poterit: nec malū hoc quod iā inue-
terauit, a uobis tolli: niſi abſcindat̃ ab ipſo cor-
pore illa pars quæ ē ægra. Spero ꝙ ſi meo ꝯſi-
lio tua ciuitas uſa fuerit: breui ītelliges a uobis
pepulſū eſſe omē ꝑiculū, quod in ipſis uiſceri-
bus abūdat. Sicut eī ego ſētio qđ uos ī re urā
facturi ſitis: etiā atq; etiā ꝓuidebitis. Ego enī ñ
minus de ueſtra ſalute laboro: q̃ ſi omīa uobiſ
cum mihi eſſent cōmunia. Vale.

n E deſideriū tuū differā ſtatim ſatiſfaciā
de eo quod maxīe optas a me audire.
Abſolut⁹ es paribus oīm iudicū ſentētiis. & lis
ſcdm̄ te data. Nūq̃ vidi attētiorē aut magis eru
ditū ī cauſis agēdis: q̃ iſipē eſt, cui cauſā tuam

mādaueras. Ibi ei patuit, q̄tū uis dicēdi poſſet apud iudices. Fuit qdē adeo uehemēs & acer ī ꝓpulſādiſ criminibꝰ quæ tibi obiiciebāť: ut oēſ iudices & tibi ꝓbenignos: & aduerſariis īfeſtoſ tibi redderet. Laudabāt omēs ingeniū oratoris huiꝰ. Probabāt cauſā tuā. & æquitatē iudicum ꝑferebāt. Cū uero itū eſt in ſentētiā: tātus oīm ꝯſenſus fuit: ut nō minus in rē cōgratula ti ſit q̄ ſi negociū cōmune ageref. Hæc ad te uolui ſcribere vt aīmū tuū liberarē ea ſollicitudine, q̄ (ut ſcio) multū affinebaris. Vale.

h Abeo tibi grās & magnas qdē: qꝛ me liberaſti ſollicitudine maxīa & moleſtia. Sed ñ mīori uoluptate id me affecit: qđ ad me ſcripſiſti de patrono meo, hoīe modeſtiſſīo & eloquētiſſimo. Delector enī uehemēter laude ſua. et officiū eiꝰ ſp magnifeci. Nā etſi nūq̄ dubitauerī de mea cauſa, qn ſcdm̄ me lis eſſet dāda: tñ qa in iudiciis nō aliter q̄ in nauigādo ſæpe īminet ꝑiculū: niſi is q gubernator ē, peritꝰ in arte ſit. Sēp uerebar ne æqtas cauſæ meæ, aliā fortunā habuiſſet ab ea q̄ optabā. Gaudeo itaqꝫ me talē ſortitū eſſe oratorē: in quo neqꝫ ſumma eloquētia, neqꝫ ſtudium defuit. Breui (ut ſpero) ꝑ meipſū illi cōgratulabor. Interim ſignificabis ei me ſūmā eiꝰ ſtudiis atqꝫ officiis habere gratiā. Vale.

q Vid de te ſentiāt oēs & amici tui, et ci
ues tui: ſignificari a me tibi deſideras.
Omniū una ē ſentētia: neminē ex æq̄libus tu
is maiorē eſſe ingenio. ſed maxīe uereri: ne il-
lo ſatis modeſte utaris. Quare mi antoni ſi fa
ma bona te delectet: ſi opinio hoīm quā nunc
certe nō paruā ſuſtines: uide ne ceteris uirtuti
bus tuis quæ magnæ ſūt ſola modeſtia defici-
at. Intelligo quidē te ſūmū in urbe nrā ciuem
futurꝝ: ſi īgenio tuo modeſte uti ſciueris. Qđ
ut facias: etiā atq3 etiā rogo. Vale.

c Vm modeſtiā a me deſiderari ſcribis:
ſcio hoc ūde ꝓueniat. Sed faciā, intelli
gēt oēs & ciues et amici mei: ſi alia in me virtꝰ
ſit. nec iſtā deeſſe. Non poteſt fieri, qn iſta etas
multa habeat q̄ reprehēdanť a ſenibus. Et ſæ-
pe quales repiunť, q ꝓpter īuidiā aut cōfingūt
aliqd: aut maiora uitia nrā faciūt: ſi qs uel īge
nio, uel ſtudio præſtare illis uideať. Inde ſcio
cauſā oēm ꝓceſſiſſe. quia hoīes cū omīa in me
laudauerint: ſubſtrahūt mihi opinionē mode
ſtiæ. ſed nō ꝑmittam eos eſſe diu in hoc erro-
re. Incūbam in hoc unū, ut neq3 etate ī qua ſū
neq3 labore impediar. quin omīa faciam quæ
ad exterminationem hoīm accedunt. Tu me
(ut facis) ad hanc rem adiuuabis: ut ſicut tuis
adhortationibus & conſiliis, multo ardentior

factus ſum ad bonas artes: ita te beniuolentiã
meoꝝ ciuiũ ꝯſeruaſſe ꝑ te intelligam. Vale.

n Vnq̃ alias de maioribus, q̃ nũc reb⁹ ad
te ſcripſi. Tãte enĩ ſũt: ut nõ modo te
ad legendũ inuitare: ſed etiã ualde ꝯcitari ha-
beant. Maximi quidẽ apparatus agitant̃: q̃les
forte a nr̃a vrbe cõdita fuerũt. Magni eq̃tatus
ꝯſcribũtur. claſſes inſtructiſſime armant̃. fabri
cantur nouę triremes. apparaturq; bellũ ingẽs
mari & terre ꝯtra gentẽ ſꝑ nobis inimi ciſſimã.
Et eſt oĩm ſpes, nunq̃ tp̃s fuiſſe nobis datum
quo meli⁹ de uictoria ꝯcipiendũ fuerit. q̃ ſi ade
pti fuerimus: æterna pax urbi nr̃ę futura. Oẽs
enĩ gẽtes (hac una excepta) q̃ nobis bellũ infer
re poſſent: aut nobis amore deuicte ſũt, aut ar
mis: aut ui cõpreſſæ. Nihil aliud ergo nr̃æ rei
publicæ reſtat: q̃ ut etiã hãc nationẽ frenemus
qđ nobis factu nõ erit difficile: modo ꝯſiliis no
ſtris celeritas adhibeat̃. habemus oĩa, quæ faci
le pñt noſtris conatibus uictoriã ſuppeditare.
Hoſtis improuiſus eſt. nos cõſilio muniti. Ille
imparatus: nos oĩbus rebus neceſſariis inſtru-
ctiſſimi. Ille domeſticis & exteris bellis, iam fra
ctus & debilitatus eſt: nos uero integri & nunq̃
alias potentiores. Quid plura? q̃ multe urbes a
fide & ſocietate noſtroꝝ hoſtiũ defecerũt. No
ſtræ aũt urbes quotidie uiribus noſtrorũ ſocio

rũ augentur. Nihil ergo eſt: cur nõ plane iſtã uictoriam manu teneam⁹. Nihil deeſſe nobis uolumus. Sed bene etiã de ipa maturatõe ſpe ro: cũ nunq̃ ad huiuſmodi rẽ ꝯficiendã, prudẽ tiorib⁹ aut fortioribus ducibus uſi ſumus. Scri pſi hec ad te. uide ne quicq̃ eoꝝ prius efferas: q̃ reipublicę interit. Sed hoc nolui te ignorare ut qđ maxie te optare ſciebã: de maxis rebus a nobis q̃ hic agitant̃: p me doctior fieres Va.

p Riuſq̃ lr̃as tuas recepiſſẽ: iã oĩa de qui bus ad me ſcribis, apud nos diuulgabã tur. qđ minime optebat fieri: ſi mos antiquus in nr̃o ſenatu fuiſſet ſeruatus. Nihil enĩ apud noſtros maiores cuſtodiebat̃ magis: q̃ ſilentiũ in deliberatõibus & ꝯſiliis rerũ, quæ ad publicã utilitatẽ ptinebant. Sed de hoc ſatis ad te: qui iſta non ignoras. Illud magis ad rẽ q̃ nũc agit̃ ptinere arbitror: utrũ ſapient̃ a uobis delibera tũ ſit de bello ſuſcipiendo: ꝑ quo tantus appa ratus inſtruit̃. Videris quidẽ ſpõdere certã ui ctoriã patriæ tuæ. & oĩa bene ſperare. Ego ũ cũ nihil magis incertũ uideã q̃ exit⁹ belloꝝ: & oĩa q̃ agitatis, patefacta hoſtibus ur̃is eſſe uide antur: uereor ne ueſtra ꝯſilia fallãtur. Quare ſi potiuſ de pace fuiſſet deliberatio ueſtra ſũpta: ea res non ſolum honeſtior: ſed etiã tutior uo bis fuiſſet. Poteras eĩ exẽplis aliarũ gentiũ vti

et videre ſæpe multas ciuitates bella ſuſcepiſſe
quæ q̃uiſ oĩa expedita &inſtructa habuerunt:
tñ infœlicẽ exitũ ſortitæ ſũt. Cartago urbs po-
tentiſſima multis annis(duce hanibale)bellum
geſſit cũ romanis. & quã q̃ uaſtitatẽ italiæ vidiſ
ſet: & romã pene captã: tñ exitus nõ fuit uic-
toriæ: ſed captiuã tandẽ ſe uidit. & romanis le
gibus ſeruire. Cyrus etiã rex perſarũ cũ annis
fere trigĩta, multa bella fœlicit' geſſiſſet bellum
ſcithis intulit. ſperabatq; illa gẽte uicta: ſe poſt
ea in ꝑpetua pace futurũ. Quẽ autẽ finem tãti
conatus eius abhorruit thanays regĩa ſcitharũ
(capto rege: & ducẽtis militibus ꝑſarũ ceſis)ſa
tis edocuit. Hec a me non cõmemorãt': ut bel
la quæ a uobis gerẽda ſunt, malũ exitũ habeãt
ſed dũ licet: aĩmũ ueſtrũ potius ad pacẽ &cõ-
cordiã: q̃ ad bellũ conuertatis. Nec eſt aliq̃ res
que hæc vobis diſſuadere debeat. poterit eĩ ma
iore cũ gloria totũ hoc negociũ confici: q̃ illud
bellũ admĩſtrari. qa cõtra hoſtẽ nõ imparatũ:
(ut ſcribis)ſed ꝓuidũ ac potentẽ bellum ſuſcipi
tis. Et eſt timendũ, ne alie gẽtes renouent. ne
ciuitates quæ nũc metu potentiæ ur̃æ cõiũctæ
adhuc uobiſcũ ſunt: deficient a fide. Erit itaq;
ſapientiæ ueſtræ: omĩa iſta uidere. modeſtieq;
et humanitatis: non auertere animũ ab orõne
eoꝝ, q pacẽ uobis ꝑſuadent. Si aũt in ſuſcep-
to ꝯſilio ur̃o manetis: ꝓuidete, ne i ſenatu ur̃o

deliberata fuerit eá: quæ ante ad hoſtes ꝑueni
ant: q̃ a uobis quicq̃ inceptū ſit. Hæc ad te ſcri
pſi q plurimū in .r.p. potes: ut ſi tibi uiſū fue-
rit: ſenatū de hac re habeas. et maturius de his
rebus inter patresꝯdeliberet̃. Ego enī ꝓ fide et
beniuolentia mea ī uos omēs, cupio uobis om
nibus bene cedere. Vale.

ſ I nullo tpe de rebus magnis ad te ſcrip
ſi: illud ꝓfecto eſt ſūmum ac maximū
oīm: quo tāta mihi uident̃ mala rebus noſtris
impendere: ut niſi deus aliqs a nobis hæc ipſa
auertat: facile poſſim nrāꝝ partiū deſolationē
ac ruinā diuinare. Bellū enī atrociſſimū, & fa-
mā incredibilē ac peſtē, qualem nōdū neqꝫ le-
gimus: neqꝫ vidimꝰ: tota ferme ꝓuītia iā dudū
eſt ꝑpeſſa. neqꝫ uis tāti mali, aliq̃ ex ꝑte adhuc
remittit̃. ſed malū hoc dietim ītegraſcit, & ſꝑ
deterius habet. Cogita ergo nō diu poſſe nos
tātas clades ꝑferre. quomodo enī vſqꝫ nūc per
tulimus. Nunc uero defeſſi patiēdo ſumus. &
ſpes ip̄a, quæ (donec aliqd potuimꝰ) nos aīma
bat ad hæc ipſa mala vel repellēda fortit̃: uel ꝑ
ferēda ſapiēter: ita remiſſa ē: ut nulla oīno eſ-
ſe uideat̃. Quis ergo nō facile diuīare poſſet, n̄
ſolū deſolationē: ueꝝ etiā illā ipſā vrbis nr̄æ vl
timā īteritionē. Erit eī tps ī q̃ ubi nr̄æ ciuitatis
ueſtigia fuerit: hoīes quærēt. neqꝫ extabūt vlla

ſigna hui⁹ olim potẽtiſſime ac florẽtiſſime patriæ nr̃æ: niſi deus irã ſuam remiſerit. et cœperit nos tantis malis feſſos, iam tandẽ ꝓpius aſpicere. Et quoniã humana præſidia res nr̃as deſtiterunt: cogimur (quod in tẽpeſtate ſæpe nautis accidit) omnia conſilia nrã, omnẽ ſpem atq; cogitationẽ, ad deũ referre. ad quã rem cõſequendã, nobis eris & adiutor & ſoci⁹. Quis deus videat̃ auertiſſe aĩmũ & aures a noſtris p̃cibus: tñ ſperamus clementiã ſuã mutaturam eſſe in melius mala, qbus conflictamur ac pene conficimur. Vale

l Itteræ tuæ tantã attulerũt aĩo meo moleſtiã: ut nullo tpe maiori ĩ merore fuerim. Cũ enĩ eo pductæ ſunt fortũæ nr̃æ. r. p. ut iã nihil p̃ſidii poſſit ab hoĩb⁹ expectari: maxime timendũ eſt: ne diuino etiã auxilio p̃uati ſim⁹. qđ ſi nr̃o alio errore nobis accidiſſet: putarẽ oĩa nõ ſolũ æquo: ſed etiã forti aĩo pferẽda. Sed cũ hi ſp fuerimus: q ꝓ libertate cõi, ꝓ fide ſocioꝶ maxĩa bella: magno cũ piculo, ſæpenumero ſuſceperimus: neſcio qua iniqtate fortũæ eo puentũ ſit: ut diuĩo ſimul & hũano p̃ſidio p̃uati ſumus. nec pcul abeſſe video mľa oĩa q̃ urbi ur̃æ euẽtura diuĩaſti. querẽt (ut ſcribis) fortaſſis hoĩes q poſt nos ueniẽt: ubinã fuerũt tãte vrb̃ fũdamĩta & tandẽ illa ipa patriæ no

ſtræ fama, q̃ diu in italia floruimus: forte īteribit: poſtq̃ neq; id extabit, cui⁹ rei gratia noſtra gloria & nomē dudū ingēs fuit. Vna res poteſt in tātis malis cōſolari: q̄ habemus exēpla clariſſimarꝝ urbium atq; regnorꝝ, quæ ſimilem exitū aliquando habuerūt. ita ut nihil aliud ad nos q̃ ipſū nomē ꝑuenerit. Plures uero ego arbitror ciuitateſ fuiſſe, quæ ſuis temporibus gl'a rerum geſtarꝝ īſignes et ꝓclare extiterūt. cū q̄bus fama ſimul extincta fuit: ꝓpter inopiā pœtarꝝ uel oratorꝝ, q ſua geſta aut orōne aut carmine illuſtrarēt, & nō paterent' earꝝ rerū quæ digne īmortalitate eſſent: mēoria interiri. Vtinam nrā. r. p. quæ gloriæ auida fuit: ita & homines conq̄ſiſſet, quorꝝ eloquētia ſēpiterna eſſet rerꝝ nrārꝝ memorādarꝝ cōmendatio. Nūc incipio intelligere, q̃ta debeat eſſe ueneratio apud oēs ciuitates magnificas, eorꝝ q ſciūt egregia rōne rerꝝ, uel pacis uel belli facta cōplecti. quā maximā oportunitatē defuiſſe nrīs hoīb⁹ nō ſatis poſſum admirari. cū indicare poſſent omēs ſuos conatus ac labores a ſe fruſtra ſuſceptos eſſe: niſi ꝓuiderent q̃ rōne poſſēt īmortales fieri. Sed de hoc hactenus. Conſiliū vero tuū quo in rebus externis dicis eſſe utēdū: ſuſcipio, & laudo quāq̃ ſerū eſt (ut aiūt) tēpus placādi ſupos: cū magis neceſſitas q̃ noſtra uolūtas facit nos ſupplices. Mallē hoc remedio vſi

fuiſſemus: cū nobis oīa erāt integra & ſignum fuiſſet ea a nobis fieri ex aīo. De q̄ re plura nō ſcribo poſtea q̄ a nobis corrigi nō pōt. Facim⁹ ergo qđ et ipſi nautæ in ſūma tēpeſtate faciūt (utar enī libēter exēplo tuo) iā arbore fracta & quaſſata naui: nrā ōs vota faciam⁹. Si dep̄catō nrā exaudita fuerit: ne īgrati repiamur aduerſus numīa. Si uero facta nulla nrā pace īflecti potuerīt: eo bono fruemur, quo utunť illi q in ſuis rebus aduerſis, nihil a ſe p̄termiſſū eſſe intelligūt. Vale.

m Aximā oīm laudē hodierno die ꝯſecutus eſt exercit⁹ noſter. q fortiſſima pugna eouſq; in acie ſtetit cōtra hoſtes: ut ptinaciter pro defēſione patrię moriendo clariſſimā inde victoriā retulerit. āmotus ergo a nobis ille ingens metus ac ſūma totius urbis trepidatio. Cū enī maluimus ſemel perire, q̄ diuturna obſidione premi: inſperatā uictoriā ꝯſecuti ſumus. quo in bello nobis certe uiſū eſt ipſū cœlū ac oīa numīa pro nobis militaſſe. taliſ enim huiuſce maximi cōflictus, exitus fuit: ut uix ullus nrōꝝ militū ī bello ceciderit. Quā vero fortunam altera pars habuerit: ex hoc apparet, ꝙ oēs tāq̄ pecudes ad moriendū parati fuerť. Signa uiginti militaria capta. caſtra oīno hoſtiū fracta et direpta ſunt. nemo in illa pugna fuit

qui aut in ore gladii exceptus nō ſit: aut a no-
ſtris copiis interceptus. Cum aūt uictor noſter
exercitus in urbē reuerteretur. plurimis & ma-
ximis hoſtiū tropheis: ornatus mirꝝ in modū
tota ciuitas nrā fuit ad ſpectaculū effuſa. Ne-
mo erat q̄ nō daret laudes & gratias deo. Oēs
uero non uti rē humanā: ſed diuinā laudabāt.
Tanta vero lætitia & exultatio oīm fuit: ut nō
iā multorꝝ hominū: ſed uni⁹ facies eadē, itaqꝫ
idem aīm ꝯuideret. Nullius uero homīs ædes
oībus nō patebāt. Paſſim nrā militia exipiebat̃
tanta largitate & rerꝝ oīm copia: ut nūq̄ in ſo
la ſūma fertilitate agrorꝝ maior fuerit. Volui
hec tibi oīa nota eſſe: ut q̄ piclorꝝ nrōrꝝ ſp ſo-
cius fuiſti, etiā publicę trāqllitatis ꝑticeps fieres
et fortunis noſtris cōgratuleris. Vale.

q Vomin⁹ expectatū fuerat a me de libe
ratiōe urā: eo mihi uictoria de q̄ ad me
ſcribis: iocūdior fuit etiā & gratior. Non pote
ram quidē nō magno dolore ꝑfici: cū audiebā
urbē ueſtrā artiſſima obſidione cinctā eſſe. Do
lebam & plurimum ciuitati quæ diu caput no
ſtræ prouīciæ fuerat debere in deditōnē hoſti-
um uenire. Liberaſti ergo me hodie maximo
timore: quo pro ueſtra ſalute cōficiebar. & ha
beo tibi quas debeo gratias: q̄ me participē fe
ciſti rerꝝ: quæ uobis ꝓſpere ceſſerūt: Intelligo

quidē ex his quæ uobis diuinitus contigerunt
quātæ curæ debeat ſalus urā homībus eſſe.cū
eadē iam deſperatis oībus:a ſuperis immorta
libus ꝯſeruata fuerīt.Neminē arbitror eſſe qui
non iudicet iſta(ut ſcribis)numīa cœli,ꝓ uobis
nō ſolū pugnaſſe:ſꝫ etiā uiciſſe.Sed aliud a vo
bis etiam atqꝫ etiā uidendū eſt:ne aīmū veſtrū
nimiū ī ſecūdis rebus efferatis.Et illiud maxīe
ꝓuidendū(ſicut facitis)ut uictoriā ueſtrā, potiꝰ
ad diuinā cauſā:q̄ ad hūanā referatis. Sumus
enī fere oēs in ꝑiculis nrīs aīo ſubmiſſo.& tūc
ſūme ueneramur ac extollimus dn̄m deum.
Neſcio q̄ iniquitate poſtea ingrati reperiamur
cū ſūma uotoꝵ attigimus.Deinde queruntur
hoīes nullā fœlicitatē eſſe perpetuā.&fortunā
accuſāt.Ego uero nullā aliā eſſe ꝓſperā fortu-
nā aut aduerſā iudico: q̄ diuinā ꝓuidētiā.quæ
hoīes nunc rebus aduerſis exercet: nūc ratiōe
corrigit.Deinde autē reꝵ alia eſt ratio. qꝵ in-
ſtabilitas ſępius uitio nrō:q̄ fortune nobis acci
dit.Nec ad te iſta nunc ſcribo,qa putē a te ig-
norari: ſed ut ciues tuos cōmonefacias,nullo
tpe deū eſſe magis timendū :q̄ ubi maiora ab
illo bn̄ficia ſuſcepimus.Spero bene de ciuibus
tuis. Nō nihil tamē ualebit apud eos autoritas
tua:ſi docueris nihil magis.r.p.cōuenire:q̄ vt
fortitudinē in bello: ita religionē ī pace colere
Vale.

d.z.

n Ihil eſt qđ libentius faciā q̄ de maxīs& pulcherrimis rebus que hic fiūt te certiorem reddere. Poſtea enī q̄ nrā ciuitas hoſtili metu liberata, otio ac paci ſe dedit: incredibile eſt q̄tū ſtatus ipſe rei publicæ reformari indies et q̄ſi renouari cœpit. Si quæ erāt veteres inter noſtros ciues diſcordiæ: oēs ſtatī ſublatæ fuerūt. Pricipes vrbis nouas affinitates ineūt. Arces quæ propt̄ uim bellorꝝ interierant maiore cultu q̄ patrio: ac maioribus opibus repetūtur neq; unq̄ alias in tāto precio fuerunt. Plurimæ uero leges antiquæ & uetera ſtatuta q̄ interierant: ꝓpter noſtrā inſolētiā atq; negliētiā modo renouant̄. et cōmuni fere oīm conſenſu iā approbata ſūt. qbꝰ ſi obtēperatū fuerit: nemo dubitat, qn breui nrā in ciuitate(Is enī eſt ſtatꝰ urbis nr̄æ)aliquāto beatiores uideamur, q̄ diu turnā calamitatē experti ſumus & fortiter per peſſi: q̄ ſi eandē(q̄ diu freti eramus)trāſquillitatem, & otiū ſp inueniſſet. Gaudeo itaq; hæc tibi cōmunia facere: ut q ſp nr̄æ gloriæ attētiſſimus fuiſti, fœlicitatē noſtrā hoc tempore non ignores. Vale.

d E his quæ ad me ſcripſiſti, magnā certe uoluptatē aīo percepi. Cū enī ſemp cōtinuo in metu ſteterī, q̄ diu fuit de ueſtra ſalute dubitatū: magna moleſtia me liberaſti: cū

ſupioribuſ litteris tuis ītellexi ciuitatē urām ab obſidione(qua opprimebatᷣ)liberatā eſſe. Illud aūt tanta lætitia me affecit,ꝙ mihi renūciaſti ñ ſolū uos grauiſſimo piculo eſſe exemptos: ſed etiā ipſā.r.p., q̄ſi nouā aliq̄ formā & beatiorē ſtatū dietī ſuſcipere. Gaudeo mediuſſidius. & pluſq̄ credi poſſet: fœlicitate urā lætor. Video equidē illa egregia maioꝵ urōꝵ in rem publicā fundamēta: magno ſtudio a uobis excitari. Nā cū leges in q̄bus urǽ ciuitatis ſalus erat poſita, q̄ſi in obliuionē urām ueniſſent: nec mos ātiquꝰ ī urbe ſeruaretᷣ: nihil miꝵ fuit, ſi patria urā ad obſidionē pducta fuit. Nūc uero reſtitutis legibus, & repetita oīm bona cōſuetudine: ſpero nunq̄ ciuitatē ueſtrā ampliorē aut opulētiorem fuiſſe: q̄ breui tempore futura ſit. modo ī medio curſu nō deficiatis. Sed ubi quiſq; priuatæ potentiæ magis q̄ reipublicæ inſeruiat: timendū erit, ne hac noua libertate fruſtra gauiſi ſitis. Retinenda eſt ergo intᷣ uos concordia. nec ꝯfirmādæ ſūt leges antiquæ. & edēda ſūt noua inſtituta. nec pmittendū eſt, ut quiſq̄ plus poſſit ī ciuitate: q̄ æquitas. q̄ iuſtitia. Qd̄ ſi a uobis pfectū fuerit: plane video ueſtrā rem publicā(ut ſcribis)in tota ꝓuicia p̄mam eſſe futurā. &uos imperaturos his gentibus: quibus aliquando ſeruiuiſtis. Vale.

ſ Cio te nouarꝝ rerꝝ cupidum eſſe. & ac
cuſare me ſæpe: ꝙ nūq̄ ad te ſcribo de
his rebus, quæ hic fiunt. faciā hodierno die ne
deinceps poſſis criminari negligētiā meā. Im-
plebo te nō uulgaribus (ut mlti ſolent) neqꝫ fal-
ſis rumorib⁹: ſed magnis & de qbus certos au
tores habemus. Nuper ex egyto qdā ī urbem
noſtrā nauigauerūt, a qbus cū nrī ciues diligēt
ꝑcunctati eſſēt de oībus rebus: retulerūt ꝓxi-
mis diebus nauē vnde ſoluerāt: multas natōes
orientis ac plurimas gentes auſtrales cōfluxiſ-
ſe. Aiebant autē regē ipm̄ nihil tale ſuſpicātē:
ſe effudiſſe ex urbe regia ī occurſū hoſtiū. q̧ cū
toto exercitu inſidiis īimicorꝝ interceptus fuit.
Nec mlto poſt, ſigna hoſtilia fuiſſe ad urbem
alexandriā mota. q̄ trepidatiōe fuga ex oī ꝑte
ꝑcepta eſt agitari. Alii mare rubrū petebant.
alii uero libiā. Quiſqꝫ eo ferebat̄: quo met⁹ eū
impellebat. Quid deinde ſecutū ſit: dicunt ſe
nihil certū habere. Nam ſꝑ uentis ad pupē flā
tibus ꝓſperꝝ curſū maxīa celeritate ad nos te-
nuerūt. Hæc ſi uera ſūt: multū arbitror illa ad
noſtros ciues ꝑtinere. Agitur enī de p̓uata pe
cunia nrōꝝ hominū, qui ſe in ꝑtibus illis exer
cent. Si quid ē qđ ad te ꝑtineat: curabis ut nū
q̄ nimio detrimēto fieri poterit: trāſigantur a
te oīa. idē & ego facturus ſū. Aliud ad p̄ſens
nō habeo qđ ad te ſcribā. Si alii curſū ex ea re

gione ad nos habuerint: faciã te de oĩbus reb⁹
certiorem. Vale.

n On puto dubitandũ ex his quæ ad me
ſcribis, q̄n veſtri hoĩes qui ĩ egypto uer
ſantur, paſſuri ſint maxima detrimẽta: niſi ra
tiones ſuas int̃ inicia rerũ nouarꝝ in aliquã re-
gionẽ tutã cõtulerint. Multa enĩ ſũt quæ me ĩ
maximũ metũ inducunt. nã ſi ciuitate alexan-
driæ ille natões barbaræ potitæ fuerint: eadem
ruina ſæpe trahent non tantũ egyptiorꝝ opes:
ſed etiã oĩm qui ex multis ꝑtibus negociando
ibi uerſant̃. Si uero diu in obſidione manẽdũ
erit: timendũ eſt, ne pecuniæ mercatorꝝ in ſũ-
ptum belli p̓us exhauriant̃: q̄ ſuo ære publico
aut p̓uato vtantur. Quid futurꝝ ſit: nihil poſſũ
rebus meis diuinare. Nam cũ ſupioribus ãnis
oẽm pecuniã meã eo loci cõieciſſẽ: uideo una
die oẽs fortunas meas eſſe conſũptas: niſi pro
curatores mei tẽpeſtiue uſi ſint ꝯſilio. Cupio g̃
de oĩb⁹ rebuſ certior a te fieri. Si qs forte ex ori
ẽte ad uos nauigauerit: curabis, ut q̃cũqꝫ fortu
nã res nr̃æ ſubierĩt: nihil ſit qđ ꝑ me te lateat.
Vale.

m Vlta ex finitimis regionibus ad nos af
feruntur quotidie noua, de incredibili
apparatu ualidiſſimi exercitus regum orienta
lium contra ciuitates & terras noſtri imperii.

nihil adhuc tamē certi habemus. Miſimus aũt in uarias ꝑtes ꝑcunctatores noſtros: q̃ ſagacit̃ edocerent̃ oĩa. hos enĩ indies expectamus. Sumus aĩo et viribus intenti: q̃ ratiōe a nobis atq̨ ſociis ꝑiculū illud ꝓpulſemus. Multas ad hãc rē uias habemus. Cōſtituimus enĩ ſi nobis ita (ut fama eſt) renũciatū fuerit ab his quos ꝑmiſimus ſuꝑ hoc negocio: legatos nrōs in orientem mittere. qui cū iiſdē regibus de pace tractent. quæ res ſi agi poterit: mandata illis dedimus, ut neq̨ pecunia, neq̨ pollicitatōe ulla (dū modo res æqua ab illis poſcatur) a pactiōe diſcedãt. Q̃ ſi infecta re uideãt redeũdū eſſe: tũc his artibus utant̃: q̃bus facile barbari uincũtur Serãt int̃ ipſos diſcordiã Fingãt: ſimulent atq̨ diſſimulent oĩa. Deniq̨ attēptent: q̃bus illoꝝ odia int̃ ſe inflãmarĩ poſſint. Exercitus diſſipētur. Nec ullū finē his rebus faciant: donec aut illi ipſi exercitus diſſipēt̃: aut bellū qđ nobis cōminabant̃ in ſe ꝯuertant. Si uero hæ nr̃æ cogitatiōeſ: ſi hec nrã conſilia nos fallãt: ſtat manu pugnare. & oĩa ꝑ̄us experiri: q̃ barbaris nationibus ſeruire. Sunt enĩ nobis arma & equi. habemuſq̨ uiros audaces ĩ bellis. neq̨ duces nobis deerũt. q̃ ꝯſilio & uiribus nō ſolū fortit̃ cū hoſte ꝯfligere: ſed etiã uĩcere ſciãt. Quid ſit futuꝝ deus nouit. nos bene rebus nr̄is ſperamꝰ Vale.

b Ellum mihi ſignificas magno apparatu ab orie͂talibus regibus inſtitui ꝯtra urm̄ imperiu͂. ſed nihil a vobis p̄termitti, qd̄ ad pro pulſandu͂ hoc periculu͂ a urīs ciuitatibus & ſo cioꝝ ptineat. Nō uideo qd poſſit uel ad hanc ſapientiā, uel uirtutē urām addi. Si eī fortuna cōſiliis reſpōderit: non dubito oēſ iſtos belloꝝ cito motus qeturos. Si uero manu dimicandu͂ erit: ſpero et ſi copiis inferiores ſitis: tn̄ et robo re militu͂, & ſcientia rei militaris ſuperiores fu turos. Quis enī hæ natiōes barbaræ mltitudi ne eqtum & potētia ſp multu͂ ualuerint: raro tamē ī ſuis bellis uictores fueru͂t. Magno cla-more belli p̄lia ineunt. Fortes p̄mo impetu ui dentur. Spargunt tela ſua temere. Sed cu͂ ad enſes uentu͂ ē: fracto agmine, oēs terga uertu͂t Noſtri uero exercitus nec ſegnes ſunt ad inua dendu͂: nec minus fortes ad ſuſtinēdu͂, uel pe ricula, uel caſtrenſes labores: quotiēs ab hoſte laceſſunt. oīa tamē prius vt facitis temptanda ſunt: q̄ experiēda fortuna belli. Q ſi ueſtra ſa pientia a vobis euitari n̄ poterit, qn ſit ꝯfligēdu͂ cu͂ his barbaris: decertandu͂q; a uobis fortit ꝓ gloria ueſtra, ac imperio quod a veſtris maiori bus ampliſſimu͂ & illuſtre accepiſtis: cauendu͂ maxime erit, ne hoſtis uos imparatos offēdat Nam dum exploratores in omēs partes dimi ſiſtis, qui ad uos referrent de coſiliis hoſtium:

de motibus ſi qui ab illis agitantur: dum lega
tiones mittunť ad eos: interim occupādi ſunt
aditus. artes inueniēdæ. ꝯſcribēdus eſt equita-
tus. & omnia ita a nobis ſunt inſtruēda: quaſi
iā inter fines ueſtros, &in medio regno uerſa-
rentur. Celerius enī legati veſtri agent de pace
& totum negotiū ꝯficient: ſi intelligēt uos nō
minus ad bellū paratos: q̃ ad otiū&concordiā
Sed quia ſpero hæc a uobis ꝓ ueſtra ſūma ſa-
pientia iam eſſe perfecta: plura ad te de hac re
nō ſcribo. Sed quid eſt quod pro ueſtra repu-
blica poſſit a me uel conſilio uel manu fieri: li
benter omnē laborē, atq; omnia ꝑicula pro ve
ſtra ſalute adibo. Vale.

n Ouiſſima res his diebus nobis accidit.
neq; ab ullo noſtrorū ciuium alias au-
dita. de qua ego te certiorē facere cēſui: ut ne-
gligeres nullā rem fore tantā, aut tam occultā
quā non maxime cuperem tibi imprimis eſſe
notā. Puto(ni fallar)te olim cū apud nos eſſes
intellexiſſe: quorū hominū factione ciuitas no
ſtra in exilium miſerit ſulpiciū, hominē patriæ
amātiſſimū. De quo facto plura nō ſcribo. res
enī iſta ad ciuitatē noſtrā ꝑtinet. Interī hoſtes
nr̄i inuaſerūt urbē. quę optimi ciuis ꝯſilio infe
cta: ſuæ temeritatis breui pœnas dedit. Obſeſ
ſa q̄dē ciuitas fuit. cōmeatus inť cluſi: ita vt res

plane ad deditionẽ expectaret. Tũ uero ſulpicius aĩo ſe ad p̃mũ ꝯuertens: cœpit agitare noua conſilia, q̃bus hoſtẽ iam inſulantẽ mœnib⁹ deuictũ ſuis ciuibuſ traderet. Repẽte ſe ĩ caſtra hoſtilia cõtulit. dixitq; de rebus maximis uerba apud ducẽ hoſtiũ facere. q comiter except⁹ inquit ſe nulla etiã ratione patrię teneri, q̃ nũq̃ eius culpa, nec ullo errore, tã male de ſe merita eſſet. Deinde hoſtem noſtꝶ monuit vrbẽ niſi uno modo a ſe expugnari poſſe. q̄ ſi cõſiliis ſuis obtẽpatũ eſſet: nõ dubiũ, breui illos urbe potituros. Ait enĩ locũ non eſſe lõge a mœnibus, arboribus conſitũ. ſuaſitq; ut de induſtria fugã ſimularet. occuparetq; locũ inſidiis aptiſſimũ. futurꝶ inquit & ciues remiſſiores eſſe ad cuſtodiã. noctuq; facile poſſe mœnia cõſcẽdi. & totã ciuitatẽ capi. Quæ res cũ ab hoſte credita eſſet: neq; aliter q̃ ipſe cõſuluerat, factitatum. Deinde omĩa noſtris ſignificat. q portis apertis, circa ſecũdam uigiliã effuſi: hoſtes inſidiis poſitos cõcluſerũt. paucisq; beneficio noctis elapſis: cæteri compreſi ſunt, cæſi, aut capti Hec nõ dũ patefacta eſſe uolum⁹: quo maturius exercitũ nr̃m ad coꝶ mœnia p̱ducamus. Tu aũt hæc ſecreta hẽbis: dũ efferẽdi tẽpus datũ eſſe p̱ litteras ĩtelliges. Vale. Data Sãdali kalendis februariis añ ortũ ſolis cũ hęc geſta eſſent.

ſ Vlpicii magnũ in.r.p.amorẽ narras.
Ego vero plurimũ gaudeo oĩa uobis p̄
ter ſpẽ eueniſſe. Sed nõ poſſum induci: ut fa-
ctũ ciuitatis ꝓbem de exilio viri. Non enĩ ciues
tui ſp ſulpicios habebũt. Nec erũt qui patriæ
male de ſe merite bñ referẽt. Illud autẽ maxĩe
a uobis cauendũ eſt: ne aliqñ ciues paratos de
ſua patria bene mereri: poſtea ſibi res nr̃a pu-
blica infeſtos ſentiat. cũ & auxilio militari viros
optimos intelligẽt: & p̄mũ locũ in ſenatu eſſe
iis, q nõ dubitãt patriã q̃libet ratione a ſe opp̄ſ
ſum iri. modo ipĩ oĩa poſſint q̃ uelint. Q; aũt
ſcribis, ne hãc ur̃am uictoriã efferã: haud mul
ta admonitõne indigeo. utinã ita auxilio, ut fi
de: ꝯſilia ur̃a iuuare poſſem. Spero uos oĩa ſa
pient ꝓſpexiſſe: q̃ in utrãq; ꝑtẽ poſſint accide-
re. Nec uobis deeſt ꝯſiliũ aut uires, ad hãc ma
ximã rẽ ꝯficiendã. Sed nõ forte mĩoris ſapiæ
eſt: ſcire uincẽdo uti modeſtia, & aliqñ in me-
dio curſu uictoriæ ſubſiſtere: q̃ ultra progredi
Nõ dico tã bonã occaſionẽ negligãt. Multa ei
ſunt q̃ uobis hãc illã uictoriã ꝑmittãt. improui
ſus aduentus ueſter. trepidatio ĩimicorũ. noui
tas facti. mœror ſuorũ quos fere oẽs audierũt
inſidiis ueſtris eſſe inceptos. Omnia apud il-
los perturbata: ita faciliora uobis preſtabunt.
Sed cum in rebus bellicis fortuna magnũ im
perium habeat: multa a uobis timenda ſunt.

Sed neſcio an aliud magis: q̃ q̄ hi q cœperūt uincere, nō ſatis p̄icula attendūt. Nihil non temere ſæpe ab eis fieri ſolet. At hoſtibus interī creſcit aīmus. & ſpes quæ p̄mo impetu exciderat, maior his īſurgit. Præterea nōnūq̄ accidit ut q in fugā verſi erāt, reſtaurēt bellū, et acrius pugnēt: q̃ ſi a principio nō deſperaſſent de uictoria. Plura de hac re ſcriberē: ſi mihi otiū eſſet. aut ſi tuā ciuitatē egere cōſilio putarē. Et eſt etiā nō poſt factū: ſed anteq̄ res fiat: cōſiliū de ſūmis rebus habendū. Vos autē (ut ad me ſcribis) iā inſignia ad urbē hoſtiū mouiſtis. opto ut illū exitū vrā cōſilia inueniāt: quē fortuna uiſa eſt mihi patrio in ſucceſſu uobis promiſiſſe. Rem p̄gratā mihi feceris: ſi mature de exitu rer̄ ueſtrarū oīa ad me ſcribis. Vale.

ſ I te noua delectēt: habeo quidē unde poſſim abūde huic tuo deſiderio ſatiſfacere. Noſtra quidē aut patr̄ memoria, tante rerū mutationes nō fuerūt: quāte hodie inſtāt Et iā ī noſtris p̄tibus fiūt. Omēs fere ciuitates huius noſtræ ciſalpinæ galliæ nouas res agitāt Aliæ veteres dn̄os deponūt. et ſe in libertatem uendicāt. Aliæ ſibi nouos tirānos faciūt. Multę dū nouis rebus ſtudent: ſuo magis q̃ alieno ingenio utūtur. Multe exēpla cæterar̄ ſequūtur. Nōnulle conātur reuocare ātiquos dn̄os:

quæ bella potentiorꝝ de prĩcipatu ſuo diſpoſu erant. Nec ulla eſt ciuitas ĩ hoc ĩperio: quæ ſatis uel cõſilio in tãtis motibus vtať. Ciues, alius in alium cõſpirãt. Populi eos habẽt ſui furoris duces: q ui & ſcelere ceteros ãtecellãt. Cremo na olĩ urbs opulẽtiſſima, ĩtra paucos ãnos mľ tos p̃ncipes mutauit. nũc ſub tyranno ſeuiſſimo eſt poſita. Brixia crebris equitatuũ ꝓpulſa tionibus atteriť. & iã uideť ſtatũ ſuũ inclinare hoĩes iudicãt illã breui nouũ dñm habituram. Pergamũ uero ciuitas magis bellorꝝ ciuiliũ di ſcordiis opp̃ſa: ceteros hoſtes ĩ ſe admiſit Certatur enĩ nõ ſolũ vtra pars ĩperet: ſed etiã utra ſit. Neq; malũ ip̃m in uenis eſt (ut aiũt) ſed mľ to fortius in mediis uiſceribuſ eſtuat. Non enĩ ſub uno tanto p̃ncipe: ſed ſub diuerſis et ĩ manibus tyrãni affligitur. Nã cũ aliqñ magis ĩgeniis & animis ſuorꝝ ciuiũ floruiſſet: nũc facta colonia eſt. & oĩs coloniæ hoĩm ſordidiſſimorũ & agreſtiũ repleta. quã urbẽ unã, in tota italia oĩm miſerrimã atq; infortunatiſſimã facile poſſũ iudicare. Innumerabiles aliæ ſũt, quæ ſuam & ipſe infœlicẽ fortunã habent. & magna ĩ tẽpeſtate poſitæ. S; oĩa melius ĩtelliges ab eo quẽ cum his litteris ad te mitto. Tu ſi qd magnũ habes ĩ his ptibus ĩ qbus diuerſariſ: oĩa ad me ſcribe. ne quicq̃ rerꝝ urãrꝝ ignorẽ. Vale.

e Piſtolam tuā plenā nouaꝝ reꝝ accepi
Miſeret me ꝯditionis & ſtatus tot ma
gnificaꝝ urbiū, & populoꝝ ꝓuīciæ vr̄æ. Cum
enī in tota latio nulla eſſet pars īgeniis, aut ar-
mis illuſtrior: uideo illā ueterem gallicæ ciſal-
pinæ gloriā, iā ꝓpe defloratā eſſe. & ad deſola
tionē redactā. Sed hoc habet oīs maximaꝝ re
rum fortuna: ut cum ad ſūmū ꝑuenerit: tunc
intelligamus ꝓpe exitū eſſe. Grę̨cia ipſa (ut exē
pla maioꝝ paulo altius repetā) diu nō ſolū di-
ſciplinis: ſed etiā armis italiā uicit. nec ꝓcul ab
fuit: qn (duce alexandro) macedoniæ imperiū
orbis terraꝝ poſſideret. ſed eo ex rebus huma
nis ſublato: circa ipſā verticē defecit. Roma ue
ro exēplū oīm ꝓuīciaꝝ ac nationū: unū īperii
qđ a regibꝰ ſūpſerat: ſubꝯſulari īperio quouſq;
ad pthos extēdit. ſub impatoribꝰ uͦ nō ſolū fa
mā: ſꝫ etiā potētiā ſuā cū finibꝰ orbis t̄mīauit.
tñ nō potuit illud īperiū qđ olim dn̄atum erat
uel cōſeruare, uel tueri. ſed vidit oēm ſuā glori
am p̄mo a ꝯſtantino ī græciā: deinde ab exter
nis regibus modo ad occidentē: modo ī ſeptē
trionē eſſe tranſlatā. Hoc uno gaudet & cōſo
latur: ꝙ nemo ē ex his ad quos regimē nrī or
bis mandauit: q ñ gaudeat ſe romanoꝝ regē
dici. Veſtra autē gallia iam eouſq; & fama re
rum geſtaꝝ & optimaꝝ artiū exellētia creue-
rat: ut cæteraꝝ ꝓuinciaꝝ ſplendorē uincere:

et antecedere, nrm̃ uideret̃. Nũc ruinã & finẽ ad me ſcribis. Nõ habeo quo ſolatõ meliꝰ poſ ſum fortunã ueſtrã leuare: q̃ his exẽplis, q̃bus etiã ſæpe uti ſoleo: q̃ndo aliquid mihi accidit, quod nimis durꝶ ſit, atq; aſperꝶ in rebus meis. Nihil autẽ in hac regione agit̃: qđ ſua nouitate vel magnificẽtia ſit ſcribendũ. Sumus enim oẽs in tãto otio: q̃to neſcio an alias fuerimꝰ. et uereor ne hoc forte virtuti pſcæ & bonis actibꝰ nrĩs noceat. Nam ut nimia fortune aſperitas: ita ĩmoderata ꝓſperitaſ ſępe glię nocuit. Vale

e Tſi ea de q̃bus ad te ſcribo: nõ ita noua inuſitata ue ſint: ut nũq̃ alias homĩbus aliq̃d huiuſmodi obtigerit: tñ nõ paruã ex opi nione quæ habebit̃ admiratõnem excitarunt. Vecturius, homo (ut ſcis) quondã habitus nrõ rum ciuiũ opulentiſſimus: re ſua male procu rata, multũ æris alieni ꝯtraxit. cauit autẽ mag nopere: ne id a quoq̃ neceſſarioꝶ, aut eoꝶ qui hoĩem illũ diligebãt: reſcitũ eſſet. Quid poſtea egerit: tũ apertũ fuit, cũ fortunis eius amplius ſuccurri nõ poterat. res fortaſſis aliquo ãno cõ poſita fuiſſet. Cõtractis ergo ũdiq; ſarcinis eiꝰ q̃ occultiſſĩe potuit: ipſe ꝓficiſci pægre ſimula uit. matureq; affuturꝶ pmo die ſextilis, aut ipĩs kalẽdis pollicitꝰ fuit. hortatuſq; ẽ nos oẽs qui diligebamus, ut ſpõſionẽ pro ipõ faceremus:

ſi quis forte eum cōueniſſet ī iudiciū. Arbitra
bamur aūt illū, aut nullo: aut ꝑmodico ęre alie
no teneri. Q2 ſi magno etiā tenereť: putabamꝰ
eū ſoluendo eſſe. Quid plura? fideiuſſionē ꝓ il
lo fecimus. Deinde profectus. Cū uero dies cō
tracti æris aduenisſet: iſto hoīe (ut ex bona fide
optebat) die ſtatuto nō cōparēte: pauloposſt ad
ſatiſdationē repoſcimur a creditoribus. Multa
de illo quæſti ſumus. orabamus iudices. ut diē
termini nobis ꝓrogarent. qđ ubi a nobis impe-
tratū iri cognouimus: neceſſe fuit ꝓ illo depen
dere. Remunerataq; fuit illa ſumma pecunię,
quā ſuis creditoribus debebat. Quæ res etſi ꝑ-
incōmode cæteris acceſſerit: mihi tñ adeo gra
uis fuit: ut nūq̄ ſperem poſſe me exoluere ære
alieno, qđ eius rei gratia ꝯtraxi. Nūq̄ poſſe fie-
ri putaſſē: ut aut homo ille ad tātam inopiam
ueniſſet: aut ſuoſ huiuſmodi machinationibuſ
& dolis peteret. Sic res euenit: ut fides illis q-
bus nil pudoris, aut modeſtiæ ineſt: pſtať. Cæ
teri maxime hoc factū admiranť: ſ3 ego pœnā
fidei meę perfero. Tu ſi qñ a te ſpondendū ali
qd erit pro alio: exēplo meo cautior fies. Nul-
lam eni artem arbitror eſſe, quæ minus gratiæ
& magis incōmodi afferat hominibus: q̄ eam
quæ docet pro alieno debito in iudicio ſiſti, &
fideiubere. Et eſt notū prouerbiū: Qui pedem
in laqueū mittit, ſuo tantum periculo & labore

exoluit. Sed tarde in re mea perſpexi. Vale.

i Dibus Februariis reddite ſūt mihi litte
ræ tuæ, quibꝰ mihi ſignificabas de per
fidia Vecturii. & me ſapiēter admones, ꝙ tuo
exēplo in re mea fiam cautior. Facis hoc ꝓ tua
in me beniuolētia, quę ſūma ē. & maximas ti-
bi dico gratias. Sed illud uelim ſcias: paulomi
nus me hac tua iactura eſſe animo cōmotum,
q̃ ſi in parte meaꝝ fortunaꝝ damnū factū eſ-
ſet. Ita enī ſꝑ de te iudicaui: nihil poſſe tibi ac
cidere, quod nō mihi ꝓprium eſſet: quod ego
arbitror multis olim ꝑ te ſignis ꝑſpexiſſe. Nec
lōge abeſſet, quin hoc tpe tibi animū meū re-
condere: ſi facultas adeſſet. Sed cū aſſiduis bel
lis patria noſtra iā attrita ſit, ac pęne ꝯſumpta:
nec redditus agroꝝ dominis reſpondent: nec
illę artes in ciuitate exercent̃, quibus magni ꝓ-
uentus & pecuniæ inter ciues agebātur: omīa
quidē emolumēta nos deſtituerūt. Et ſi q ſunt
quibus opes & pecuniæ ſint: nemo tamē eſt,
qui non mallet ſuas res in portu ꝯtinere: q̃ ſe
manifeſtis ꝑiculis cōmittere. Si quid ē tamē in
quo tibi poſſim aliquo ſtudio, uel opa mea ꝓ-
deſſe: omīa bono animo faciā, quę uſui tuo in
tellexero eſſe. Nec uolo ꝯſilium tuū debere in-
telligi his rebus, quę ad te ꝑtinēt. Cetæris vero
in rebus utar prudētia tua. Pecunia non poſſū

mea te iuuare. Satiſdationē aūt non dubitabo
&cautionē ꝓ te facere, & obligare omīa mea:
ſi intelligā quę tibi ſup hac revoluntas ſit: &ſi
mihi erit ꝓ te dependendū. Qđ ſi cognouero
te ulla ī re propter uerecundiā officio meo no
luiſſe uti: minues eam opinionē: quā ſꝑ mihi
de tuo ī me officio, atqꝫ ꝑpetuo amore fecerā.

q Vod de rebus inuſitatis ad te ſcribo: ui-
deor mihi rem tibi gratā ꝑficere. Scio eī
te ſemper harū rerū cupidū fuiſſe. Faciā ergo
te participē facti pulcherrimi. neqꝫ multis ānis
ante a quoq̄ noſtrū auditi. Inuentus eſt in ciui
tate noſtra princeps, qui cū libertatē publicā ar
mis diu preſſiſſet: actus (ut nos oēs putamus)
ꝯſciētia rerū ſuaꝝ, tandē cœpit ꝯſilia ſua ī me-
lius uertere. Vocato enī populo ad ꝯcionem:
orationē habuit apud illā egregiā, atqꝫ illuſtrē.
in qua & ſui propoſiti, & adminiſtratiōis quā
geſſerat, reddita ratione: ciues docuit, quo aīo
in rem publicā eſſet. modo ſibi ꝯcederetur, cō
muni libertate cū ſuis ciuibus ſecure uti. Mul
ta ſapient' atqꝫ magnifice ad hanc rem adegit,
quę admirationē oīb⁹ faceret. Poſtq̄ ab eo aīo
peroratū fuit: magnū aliq̄diu extitit inter nos
ſilentiū: aliis nō ſatis ſe intellexiſſe arbitrātibuſ
aliis (quibus maior prouidētia ineſſet) dubitāti-
bus quorſum illius oratio ꝑgeret. Sꝫ cū oībus

libertas dicēdi facta eſſet: ac plane hortaretur,
poraretq; unūquēq; optimū ſentētiā ſuā dice-
re: nemo fuit q nō diuinas atq; īmortales gra
tias ei ageret: q.r.p. in ſedem ſuā reduxiſſet.
Pollicitiq; ſumus oēs, non ſolū rei impunitatē
futurā: ſed etiā oppoſita nrōꝝ corporū ſalutē
eius, atq; incolumitatē defenſuros. daturoſq; o
peram ut ꝑuatus aliquāto beatior uiueret: q̄ o-
lim cū ſolus urbi imperaſſet. Quæ res ubi ab il
lo intellecta fuit: ipſe oēs ſuos faſces pplo ſub
iecit. donauitq; ātiqua libertate patriā. leges an
tiquas reſtituit. nec aliquid ex priſca & bona cō
ſuetudine libertatis omiſit. Nūc uero equali iu
re fruitur nobiſcū. Nos aūt in tanto otio ſum⁹
quātum nūq̄ alias ſperare auſi fuiſſemus. Cre-
do te huic noſtrę fœlicitati q̄ hoc pulcherrimū
eius factū admirari. ꝓpterea oīa uolui a me ſi-
gnificari tibi. Si quid uero erit qđ vel in ſenatu
noſtro, uel qđ populū geri a me pro tua cōmo
ditate poterit: habebis me tibi ſūmū amicum.
& quo ꝓ tuo iure ī oībus reb⁹ tuis libere utaris
Vale.

r Ecte uobis accidit q patria ueſtra antiq
libertate donata ē. Siue enim caſu hoc
obtigerit, ſiue ꝯſilio: nō poteſt hoc nō diuinit⁹
uobis accidiſſe. Sed magno ſtudio a uobis cu-
randū eſt: ut vrō bono iſto q̄diutiſſime poſſitis
frui. Nulla aūt res magis hoc efficiet: q̄ ſi reꝝ

ſūma ad plures delata fuerit. Sophocles(ut eſt in fabulis grecoꝝ) cū uellet q̃dā tragœdia hoc idem pſuadere athenieſi populo: Periclē indu xit ab inferis. q longa oratiōe athenieſes horta batur, ne leonē in urbe nutrirēt: aut nutritum diſcerent æquo aīo pferre. Quā rem ſapiētiſſi mus poeta ſuo carmini inſeruit: ut &grauitate autoris, &nobili figmēto: doceret populū non cōmittere potentiā urbis alicui vni, q opibus & ingenio cæteris præſtaret. Q; ſi ea ſibi libertas eſſet cōmiſſa: ſuadebat etiā ſeruitutē eſſe pferē dam: ne ꝯtumacia populi dn̄o grauiore vtere-tur. Nihil unq̃ fuit qđ romanū ppl̄m dominū gentiū. æque libertate p̄uaret: q̃ cū maluit po-teſtatē quæ erat oīm, eſſe paucoꝝ: q̃ ſuam. & ſeruire potius imperatoribuſ: q̃ regnare. Incre dibile eſt q̃tum reſtituta libertas delectet. &cū alter in magiſtratibus cōferendis, ſtudet altero gratioſior uideri: facile euenit, ut n̄ poſſint oēs iure æquo uti. cum plures ſint in ciuitate q uel opibus, uel eloquētia aīos mltitudinis ad ſe al liciant. Quæ res ſi a uobis etiam atq; etiā non fuerit prouiſa: uerendū ē, ne potius a uobis no uus dominus ſit ī ueſtrā rem publicā inuectus q̃ ppetuo avr̄is ceruicibus ſublata ſeruituſ. Nō dubito hec eadē pro ueſtra ſapiētia quæ ſūma eſt, prudēter a uobis pfici. Sed niſi edoctus fue rit de ſuo piculo populus: uidebis breui ī varia

ſtudia illã ſcindi. nec ſatiſ intelligere, quorſum facta ſua uergant. Q₂ autẽ cupis oĩ officio tuo uel in ſenatu vel in populo ꝓ me defũgi: nulla me noua uoluptate afficis. Eſt enĩ nõ ſolũ tibi uſitatũ: ſed etiã quottidianũ oẽm curã ſuſcipe re: quæ uſui meaꝝ reꝝ accedat. Aliud nõ eſt quod a te magis uelim: q̃ vt me (ſicut facis) ma xime diligas. perſuadeaſq; tibi neminẽ viuere: cuiꝰ beniuolẽtiã & veritatẽ maioris faciã. Vale

t Andẽ ex magna ſollicitudine & metu liberatus ſũ. Spero te multoꝝ & litte-ris, & ſermone intellexiſſe: me dũ iter Etruriȩ peragerẽ, quo peterẽ urbẽ Romanã: in quoſ-dam incidiſſe: q aſſiduis latrociniis infeſtabãt eã prouinciã. & fere oẽs uiaꝝ aditus occupabãt Putabã in manuſ carnificũ perueniſſe: qui me multis modis cruciarẽt. Ego vero cũ animũ ip ſum meũ pararẽ ad fortiter ꝑferendũ oẽs pœ nas, quas illi mihi ĩferre uoluiſſẽt: neq; iã iſtos quicq̃ rogarẽ: inueni apud eos maiorẽ pietatẽ q̃ fuiſſẽ unq̃ auſus ab eis ſperare. Cũ enĩ quiſ-nam eſſẽ, aut qbus artibus, quo ue queſtu ute-rer diligent̃ ꝑquiſiſſent: reſpondiſſẽq; ad ea, q̃ mihi uiſa fuiſſẽt illo tp̃e ꝓ meis fortunis dicẽ-da: ſtatĩ me bene ſpare hortati ſunt. Detinue runt autẽ me apud ſe aliquot dies. omĩq; offi-cio in me, atq; hũanitate perfũcti ſũt. Cũ uero

ipſis uiſum fuit(habito inter ſe ꝯſilio) non ſolū me ſine ullo interuētu pecunię dimiſerūt: ſed etiam neceſſariū mihi cōmeatū præſtiterunt. Omiſſo aūt ꝓpoſito Romā petendi(habita ꝑus illis maxīa gratia) incolumis ad meos regreſſus fui. Hæc ad te magno ſtudio & uoluptate ſcribo: quē ſcio ꝓ ſingulari in me beniuolentia tua, ſemꝑ aduerſis caſibus meis indoluiſſe. & maxime ſecundis rebus lętari. Vale: & de tuo ſtatu ad me ſæpe ſcribas.

q Vod hūaniſſime tecū predones egerūt: nō tā fortunę tuę attribuendū eſt: q̄ moribus tuis. Es enī oīm hoīm lepidiſſimus. Ali quo ſcio ꝓfuerūt tibi illę tuę facecię, & in omni ſermone tua ſuauitas. nō minus fortaſſe: q̄ ꝙ nunq̄ rei pecuniarię opulētus fuiſti. Eſt enī genus hominū, magis auaꝝ q̄ crudele. Cū ergo ꝑbenignus & comis eſſes: nec haberes quid lucri tecū facerēt: probe ſibi ꝓſpexerūt, ne diu fieres illis ſūptuoſus. ita ego factū iudico. Illđ uͦ qđ in tuo diſceſſu factū ab ipīs narras, nō ſolū liberū diſceſſum: ſed etiā cōmeatū, & cętera officia hūanitatis eos tibi p̄ſtitiſſe: nō ſatis poſſū admirari. cum vix huiuſmōi pietas inueniatur apud illos homines: qui ſe uolunt frugi & bonos dici. Sed(ut arbitror) hi qui ſceleribus ſuis diu freti ſunt: repetent interdū auidius hone-

ſta ſtudia: q̄ illi qui ſp inter leges & iudicia uiuunt. Quicqd fuerit: maxime tibi gratulor qꝛ me ex metu maximo, & te ex piculo non paruo liberaſti. Cupio tñ eiuſmodi fortunã nõ iterũ experiendã. & eris (ut ſpero) deinceps in tua ſalute cuſtodiẽda cautior. Habeo tibi gratias: qꝛ de tua liberatõne imprimis ad me ſcripſiſti. Sciebas enĩ me nõ minus tuis: q̄ meis ĩcõmodiſ angi. Hortor vero te atqꝫ obſecro, ut ad noſ accedaſ. Facies enĩ rem oĩm poſt tuũ reditum amicis tuis gratiſſimũ. mihi uero adeo iucundum: ut nulla maiori uoluptate cumulatiꝰ poſ ſis me afficere. Vale.

r Em nõ ꝯſuetam ad te ſcribo. quã ſi q̄ta ſit ex tua prudentia iudicaueris: excita bit (crede mihi) quendã ad res magnas incredi bilem in te amorẽ. Caius lucius, cũ p ætatẽ nõ dũ poſſit ad ſũmoſ nr̃æ rei publicæ magiſtratꝰ admitti: nup magno ꝯſenſu ciuitatis abſolutꝰ eſt a legibus. quę nihil p̄ter morẽ antiquũ fieri pmittũt. Cũ enĩ propt̃ crebros ꝯflictus mlti duces ex nr̃is aĩam fortiſſime pugnãdo amiſiſſẽt neqꝫ ultra nobis ſuppeterẽt, q ad tantũ piculũ mitterent̃: tãta ſupioribus bellis huiꝰ adoleſcẽtis virtus ĩ pugnãdo ꝯſpecta fuit: ut milites nr̃i nũq̄ ſe uicturos, niſi ipſo duce: ſperare poſſint Itũ ẽ itaqꝫ ex cõmuni ſentẽtia ꝯtra leges nr̃as.

ceſſitq́ honeſtas utilitati. & īſtituta necceſſitati paruerūt. Quæ res modo tibi aliq̄d cū ſit: tantum inflāmare te debet atq́ incēdere: ut nihil dies ac noctes magis cogites: q̄ & quomō etiā tu viam tibi ad huiuſmodi gl'iam faciaſ. Quod tibi difficile nō erit: ſi nihil tā arduū putaueris: quod magno ac nobili aīo nō ſit facile. Vale.

c Aium Luciū/ donatū eſſe nr̄a re publica/ egregia dignitate/ ꝓ ſua uirtute: bono exēplo factū iudico. Nec aliud puto in noſtra ciuitate melius eſſe: q̄ ut unuſqſq́ tantū ī noſtra. r. p. poſſit: quantū uirtute & rebus a ſe geſtis alios antecedit. Sed uereor/ ne pleriq́ cū gloria maioꝝ magis q̄ ſua uirtute cōfidant: id ipm̄ moleſte ferāt. Scis ergo mala quę ſępe vrbi nr̄æ īuidia attulerit. Nā cū plurimę ſint aliæ peſtes/ quæ magna plerūq́ regna euerterīt: neſcio an nulla pernicioſior hūano generi: q̄ hęc quā ſtatī dixi. Quæ ſi vna modeſtia euitari poſſit: id forte legibus & patriæ/ melius ꝯduceret tarde ad honores accedere: q̄ in tēpeſtiuis magiſtratibus/ cū īuidia & odio multoꝝ uti. Sed cū nulla ſit hūilitas (ut aiūt) quæ morſus huiuſce hoīm vitare poſſit: oīa quæ caſus tulit/ ſunt magno aīo ferēda. & eo fortius uirtute vtēdū: quo magis a pluribus illa expugnāť. Proboq́ id nr̄æ ciuitatis fcm̄/ quo Caius lucius abſolut⁹

eſt legibus, & in illa dignitate ↄſtitutus: quā il-
le ſępe pro patria fortiſſime pugnādo emeruit
Quantū aūt iſta res p̄oribus ſtudiis meis, quæ
ꝓ re publica ſuſcepi adiecerit: breui intelliges.
Gloria enī Caii nr̄i ſæpe me e ſomno excitat.
Non quieſcā ergo: donec quē ætate & gloria
ſuperoꝝ ꝓpe æqualē uideo: eundē & magni-
tudine animi, & rebus magnifice geſtis ↄſecu-
tus fuero. Vale.

n On de p̄uatis cōmodis(ut ſæpe antea)
ſed de ſalute noſtroꝝ ciuiū has lr̄as ad
te obſignaui. Si unq̄ tēpꝰ fuerit: quo tibi ſtatuſ
rei publicæ curæ fuerit: uide vt hodierno die,
illi & ↄſilio tuo: & auxilio uelis adeſſe. Multa
enim impendēt. quæ niſi attentiſſime ſint a te
ꝓcurata: facile erūt in magnū eruptura incen
diū. Quare etiā atq; etiā iter ad nos feſtīa. Nec
ulla res tanta ſit: quæ tuū aduentū remoretur
Oēs quidē preſentiā tuā affectāt. ſciuntq; in te
vno cōmunē oīm ſalutē eē repoſitā. Noli ita-
q; tantā oīm expectationē differre. pſuadeaſq;
tibi, omī p̄ncipatu melius eē hominē a ſuis ci-
uibus diligi, & hāc ↄſequi gloriā: q̄ nullū ꝓ. R.
p. uel pıculū ul' laborē effugiſſe. Plura de beni
uolētia & ſpe ciuiū oīm ī te poſita ſcriberē: niſi
tu q omīa noſti, & ſūme patriā diligis: ea tecū
melius pſpiceres. Vale.

ſ I ea in me eſſet uel autoritas uel facul-
tas, ut malis rei publicæ ſubuenire poſ
ſem: nullũ certe uel laborẽ uel ꝑiculũ ꝓ cõmu-
ni ſalute fugerẽ. Sed multa ſũt quæ incutiant
mihi huiuſce rei diffidentiã ac deſꝑatõnẽ. Nã
& pleriq; ex noſtris malũt potius oĩa ꝑturbare
ut ipſi ꝑ̃eſſe uideant᷑: q̃ æquo iure int᷑ nos viue
re. & plures ſũt ĩ ciuitate q nõ ſatis int᷑noſcũt,
qd int᷑ ſuitutẽ & libertatẽ ciuiũ ſit. Si qui uero
inueniant᷑ ĩ ciuitate qui bñ de re publica & iudi
cent, & ſentiãt: nihil eoꝝ orõ ad multitudinẽ
ualet. Nec uideo itaq;, qd poſſit mea pſẽtia pa
triæ & ciuibus nr̃is afferre: niſi vt multas ĩimi-
cicias, neq; mihi neceſſarias neq;. r. p: aſſumã.
Qꝫ ubi in ea ſẽtentia oẽs ſũt ut ſalutẽ meã his
fluctibus & ꝓcellis. r. p. cõmittã: nõ recuſabo a
more patriæ oĩa ꝑ̃us experiri: q̃ fallere tantã ci
uiũ nr̃oꝝ expectationẽ. Habes iudiciũ meũ de
r. p. Tu qd ſim facturus, cũ devolũtate ciuium
nr̃oꝝ iteꝝ ꝯſtiterit: ad me ſcribere feſtĩa. Vale

q Vis ſit nr̃æ ciuitatis ſtatus, ex hoc potes
intelligere: ꝙ nũq̃ melioribꝰ auſpiciis ia
cta fuerũt fũdamẽta nr̃æ. r. p. q̃ hodierno die.
Cũ eĩ olĩ ſenatꝰ nr̃ cogeret᷑, ut de ſũmis rebus
ꝯſultaret: oẽs ſuiebãt tꝑi. Si qñ ſentẽtia patres
diuidebãt᷑: nẽo erat q qd ſẽtiebat, auderet libẽ
ꝯſulere. Nũc ũ ꝯcurrit᷑ tãtis ſtudiis ad libtatẽ ñ

fictã atq; umbratilẽ(ut olim)ſed & qualẽ a pa-
tribus noſtris accepimꝰ: ut nũq̃ viſi ſimus no-
bis uiuere: niſi hoc tpe,ĩ quo nũc ſumus. Pau
cis enĩ qui publicã libertatẽ opprimebãt,de ci-
uitate eiectis: oẽs æquo iure utũtur. Licet cui-
q; de nr̃a republica & quid ſentit dicere: & qđ
dicit libere ſentire. Studia quæ priuatis rebus
adhibebantur: oĩa ad impletudinẽ reipublicæ
ſunt ꝯuerſa. Omneſq; in hoc uno maxĩe ſunt
intẽti: qs eoꝝ potiſſime proſit ciuitati? Si ergo
cupis int̃ tuos magnꝰ haberi: accede ad hanc
noſtrã rẽpublicã,quam optimã & pulcherrimã
habemus. Tm̃ quidẽ in ea poteris: q̃tũ cæteris
laborare induſtria & ſollicitudĩe p̃ſtabis. Vale.

Qꝫ optima republica utimini: magis ue-
ſtra q̃ mea cauſa gaudeo. Mihi enĩ cum
maxĩa pars uitæ exacta ſit: nihil poteſt eẽ quo
diu utendũ ſit. Veſtra aũt etas,quæ in meliori
curſu eſt: in futurũ ſpectat multa: quæ iure ſi-
bi poſſit in gerẽdis mgr̃atibus ꝓmittere. Si qd
uero erit in quo poſſim patrię ꝓdeſſe: nõ ſolũ
omẽs labores fortit̃ pro illa ſuſcipiã: ſed etiam
omẽs moleſtias: & ſollicitudines æquo animo
feram. & ſatis fructus ꝑcepiſſe ex laboribus &
ſtudiis meis arbitrabor: ſi ueſtrã rẽpublicã q̃op
timã atq; ãpliſſimã,poſteris veſtris vna uobiſcũ
reliquero. Si aũt illa officio meo non eguerit:

gaudebo ſūmos atq; ſapiētiſſimos in veſtra ciuitate repiri: q optimis legibus, ſapientiſſimis inſtitutis, patriā poſſint tueri. Ego uero iā magis otiū, q̄ negociū: cōcedi ſenectuti meæ deſidero. Vos q in ea exornanda atq; locupletanda occupati eſtis: pro ur̄a ſapiētia ꝯſiderabitis, qd reipublicæ ꝯueniat. Quicqd enī de ea cōſtitueritis: ego boni ꝯſulā. Vale.

q Vid de publica utilitate noſtroꝶ ciuiū ſentiā: & qua ratiōe ea res melius poſſit a nobiſ agi: ꝯſtitui ad te ſcribere. ut oīm cōſiliorū meorū rationē tibi impͥmis aperiā. Sæpe aīmo proſpexi quomō nr̄æ ciuitatis uectigalia & cæteri prouētus, ſine vllo noſtrorū ciuium, aut ſociorū incōmodo maxime poſſint adaugeri. Sed ad hāc rem ꝯficiendā: uidi opuſ eſſe mihi tuo ꝯſenſu atq; prudentia. Nō ignoraſ, ml'tiſ ānis ātea neq; mercatoreſ, neq; publicanos (ꝑpt' īcurſū pirathaꝶ) tute potuiſſe hoc nr̄m mare nauigare. unde accidit: ut ml'to minoris noſtra uectigalia venirēt. Nā cū vnuſqſq; pacto iſto ꝯducat, ut ſibi nō rei publicæ peant: neceſſe ē ut nauigādi lucrū illos ad hāc uecturam īpellat. fitq;, ut nō velint piculo ſua cōmittere: cū maior pars cōmodoꝶ ad eos pueniat ex quo nr̄m ęrariū nō puam iacturā ac diſpendiū ſuſtīet. Quid aūt mercatorib⁹ accidit pro-

pter metũ piratarũ: quottidie ĩtelligim⁹. cũ fe-
re omẽs artes ĩ ciuitate nr̃a, defectu merciũ ad
nihilũ deuenerĩt. Quod dãnum nõ ſolũ ad ꝓ-
uatas ꝑſonas: ſed etiã quouſqꝫ ad ipſã rem pu
blicã ꝑuenit. Conſiliũ meũ erat, ut publicæ tri-
remes inſtruerenť. ꝯſcriberenťqꝫ homĩes aſſue
ti bellis maritimis: qui cõmeatus tutos redde-
rent. Hoc enĩ modo, & animos noſtroꝶ ſocio
rum ꝯfirmaremuſ: & vectigalia noſtra recupa
remus, quę prope modũ interierũt. Mercato-
ribus autẽ mare tutũ eſſet: piratis metu noſtrę
claſſis, nõ audẽtibus per mare uagari. Hoc ſę-
pe ĩ nr̃o ſenatu cõmemoram⁹. quę & ſi a mul-
tis oĩo ꝓbarenť: tamẽ aut propť inuidiã, aut ꝓ-
pter gratiã eoꝶ q me nõ poſſunt æquis oculis
aſpicere: nondũ ea res in ꝯſultatiõe deducta ẽ
Sꝫ ubi te adiutorẽ ad hanc rẽ haberẽ: ſpero fa
cile obtentu ea oĩa fieri, de quibus ad te ſcripſi
Non fugies ergo (uelut ꝯfido) hunc laborẽ. ſu-
ſcipieſqꝫ tuin rei publicę cauſa: tũ ſũma in me
beniuolentia tua, hãc ꝓcuratiõẽ tibi honeſtã,
& rei publicæ q̃ utilẽ. Vale.

n Iſi res de qua ad me ſcribiſ, poſſit aliter
q̃ pñtia mea expediri: propediem acce
dam ad urbẽ. Sꝫ illud ualde miror ꝙ ĩ re aptiſ
ſima nemo eſt q tibi ꝯſentiat. Nõ video enĩ qd
ad tuũ ꝯſiliũ addi poſſit. Nã ſi nr̃a. r. p. diu op

preſſa fuit: uolum⁹ neceſſe, ut mare qđ his an
nis piraticis latrociniis vexatum fuit: aliquādo
nr̄is vectigalibus ac mercatoribus pateat. aliter
noſtra res publica (q̄ uix adhuc ſtat) breui nul-
la erit. Cōſtitui tn̄ p̄us ad ſenatū hac de re ſcri-
bere. & hortari quoſdā q in ſuis dicendis gra-
ues in patres habentur: ut hoc negociū rei pu
blice cauſa ſuſcipiāt. Sepę enī gratia quedā ſū
mis uiris habetur: cū ab his de cōmuni ſalute
rei publicæ agit̄. quę res ſi ab hoībus inferioris
ordinis tractet̄ ſæpe inuidiā magis efficit, q̄ rei
publicę ratio poſſit. Et qa modeſtiā tuā cogno
ui: ſcio id te nō moleſte paſſuꝝ, ꝙ ea quæ a te
ſapiēter pro publica utilitate pſpecta fuerant:
ab alio pficientur. Curabis autē ut ſi quid hu-
ius rei in conſultationē uenerit: tuis litteris cer
tior fiam. Vale.

ſ I de nr̄a re publica ad te liberius hoc tē
pore ſcribo q̄ olim feceri: nihil ē ꝙ ad
mirari te oporteat. Nūquā enī tēpus fuit, quo
uęhemētius ad te pro publica utilitate ſcriben
dum fuerit. Nā poſtq̄ te ex cura ei⁹ exemiſti:
alii timidiores facti ſūt. alii uero tm̄ licētię atqꝫ
audatiæ aſſūpſerūt: ut nihil putēt ſibi ī ſentētiis
dicēdis uetitū eē. Si g̊ cupis illā ſaluā eē: oībuſ
poſthītis, ad eā gubernandā atqꝫ regēdā acce-
des. fūdamĩta q̄ male iacta ſūt: tua autoritate,

& ſapientia euertes: priuſq̄ illi ſe ꝯfirmauerint &aſſuefaciēt multitudinē ſuæ libidini ſeruire. Vide ut ſi qui ſunt nō recte de coī ſalute ſentientes: eos(ſi potes) de ſentētia ſua dimoueas ſi minuſ maiorē habeas reipublicæ q̄ p'uatæ amiciciæ rationē. Quos uero timidos ad ſuſcipienda ꝓ ſuis ciuibus picula aīaduerteris: oratione tua excitabis. & eos inflāmabis ad fortit̄ ſuſtinendū omēs labores: quotiēs ratio aut neceſſitas hoc ab eis pro republica depoſcet. Suſtines quidē incredibilē oīm bonoꝝ expectationē. Facies itaqꝫ quicqd reſpublica hoc tp̄e faciendū eſſe tibi ſuadebit. Sed vnū hoc a te quęſo: nō obliuiſcaris te illū eſſe: cui ip̄a. r. p. ſe & ſuos omnes cōmendat. Vale.

c Vm litterę tuæ de ſtatu reipublicę delatæ eſſent: non multopoſt alię ſupuenerūt: que nūciarēt oīa a te priuato odio ac maliuolētia fieri. nec alio in ſtatu ciuitatem eſſe: q̄ olim, cum eam incolumē atqꝫ florentē reliqui Nō poſſū induci vt hæc a te ꝓfecta eſſe putem Sed illud maxīe doleo: priuatiſ diſſenſionibus reipublicæ euerſum iri. Siue enī illi quadā ī te maliuolētia cauſam hoꝝ malorū dicāt in te reſidere: ſiue(qđ potiꝰ reor)tu illorū mores&cupiditatē dominādi non poſſes ferre: nr̄a reſpublica nō poteſt qcq̄ ex hac re lucrifacere. Gau-

debã me illud a patria impetraſſe: ut ꝓ multis
laboribus ac ꝓ maximis periculis, quę ſæpe nu
mero ꝓ publica ſalute perpeſſus fuerã: aliquã-
do otio ac quieti donatus eſſem. liceretqꝫ mihi
cũ diu inť fluct⁹ ac tẽpeſtates eius uerſat⁹ eſſẽ:
tandẽ rebus meo labore cõpoſitis, ĩ portu qeſ-
cere. Sed poſtq̃ eo peruentũ eſt: ut uel ego nõ
poſſim in hoc meo otio, uel illa nõ poſſit ĩ pa-
ce eſſe: nõ deſeram hoc in extremo tẽpore illã
qui omnẽ ſuperiorem uitã ſemꝑ in laboribus
ac periculis ꝓ ſalute eius exercui. Nauigabo ita
qꝫ ad uos. q̃primũ hi uenti erũt. Spero dũ ad-
huc oĩa noua et recẽtia ſũt: poſſe omnẽ cauſã
oriẽtiũ maloꝝ per me tolli. Quod ſi a me per
fici nõ poterit: tñ neqꝫ ſtudiũ meũ neqꝫ diligẽ-
tia unq̃ aberit. Tu uero uelim ꝓ tuo ĩ rẽ publi-
cam perpetuo amore, id mihi preſtes: ut plus
apud te rei publicæ utilitas: q̃ ullius hoĩs odiũ
aut inuidia ualeat. Vale.

n Iſi rebus tuis caueas: ĩplicabis te aliquo
graui ĩcommodo. Credis unũquẽqꝫ eo
eſſe in te animo: quo tu in aliis es. Falleris, cre
de mihi. Nam ex his qui tibi in preſentia uidẽ
tur amici: pauciſſimi te ex animo diligunt. Si
uero me audies: abdicabis oẽs illos a te, quorũ
frõs eſt blãda, et q oĩa q̃ ad te fiũt immẽſe lau-
dant. Suadeo: ĩ oĩbus rebus a te gerẽdis vtaris

cōſiliis Caii uecturii, oīm certe ſapiētiſſimi, & q te ſūme diligit. is non patietur te ī delectu amicorꝝ errare. Nemo eſt ex numero noſtrorū hominū cuius prudētiā pluriſfaciā. & optime de noſtra natura & moribus noſtrorꝝ ciuiū poteſt iudicare. Quicqd ille tibi perſuaſerit: ueridici Apollinis (ut aiūt) dictū puta. Si attēdere uolueris: uidebis illū nec poſſe propter ſapiētiā errare: nec velle. propter ſūmā ī te beniuolētiā. Cupio qd conſtituas intelligere: ut cū ea opinione in qua adhuc fuiſti mutatū te eſſe cognouero amiciciæ noſtræ ſatis congratularer. Vale.

g Aii uecturii conſiliis maxīe utor. Semp eī illius ſapiētiā plurimi feci. Si bona venia tua dicā: uideris mihi min⁹ bñ de me ſentire. cū diſſuadere uideris me illorū hoīm amicicia uti: quorꝝ frons blāda eſt. Ego uero lōge a te diſſentio. Sed cū hoībus ita uiuendū ē: ut ſuus unicuiq; mos eſt. Non iudico ſapiētis eē, cū cęteri ſibi arrideant: ipm flere. aut nimiū ſeuerū eē: cū alii ſint ī ioco. Ita eī vitā inſtitui: ut me ſp pſentibus reb⁹ accōmodarē. nec paterer aliquē mihi iure iraſci. Quotiēs aūt mihi licet: ſcito me nihil libentius facere: q̄ cū his verſari, quorꝝ ſapiētia doctior fieri poſſ ī. Iſta ſcio non dū ſūt ab ęmulis meis relata. Hæc ſunt quæ ꝓ cauſa mea duxi hoc tpe tibi reſpondenda. nō

quia tuis admonitionibus ſuccenſeã : ſed ut ſi quã nõ bonã opinionẽ de me concepiſſes : ego me apud te purgarẽ. Tu ſi qd aliter de me fertur, quod ſit præter dignitatẽ, et eã eſtimatõnẽ quæ de me habet᷑ : omĩa (ut facis) amice ac libere ſcribas Vnũ uelim pro tua humanitate impetratũ iri a te ſinas : ut nihil de me temere credas. Plures enĩ ſũt, q aut odio aliquo aut inuidia cõmoti : ueniũt ad inpugnãdũ alienã famã q̃ ratione uel cauſe honeſta inducti. Hoc ſi mihi præſtiteris : ſemp̱ q̃maxime tuis admonitionibus delectabor. Vale.

ſ Pero me aio perſpexiſſe, qua rõne poſſit tua cauſa ĩ integrum reſtitui ne id longe aberit : modo de ea re conſiliũ habeas cũ hiis : q te ĩ lauta parte eſſe deſyderãt. Cũ enĩ idibus Ianuariis forte ꝯueniſſem Caiũ Corneliũ, hoĩem ĩ iure ciuili prudẽtiſſimũ : multiq; adeſſẽt : oẽs tibi ſũmi amici incidimus (neſcio quomõ) ĩ ſermonẽ de rebus tuis. Fuerũt autẽ q dicerẽt, uel nũq̃ ſe iniquius audiuiſſe : q̃ eã ſententiã q̃ pridie ĩ iudicio crimĩali de te lata eſſet. Cui rei cũ oẽs aſſenſi fuiſſẽt : nihil aliud diffinitũ fuit : q̃ ꝙ ſinguli factũ illud nimis indignabãt᷑. Egovero cũ iã diſceſſũ ĩde foret : animũ ad cauſã tuã aduerti. Cũq; diligẽti⁹ eã ꝯſpexiſſẽ : cognoui nihil ex more maiorũ, niſi ĩ ea longitudĩe actũ eſſe.

Nam potētia aduerſarii tui magis cauſam iſtā q̄ æquitas: rexit. Conſulo: prouoces ad ſuperiores magiſtratus. q de huiuſmodi ſentētiis habēt cognoſcere. Semp enī hoꝶ iudiciū habitū fuit ī noſtra ciuitate grauiſſimū. neq̧ unq̄ a cēſura eorum appellatū fuit. Sed uide: ut ad hāc rē Corneliū tibi patronū conſtituas. q & cauſā tuā optime nouit: &in dicendo acerrimus eſt. Hoc ſi feceris: uideo te ſuperiorē. Si quid autē erit ī quo mea opera poſſit tibi prodeſſe: ſenties me nō ſolū paratum: ſed etiā maxime cupidū ad omīa quæ tibi commode accedāt. Vale

n On dubito omēs amicos de eorū īiquitate, qui ſentētiā contra me tulerunt: ſępe conqueſtos eſſe. Nemo enī ē, qui nō maxime ꝓ indignitate huius facti commoueri debeat. Nec poteſt fieri quin metus bonos oēs tangat ubi iam apte iuſtitia oppreſſa eſt. Te uero nō ſolū diligo: ſ3 etiā admiror: q me(nullo ī te officio meo) ſp vt fratrē amaſti. nec unq̄ paſſus es fortunas meas ab his ꝯculcari: qui oīa volūt potētiæ contra ius et ęquitatē cōcedi. Sequar ergo ut in cęteris rebus: ita et ī hac cōſiliū tuū. q̄q̄ rem illā iam prope deſperatā ac derelictam habeā. Qꝫ autē me hortaris ut patrocinio Caii cornelii utar: certe ſuades. Semper enim uidi in cauſis oratorū eloquētiam plurimū ualere.

&iudiciis: uelut quodã ĩ regno ſuo, dñari. Sed neſcio quomõ ea res a me bene tranſiget̃. Nã ĩ re pecuniaria opus eſt. &ego ſupiore lite non ſolũ argẽto (qđ apud me fuerat) exhauſtus ſũ: ſed magno etiã ære alieno teneor. Sed illud te rogo atq; obſecro: ut ſi qđ remediũ ad aliquã opportunitatẽ poteſ p alios adhibere: nullã oc caſionẽ pretermittas. Conſtitui quidẽ (niſi ami ci mei ſpẽ meã deſtituerint) aut in integrũ reſti tui: aut oẽ patrociniũ ſimul peſſũdare. Vale.

t Va res ĩ tuto eſt. &iã (ut aiũt) ĩ portu na- uigas. Nihil eĩ quod ab amicis deſiderari poſſet: defuit tibi ad victoriã cauſę tuę. Pugna tũ ẽ enĩ ſtudio atq; diligẽtia: vt eo res tua ꝯdu cat̃: quo tandẽ ſup his ꝑuenit. Nẽo fuit q alit̃ hac ĩ tua cauſa ſollicitus eſſet: ac ĩ ſua, &fortaſ ſis eo magis: ꝙ in cauſis amicorũ decet aliq̃to nos attẽtiores eſſe: q̃ in re noſtra. Gratias ergo quas debes mihi &amicis tuis, dices. non quia illi animũ tuũ ignorent: ſ; ut tua apud illos te- ſtatior ſit beniuolentia. Vale.

n Vllũ officiũ ẽ, quod magis neceſſariũ di cam: q̃ his gratificari, a quibus bñ accep ti ſumus. Nec opus erat mihi tua admonitõe: q̃q̃ ſp oĩa quę a te dicuntur, non ſolũ me dele- ctant: ſed etiã illa magnifacio. Scribã ergo ad

amicos. nec illud gratiarꝝ genus prętermitam. Poſtq̃ ei res mea ſtudio eorꝝ in tuto eſt locata: nihil ē qđ a me illorū officio ſatiſfieri poſſit. Sꝫ faciā: intelligent, nullū me finē quo aduiuam, huic maxīo bñficio eorū facturū. Tibi vero plurimū debeo, qui pro beniuolentia de his rebus quas maxime audire optabā: certiorē me ante omnes feciſti. Vale.

ſ Cio me omībus poſthabitis: magno ſtudio pfeciſſe oīa quæ ad te pertinere intellexi. de quibus nūc ad te ſcribo. quo ſint a me ordīe geſta pſcribo. Q̄ꝛ primū in puīciā appuli ſtatī conueni homines illius regionis. pcūctatuſq; ab illis fui: an mercatoribus commeatus adhuc eſſēt liberi. De qua re cū ſatis edoctꝰ fuiſſem ab eis: ꝯtuli me Alexandriā. expeditiſq; prius mercibus tuis, q̃ de rebus meis quicq̃ ſciuiſſem: protinꝰ curaui, ne tempus qđ mihi ad cętera negotia tua pbreue erat: pmiſerim eſſe otioſū. Contraxi ergo undiq; ſarcinas. & quo paratiores eſſent ad nauigandū: adduxi illas ī portū. Ad ſecundū vero idus martii, cū iā oīa ī naui compoſuiſſē: naute a portu ſoluerunt eā et cū ſecundi eſſent venti: oēs fere vno tēpore cœperūt vela facere. Quid inde ſecutū fuerit: nō multo poſt renūciatū mihi fuit. uix duas vľ tres naues ad ſummū corticē applicuiſſe ī qui-

bus tua fuit. Cætere uero(ut dicebatur)naufra-
giū fecerūt. Sentio nondū ꝓpter metū tēpeſta
tis,illas ex eo portu adhuc ſe dimouiſſe. ſed q̃
primū illa ſe tēpeſtas remiſerit: iter ad noſ fac-
turas. qđ noſtra numīa utinā bene uertēt. Hęc
tibi p noſtras triremes impͥmis nota eſſe uolui
ut de omnibus rebus tuis doctior eēs. &depo-
neres oēm ſollicitudinē : ſi quam forte ex hoc
naufragio conceperas. In cęteris autē rebus cū
ſis prudēs,nihil ē quare te admoneā. Satis enī
per te ipſū potes iudicare, multo cariores mer
ces: q̃ ſi naufragiū nullū fuiſſet. Reliqua, cū tē-
pus fuerit: expediā. Tu ſi quid aliud uoles ī re-
tua me facturū: per litteras tuas mihi ſignifica
bis. Vale.

n Ihil ad hāc tuā ſollicitudinē addi potuit
Effeciſti,ut ſi oīa aduerſū accidiſſent: tñ
gratiā tibi habuiſſem : ꝙ maiori ſtudio nego-
tia tua geri nō potuiſſent: q̃ hoc tempore mea
geſſiſti. Plurimū tñ gaudeo & maxīe gratulor
ꝙ tuę diligentię fortuna profuit. Cū enī tantū
pecuniarum cauſa illarꝝ merciū effudiſſem: ut
nūq̃ alias tantū ęris negociādi gratia conſum-
pſerī: uidi pœne oēs fortūas meas ſimul euer-
ſas fuiſſe: niſi diuino munere nr̄a illa nauis cæ
teris pereūtibus incolumis portū ſubiiſſet. Eo
aūt mihi gratiores fuerūt litterę tuę: quo minꝰ

de ſalute rerũ noſtrarũ ſperabã. Nã paulo añq̃
eas recepiſſẽ: iã rumor exortꝰerat de hoc nau-
fragio. & fuerũt q dicerent nullũ oĩno periculũ
effugiſſe. Qꝫ autẽ me admones de caritudine
merciũ: ut in re mea cautior & prũdẽtior ſiã:
recte ut cętera facis. Ero enĩ diligẽs & attẽtus:
ne cũ fortuna mihi auxilio fuerit: ego mihi ipi
defuiſſe uidear. De cæteris autẽ rebus q̃ ad me
ptinent, aliud nõ eſt qđ impſ̃ẽtiarũ a te exigã:
niſi ut q̃pᷓmũ poteris: ad nos nauiges. Habeo
enĩ tecũ de multis conferre. quæ utriqꝫ noſtrũ
maximã (ut ſpero) utilitatẽ afferẽt. Sed uide ne
te mari committas: niſi oĩa ad nauigãdũ tuta vi
deris. quã opportũitatẽ nõ tibi difficile erit ꝯſe-
q ſi potius triremibꝰ noſtris tuã ſalutẽ: q̃ naui-
bus roſtratis cõmittas. Vale.

c Vpis a me ſcire, qd ad bene uiuendũ ꝓ-
pius accedat. Nã te ignorare ad me ſcri-
bis, quã potiſſime uiã ingrediaris. Ego uero ita
a ueteribus accepi: nihil diuina religiõe meliꝰ.
aut qd magis libertati, quã ĩ uita uolumus: cõ-
ueniat. quãq̃ alia ĩ ſententia maior pars hoĩm
exiſtat. Sed nemo illorũ ẽ, qui ex re: nõ opini-
one iudicare uoluerit: nõ ſtatĩ uideat oẽm uitã
ſuã q̃ ſimilẽ eſſe hoĩbus, q hieme nauigãt. Nã
ut illi uẽtis et tempeſtatibꝰ: ita iſti affectibꝰ ſuis
nõ poſſũt imperare. Ex quo raro uidebis queq̃

illorū aut letā frontē: aut tranſquillū animū ꝑ-
ſe ferentē. Nēo eſt q ſortē ſuā laudet. & q̊ ſibi
magis indulgēt: eo ſemp minus placēt. qđ nō
aliunde eis accidit, iudico: niſi qꝛ devia receſſe-
runt. & omīa eorū conſilia circa ſūmā errant.
Sequētibus aūt diuinū cultū oīa ſūt trāſquilla.
nihil eis ex animi perturbatiōe accidit. Oīa in-
tra ſe deſpiciūt. fruūtur ſeipīs. nihil niſi diuinū
admirantur. nihil ad eos de mutatiōe fortunę
ptinet. eodē loco apđ eos ſcđa & aduerſa iacēt
Quare ſi ꝯſiliū meū audies: nulla erit res tāta:
quā religiōis otio & trāſqllitati cōpares. Nec te
ſententia illoꝶ hoīm ab hac re detrahat: q fœ-
licitatē putant non niſi ī rebus terreniſ poſitā.
Crede mihi aut nō tibi amici ſūt: aut ignari vbi
uera beatitudo ꝯſiſtat. Qꝫ ſi hoc genus vitę nō
ideo a te probatur: qa ab humanitate remotū
habetur: & tibi magis cū hoībus verſari, uiuere
cū deo placet: ſententia mea eſt, ut te litteris &
philoſophiæ tradas. Magnū eī auxiliū ad hāc
uitā ciuilē, quā multi ſequunť: ab his humani-
tatis ſtudiis mutuaberis. Si ū̊ ſplendor iſte for-
tunæ magis delectet. uide ne te īplices rei, vn-
de cū uoles: te explicare nō poſſis. Vale.

ſ Atiſfeceras deſiderio meo: cum religionē
ad bn̄ uiuendū, maximū adminiculū ha-
bere ſcripſiſti: niſi uita noſtrorū hominū q illā

profitentur, me a ꝯſilio tuo detraheret. Nemi-
nē fere hoc meo tēpore uideo: qui non magis
ſequatur ea in re ābitionē, uel animi auariciā.
Pudet me bonorū tēporū. & maxīe piget ꝯme
morare ea, quę noſtri pōtifices ſine vlla hone-
ſtatis reuerentia, ſuo arbitrio faciūt. Satis eſt ꝙ
in eos a pleriſq; dicitur: maxīorū uitiorꝶ capita
(quaſi ingentium fluminū origenes) domo ſua
primum nata eſſe. & poſtea corruptis moribuſ
ſeculi: illuc unde orta erant iterꝶ eſſe relapſa.
Non poſſum ergo eam vitā ꝯmendare, in qua
nullū ducē inuenio: ad mores cuius me ꝯuer-
tam. aut quē ſequar in ea uia: ī qua errare faci
limū eſt. Qꝫ aūt poſt religionē philoſophiæ ſtu
dia ualde ꝯmendas: ꝓbo ꝯſiliū tuū. Eſt enī res
prorſus digna admiratione & laude noſtra. in
qua nō ſolū rerū hūanarū: ſed etiā diuini cultꝰ
rō mihi uidetur eſſe repoſita. Nā et altiſſimarꝶ
rerū cauſas aperit: & bene aliquid a me agen-
dum eſſe, atq; caſte cū hoībus verſari inſtituit.
Cōſtitui ergo ſiue cū. R. P. ſiue cum amicis ſit
negociandū, & auxiliū & ꝯſiliū ab ea petere. Ni
hil tñ̄ eſt qđ in illa magis me delectet: q̃ ꝙ do
cet ea ꝯtēnere: q̄ pleriq; admirantur. & aīm ab
omni moleſtia atq; anxietate abducit. Sequar
igiť potius hoc mediocre genus qđ eſt in phīa
poſitū: q̄ hoc aliud umbroſū atq; inane, plenū
erroris & infamię. quod nemo profitetur, niſi

animus eius: qui maxīe ab honeſtate diſſidet.
Tu uero qui mihi adiutor & auctor ad hanc rē
fuiſti: ſæpe admonebis me, nec patieris ī ea re
me errare: in qua prudentiſſimus oīm qui ho
die viuūt, ab hominibus haberis. Vale.

c Vm ad te litteras meas dare ꝯſtituiſſem
nulla res comparebat in mediū, quæ vel
tuis moribus uel ſtudiis mihi uideretur melior
aut tibi futura gratior: q̄ ſi ea quæ de cultu di-
uino ab homībus ſapiētiſſimis accepiſſem: ti-
bi imprimis nota eſſe curarē. Legens itaq; his
diebus quædā Græcorū ſcripta: forte incidi in
Baſiliū. quo ī libello multa ad noſtrā eruditio-
nē diuinitus ab illo homine cognita & dicta re
peri. Erat autē eius ſententia: tantā vim eſſe di
uino cultui (quē Gręci latriā uocāt) ut nll'a vnq̄
gens fuerit tā immanis, aut tā barbara: q̄ deos
negaret. Qui uero plus intellectu ualuerunt:
vnū aliquē int' omnes principantē, & quaſi cō
munē omniū numinū parentē ꝯſtituerūt. quē
eundē & rectorē hoīm, & deoꝝ patrē appella-
bant. Plato vero (quē deus naſci voluit: ut mul
ta apiret gētibus quę p̄us de rebus diuinis nō-
dū intellecta eſſent) altius hominibus qui ante
ip̄m ſcripſerāt, ita de deo ſenſit: ut non multū
a noſtris philoſophis ille abeſſet. & quæ ſentie
bat: acuratiſſime litteris mādauit. Is enī mihi

autor fuit: ut diuino cultui nullā rem comparandā eſſe ducerē. Quare inferebat nullū magis fidei noſtrę augmentū eſſe: q̄ q̄ omnes homines aliqd de diuinitate ſenſerint. Multa p̄terea his addebat. quæ p te melius ipſe intelliges. Mitto ergo ad te librū Baſilii. quē ubi plegeris: ſcito te diuino illi homini maximā habiturū gratiā. q tibi hanc uiā ad bene beateq; uiuendū aperuit. Cupio tamē per tuas litteras intelligere, qd de ſententiis iudices. & q̄tū lectio eius tibi profuerit. Vale.

l Ibrū Baſilii veſtri plegi. in quo nō minus ſuauitatis: q̄ ſentētiarū grauitatis inueni. Nū q̄ putaſſem in hoīe gręco fuiſſe tantū pitię ad hūc noſtrū diuinū cultū. Nā et ſi græcis hominibus ī his diſciplinis quæ ad mores ptinēt plurimū ſp attribuerim: tamē ī rerū diuinarū cognitiōe, longe illis nr̄os hoīes p̄ſtare nō iniuria uidebar mihi iudicare. Tantū aūt effecit repetita lectio hui⁹ libelli: ut illos ī hoc nr̄is pęne pares iudicē. Quid eī ſapiēti⁹ de altiſſimis reb⁹ dici aut excogitari pt̄: q̄ ea q̄ cū a Platone deo (ut illi aiūt) philoſophoꝝ, tū ab his q deīceps illū ſecuti ſūt, et ſępe diſputata: & nōnū q̄ prudētiſſīe ab eis ꝯſcripta fuer̄t? ſ3 hoc nihil ad te cui nō min⁹, oēs q ī aliquo genere doctrīe apd̄ gręcos floruerūt: q̄ nr̄i latini: ſp autores notiſſi &

familiares fuerũt. Qꝫ vero legẽdo Baſiliũ vr̃ m profecerim: malo te ab aliis, q̃ a me intelligere Nunq̃ tamẽ fui ad bene de me ſperandũ erectior: q̃ hodierno die. Multa ſũt quę me in eo libro delectãt. ſed hoc maxime: q̃d illud genus dicendi tantũ ſuauitatis & modeſtiæ habet: ut nihil ſupra. Vix ei unq̃ de manib⁹ meis excidit. Sed cũ eo ſatis imbutus & eruditior factus ero: curabo, ut p̃mũ illũ ad te trãſmittã. Vale.

q Vod ad te ſcribo, maxime ad diuinum cultũ attinet. de quo ſi ita ſentis vt puto: bñ eſt. ſi uero alia ĩ ſentẽtia eſſes: breui cognoſces q̃ a te diſſẽtiam. Ego enĩ de religione iudico, omẽs qui ad animũ confugiũt ut ſe dent inertię & languori: nõ ſolum hos nõ religioſorũ: uerꝝ etiã ſacrilegorꝝ numero habendus eẽ. Qui vero ambitioni ſeruiũt aut uoluptatibus: hi diuinũ cultũ ita proſtituerũt: ut nulla ſit maior peſtis inter homines adhuc orta. Tu uero q̃d de religione ſentias: etiã atq; etiam uidebis Ego enĩ ſic iudico, aliq̃to melius eẽ a religione abſtinere: q̃ ad illã nõ eius rei gratia ad quam fuit a noſtris maioribus primũ compta (non vt oportet) accedere. Si ergo uis factũ tuũ ab his ꝓbari qui tibi maxime erãt contrarii cũ uelles religionẽ profiteri: nõ mediocri virtute tibi op⁹ eſt. Illi quidẽ nõ tibi ſatiſſidebant. cũ id futurũ

diceret̄: ut neq; conſtantiā eſſes ī re habiturus, neq; modeſtiā. qn ille tuus anim⁹ refriguet: q ipſo initio ardētiſſimus fuit. Omnē illorū timorē uerū fuiſſe. & nomini tuo maculā generabiſ quę nunq̄ abs te aboleri poterit. Illud ergo tecū ſæpe cogitabis: cæteris ī rebus conſtantiā ꝓbari. ī religione vero neceſſariā eē. Quam unā uirtutē nō erit tibi difficile conſeq: ſi te otio & remiſſioni nō dederis. Nā cū hęc uitia in omni uita ſint fugiēda: certe in hoīe religioſo maxīe notātur. Tu quid tibi conueniat: etiā atq; etiā uidebis. Ego te amabo: ſi cōfirmaueris iudiciū qđ de te feci. ſi min⁹: habebis me tibi ſūmum aduerſariū, qui te plurimū ad hanc uitā añ oēs hortatus fui. Vale.

e T religionē probo: & te maxīe amo, qui mihi auctor atq; hortator in ea re fuiſti. nec eſt aliud quod magis ī omī re me delectet q̄ ſeruare conſtantiā in rebus optimis atq; honeſtiſſimis. Quare ſi vllā ꝓ me ſollicitudinē ſūpſiſti: quæſo te p noſtrā amiciciā, q̄ ab ineunte etate incepit: ut iā deponas, & plus mihi ī hac re credas: q̄ his qui mihi hoc ꝓpoſitū conātur excutere. Si quid aūt erit ī quo tu me devia errantē uideris: malo tuas cōtumelias & redargutiones audire: q̄ ab his laudari, qui ī pręſentia cōmendāt: in abſentia uero nō ceſſant ſuis

maledictis lacerare atq; minuere Quod iiquo
aīo perferrē: niſi q hæc uetus eſſet ꝯſuetudo.
Semp eī fuerūt, nec in futurū deeerūt hoīes:
qui ſibi uoluptati ducāt: quos alieni bono ſtu-
dio deditos: uidēt fama & bona opinione ſpo-
liare. & ſp aliquā falſā fabulā ꝯfingere. & ſpar-
gere ī uulgo uarios rumores, a qbus abſtinere
nō eſt facile. Multa quidē ꝑſimilia habēt neq;
unq̄ deprehēdūtur: niſi poſtq̄ nouerint. Hæc
ad te nō ſcribo ſine cauſa. Q̄q̄ ſumma in me
utaris modeſtia: neq; queq̄ ī tuis lrīs nomies:
tñ q̄ primū tuas litteras legi: ſtatī intellexi quo
ex fonte oīa emanarēt. Tu vero ſi carū me ha
bes: non plus his hoībus credas: q̄ & uita mea
& ipā dicta et facta, uerbis eorū ſentiāt. Nō tñ
deſinas ſæpe me adhortari atq; a dmonere (ſi-
cut facis) ad religionē obſeruādā: et ad retinē-
dā ꝯſtantiā, atq; modeſtiā in tota uita mea: etiā
ſi male de me tibi refert. Q̄ ſi feceris: uere a te
amari, & maxie ex aīo coli me iudicabo. Vale.

ſ Cribo ad te de religione. q̄ vna res ſemp a
ſapientiſſimis hoībus iudicata eſt prorſus
noſtra cura, ac noſtro ſtudio digniſſima. Neq;
eī Romanus populus rerum potitus eſſet: ne-
q; dictus gentium oīm atq; nationum prīceps:
niſi religionem omni imperio, ac omībus rebus
ꝑtuliſſ;. Q̄ ſi et q falſā religionē ꝑ vera coluerūt

nunq̄ arbitrati ſūt ſuū imperiū aut coaleſcere tantū potuiſſe: aut poſtq̄ adultū fuit tādiu ſteti ſſe: niſi bonis auſpiciis ac diuino cultu, omĩa eoꝝ facta etiā minima prius iniciata eſſēt: qd nos arbitrari cōuenit, quibus uera ac immorta lis religio a noſtris maioribus prius inuenta, & poſtea a nobis optima ratione tradita, & conſcripta fuit. Ideq̄ʒ qđ romanū populū atheniēſes, deinde ſpartani cenſuerūt: qui principatū græcie diu obtinuerūt. Putauerūt enĩ nihil eē, qđ magis homines ad humanitatē cōuerteret q̄ ſi deos timerēt, atq̄ʒ reuererētur. Qđ bene ac fideliter, nō multi ex impatoribus noſtris uerę fidei ſectatores, in rebus pacis et belli anĩaduer terūt. Nā q̄diu ad diuinū cultū pacē & bellum retulerūt: oĩa illis proſpere ceſſerūt. ita etiā: ut pro eoꝝ uictoria ſæpe numero elemēta et ipa reꝝ natura pugnauerūt. Theodoſius iure optimo inter duos cæſares numerādus, cū omĩa bella diuinis auſpiciis peteret: ac nomen uniuerſi atq̄ʒ immortalis dei ſignis ac uexillis ĩſcriptū deferret. nō ſolū homines & arma: ſʒ etiā ipos uentos auxiliatores habuiſſe legitur. Magna ſūt quę Conſtātino primo impatori chriſtiano diuinitus conceſſa & attributa fuerunt. quę ſi quis attentius ſecū uoluerit cōſyderare: nemo ē, q nō facile debeat ad amorē ſtudiūq̄ʒ diuinarū rerū non ſolum concitari: ſed etiā aĩo

uęhemēter inflāmari. Hoc ego cū lego: incre-
dibile eſt/ q̄tus me reꝝ diuinarū ardor habeat.
Sentio enī totā mētē innouari. & longe alium
mihi eſſe animū/ q̄ olī. Sed maxīe cupio te ad
hæc ſtudia/ & adiutorē & ſociū habere. Fuiſſē
aūt in ſcribendo prolixior: niſi ſperarē te breui
affuturū. Qđ ut facias: uęhemēter rogo. Sp̄o
enī nos de multis rebus eā deliberationē/ conſi
liūq; habituros: quæ nos ab his curis et mole-
ſtiis extirpabūt: ī quibus dudū ſine ſpe exeūdi
fuimus. Vale.

l Itteræ tuæ incredibili uoluptate me affece
rūt. Nunq̄ eī maiori ſtudio reꝝ diuinarū
inflāmatꝰ fui: q̄ poſtq̄ epiſtolā tuā legi. ī qua cō
mendas religionē. &eo loco reponis: ut illa ſit
omībus rebus anteferēda. Ego uero etſi de di-
uino cultu nō mediocriter ſentirē: & eos ī pri-
mis laudarē/ q omībus poſthabitis/ illi ſe ī totū
ex aīo dederant: nondū tñ tanta eius rei admi
ratio me habebat: ut illā me optarem ꝓfiteri.
Nūc uero nedū cupio: ſed iā etiā ardeo ita me
illi tradere: ut nihil poſſit ī uita eſſe/ qđ ſatis ua
leat me ſine illa delectare. Cupio itaq; me tibi
ſociū atq; participē iungi. Olim alia ratio atq; ī
ſtitutio uitę fuit: q̄diu uxor/ liberi/ ac parētes fu
erūt. Nec animus unq̄ ad eā fuit. Nec ſi fuiſſet
id mihi ſalua pietate licuiſſet. Nunc autē cum

omnibus fere neceſſariis morte ipõꝝ priuatus ſim: &eos amiſerim/quoꝝ cauſa iuuabat me oēs moleſtias ferre: q̄q̄ ſi te noui: etiā me añce das. Spero ꝓpediē apud te eſſe. Interī ſarciunculas(ut aiunt)cōponā. et quo liberior ſim atq; expeditior ad illud genus vitæ/qđ maxīo aīno amplector: ita me extricabo ab his īpedimētis q̄ me hucuſq; uinctū detinuerūt: ꝙ nulla maior erit mihi cura: q̄ vt de nulla re niſi diuīa curem. Vale.

ſ I quid eſt quod ullo tēpore apud te magno ſtudio contenderī: nūc a te hoc etiā atq; etiā exigo: ut pro noſtra amicicia legas attētiſſime ea de qbus hodierno die ad te ſcribo Sæpe(ut ſcis)te admonui/ ut ſnīam tuā nō negligeres. ꝓſpicereſq; tibi ī futuꝝ. Tu uͦ id neglig ētius adhuc tuliſti. Sed niſi tibi aduigilaueris: uideo nō lōge tibi abeſſe ꝑiculū. Ita enī de te narrauit mihi claudius/ hō ꝑantiquus tuę familiæ amicus. &q familiariſſimus fuit pr̄i tuo/ quoad vixit. Nā inqt te neq; modeſto ſumptu neq; honeſtis hoībus uti. circūuentū dolo atq; inſidiis eoꝝ qui tecum uiuūt/ &quoꝝ conſilio in omībus rebus uteris. qui dedita opa/ ſubornauerūt. L. ſyllam/ hoīem diuitē/ & q plurimū in tua ciuitate poteſt. Is eoꝝ factione tibi litem mouebit de bonis paternis: Illi uero ſcrupulū

tibi iniitiēt. pſuadebūt, ut eoꝝ fidei tabulas bonoꝝ tuorū cōmittas. quo liberius, ac facilī⁹ poſſint tibi in cauſa tua patrocinari, ideſt bona tua diripere & expilare. Qđ ſi a te factū fuerit: plane uideo te excluſū eſſe. Noli ergo ſi me amaſ immo ſi te caꝝ habes: te cōmittere huiuſmodi hoībus, quoꝝ omīs oratio blāda eſt: facta vero aut inſidiaꝝ plena: aut ab eoꝝ oratione longe diſſidentia. Cogor eī de ſalute tua, ac de oībus fortunis tuis ſollicitus eſſe. qđ mīme facerē: niſi te maxime colerē. Tu uero id mihi cōcedas, ne minorē de te ipſo curā geras: q̄ illi q te ſaluū eſſe ac res tuas īcolumes valde optāt. Vale

t Abellarius tuus nup ad me tulit lr̄as tuaſ Mones autē me pro tua beniuolentia, ne fortunas meas credā his hominibus, cū quib⁹ aſſidue conuerſor. Facis qdē amice. nec a tua ꝯſuetudīe recedis. Sed Claudius quē ſuſpectū habeo, plura tibi de me retulit: q̄ ego cognoſcā. Vereor ne hoc magis aliquo odio: q̄ recto animo faciat. Non poteſt ęquo animo ferre, ꝙ omnia ſuo arbitrio(ut olim)non uerſet. De me multa confingit. Neminem non ſuſpectum habet: cui aliquid apud me uel ꝯſuetudo, aut gratia poſſit. Præterea nimis illis dolēt oculi: quotiens uident me (q̄quam ex meis æqualibus)magis q̄ ſe, diligi. Sed ñ efficiet ut amicos

pro inimicis habeam. Qꝫ ſi tales inſidię ac ma
chinamēta ab illis contra me inſtruūt (ut ad te
nup̱ detulit) non poterit hęc res diu latere. & e
ro maximo animo intētus: ſi quo ſigno ac cō
iectura dolus eoꝝ a me cōprehendi poterit. Si
uero nihil huiuſmodi ab his excogitatū fuerit
aut ꝑfectū: q̄d aliud credendū ē hūc hoiem uo
luiſſe: q̄ vt a ſe vno oīa more ātiquo verſēt? Nā
ſi redoleret ātiquā familiaritatē: & ueteris beni
uolētię quā habuit cū patre meo reminiſceret,
nouos amicos potius mihi faceret: q̄ cōſuetos
abigeret. Sed de hoc ſatis. Plura enī ad te de il
lo ſcribā: ſi cōperero falſa eſſe ea quæ nup̱ tibi
narrauit. Nō tñ interī ita illis hominibus ꝯfidā
quos apud te de me īſinuauit: ut in re nr̄a q̇ſq̄
aut negligētē, aut minus attentū uideat. Vale

n Ihil ē quod a te mihi gratius fieri poſſit,
q̄ ut te ſēper attentiſſimū prebeas. Sępe
ad te ſcripſi, ne uelis ī tua re negligēs eſſe, aut
minus cautus: q̄ oportet. ſꝫ mea verba neſcio
quomodo adhuc ꝓ ioco atq; ludo habuiſti. nec
uideris curare, q̄d ego aut cæt̄i amici de te opi-
nantur. has ad te litteras utiliſſimas dare con-
ſtitui. quibus ſi obſecutus fueris: tibi uni bene
conſules. Si vero ꝑſeueraris pergere quo cœ-
piſti: conſiliū nō eſt pro tua ſtultitia meipſum
cruciare animo. Ego uero (ut aiūt) in portu na-

uigo. tibi(crede)iſte ludus agitur. Scis iã annũ tertiũ pręteriiſſe, poſtq̃ patauiã litterarꝝ cauſa ꝓfectus fuiſti. Quid egeris hoc tempore: q̃to ueprofeceris: non latet amicos tuos. Vtinã hæc eſſet ſũma iactura: quæ tantũ ad opes ꝑtinet. Illud mlto deterius eſt, ꝙ hoc tẽpus tantũ int digitos fluxit. nec intelligis multos ex æqualibus tuis, iã egregie doctos atq; eruditos eſſe. Si te aliqñ lr̃is meis reprehendi: & q̇d de te ciues tui ſentiant ſcripſi: dicis me fabulas tibi narrarare. & eſſe nimis grauẽ atq; ioco moleſtũ. nec ſatis attẽdere q̇d ætas adoleſcẽtiũ ferat. Nunc uero ne te nõ admonitũ a me dicas: ſcribo oẽs amicos atq; neceſſarios tuos a te auerſos eſſe. neq; ullã rerꝝ tuarꝝ deinceps velle curam agere. Ego adhuc reſto. quẽ(ut uideo) a tuo amore & beniuolentia extrudes. Nõ poſſum tamẽ nõ dolere, & nõ vęhemẽter angi: ꝙ euũ quẽ tantũ dilexi, uideã cũ ſummo dedecore & infamia ĩ patriã rediturũ. quę oĩa uentura tibi nõ citius intelliges: q̃ re ipſa experieris. Hæc ita velĩ mihi credas: ut ex oraculo ſacri Apollinis nõ certius edictũ putes. Vale.

q Vid egerĩ: nemo nouit melius q̃ ego ipſe. nec eſt alius q̇ ſi male uixi: ꝓ me deprecet᷑. Semꝑ huiuſmodi cãtilenas ad me ſcribis: nõ uacas ſtudio. noctu per adulteria ꝑgis.

ꝯfringis hoſtia. hunc pulſas. illi contumelioſus es, & multa huiuſmodi. quę uix nūc patiētiſſimus quidē poſſet ęquo aīo ferre. Neſcio quare mihi totiens iraſceris. & maxīe: cū haꝝ reꝝ (niſi quantū ætas & conſuetudo iuuenū affert) mihi nō ſim conſcius. nihil facio pręter morē aliorū. Qꝫ ſi nō multū his annis ꝓfeci: & multis ęqualiū meoꝝ inferior tibi uideor: ſcito nō omnes eodē eſſe ingenio. nec eadē habere ad diſcēdū adiumēta. Sed ubi animū ad bona ſtudia vocauero: ita ego oēm morē corrigā: ut ñ tantū ſequi eos q antecesſerūt uidear: ſed etiā precurrere. Quare nolo, ut tantū de me deſperes. nec oīa credas quæ de moribus meis ad te ſcribunť. Qꝫ recte autē mihi amici mei curā eā depoſuerūt, quā olim ſuſceperant: forte aliqñ intelligēt: cū eo me ueniſſe uidebūt: quo nūq̄ ꝑuenturū iudicauerūt. Tibi uͦ maxīas grās haberem: ſi paulo modeſtius me corrigeres. q̄q̄ paterne a te oīa dici ſcio. Curabis aūt (ſi tibi uidebitur) oīa mea, ut olī feciſti. & ego dabo interim operā, ut me talē efficiā: cui inimici mei inuideant. & amici congratulentur. Vale.

ſ I ullū apud te locū ꝑces meæ unq̄ habiturę ſunt: a te maiorē inmodū quęſo ut has lrās ſūma cū attētiōe legas. & pſuadeas tibi nō odio, ñ ira, nō inuidia, hoc a me tibi ſcribi

ſed pro noſtra amicicia me negotiū tuū agere
Procuratores quos rebus tuis ꝓpoſueras: tibi
uerba dant. Alios enī fingūt/q tibi aliquid de-
bent: ſoluēdo non eſſe. alios aufugiſſe: cū aliis
paciſcunť. & aut tp̄s differt: aut ſūmę ęris quo
tibi teneť/aliq̄ ptē detrahūt. Tu quotidie pau-
perior es: illi uͦ locupletanť. Nō poſſū hoc tace
re/cū tui miſereanť amici: alii te pecudē vocēt
q̄ſi gaudeas iis q te aſſidue corrodunt. Nec ſo-
lū doleo cū tua direptū iri video: ſed eť ſtoma-
machor/ꝙ a multis ꝯtēneris. Scio te & ſermo
ne multorū/& litteris meis nō ſemel admoni-
tū eſſe: ſ; nondū uoluiſſe aliqd de pfidia tuorū
ꝓcuratorū credere. Volui interī oīa ad te ſcri-
bere: ut tū expergiſcaris: cū de rebus tuis actū
erit. Si mihi fidē habueris: gaudebo mediuſſi-
dius magis tua q̄ mea cauſa. Q; ſi in opinione
tua preſcribis: ego meo ī te officio fūctus ero:
tuo uero lues.

l Itteras tuas diligēter plegi. intellexiq; te
ualde amare me. nec ſolū ꝓ cōmodis me
is laboraſſe. Q; aūt viſus ſim nimis difficilis ad
ea/q̄ quotidie mihi nūciabanť de pfidia meoꝝ
ꝓcuratoꝝ: ſcito nō me poſſe facile īduci/ut ab
iis ň credā me amari: qͦs ipſe maxīe diligo. nā
ſi peccādū ē: malo potiꝰ decipi meo īcōmodo
q̄ alios ň credā ī me bono eē aīo: q̄ fidē his nō

habere, q ſe amicos oſtẽdunt. Sed cognito errore: diutius in eo perſeuerare, neq; probo, neq; laudo. Expgiſcar ergo ſero potius: q̃ nunq̃. &(ut ſpero) nõ poſt multos hos dies ad ꝓcuratores meos ueniã. Ponã cũ eis rationẽ: & õnia cognoſcã, quę ab illis ĩ geſtione negotiorꝝ meorꝝ, a pͥma die vſq; ĩ preſẽtem acta fuerũt. Qui pręter æquũ & bonũ male geſſerint negotium repetã ab eis qcqd de ſũma rerũ mearũ abſtraxerunt: nec patiar eos diutius negotiari. Illud quæſo te ac etiã maiorẽ ĩmodũ rogo, ut qcqd cõtra illos cõiecturæ ferre potueris, oĩa inſtructa parataq; habeas: ne ſine cã pręſũpſiſſe ꝯtra eos uidear. Idẽ ueli õnes amicos adhorteris: q ſæpe de eadẽ re me admonuerũt. Sed caue ne ꝓcures qcq̃ horꝝ, priusq̃ preſens fuero. Vale.

h Abeo tibi immortales grãs: ſi ea q̃ ad te ſcribo, illis oculis & illo animo perlegeris quibus aſſoles: cum aliqd a te attentiſſime fieri ſolet. M. metellus, meus neceſſarius et tibi familiaris ꝯflictatur partĩ ab inimicis, partĩ ab inuidis ſuis: & perductus eſt conſpiratione eorꝝ ut fortunam ſuam quam florentiſſimam poſſedit, nõ poſſit diu retinere: niſi tu cauſam & deféſionem eius ſuſcipias. Certum habeo homines nõ deeſſe, qui ſtudeant te ab hoc homine alienum reddere. Multa fingũt, ut te illi nõ

amicū faciāt. Sed tuū erit, a tua humanitate nō diſcedere. & potius naturā tuā ſequi : q̄ eorū ſtudia qbus neq; pietas tua, neq; modeſtia, neq; reuerentia morꝝ unq̄ placuit. Ipe tibi ſe cōmendat. rogatq;, ut fortunas ſuas tuearis. Ego uero ꝓ cauſa eius fere magis laboro: q̄ ſi mea res ageretur. Quare te maxīe exoratū uolo, ut cū tu ipe ſp nobilitatis defēſor fueris: huic hoī nō ignobili faueas. iudiceſq; nullā ex tuis laudibus maiorē eē: q̄ ſi a te hoīe ornatiſſimo atq; ampliſſīo, cauſa ſua defenſa fuerit. Nec has putas, aut illius tantū: aut meas preces eē. nemo uir bonus eſt ī ciutate: qui nō idē a te maxīe uelit. Si enī cauſā huius ſumpſeris: īcredibile eſt, quantā gratiā apud oēs bonos inuēturus ſis. Vale.

e Tſi Metellus noſter ſatis cauſā ſuā mihi cōmendet: tamē litteræ tuæ mihi ꝯmendatiorē illū fecerūt. Suſcepi itaq; cauſam. nec ullū finē ſtudiis meis ī illū prius faciā: q̄ eū abſolutū uidero. Video enī factiōe hoīm improborꝝ, magis q̄ ęquitate: ſuas fortunas impeti. Sed nihil cogitauerūt. Si nō potero ꝯſilia eorꝝ diſcutere: frangā certe audaciā ſuā. nec patiar hominē nobilē, ciuibus deterrimis oppreſſū iri Noui ego multos ab iis miſſos : qui me inflāmarēt odiis ꝯtra ipſū. q nō ſolū nihil fecerūt:

ſed a me turpiter, & cõtumelioſe dimiſſi ſunt. Non ſũ ille q̨ quolibet uẽto huc& illuc impellatur. Altiores ſp iudicaui amiciciã radices habere: q̃ ut qualibet cauſa tollat̃. Qđ ad amicũ noſtrũ ꝑtinet: illud tibi polliceor neq; induſtriã meã, neq; officiũ tibi defuturꝝ. De qua re ad te plura ſcriberẽ: niſi ſperarẽ om̃ia melius ſuis litteris breui intellecturũ. Vale.

q Vid adhuc ĩ cauſa tua iudices egerĩt: ſatis arbitror ab iis hoĩbus renũciatũ tibi: qui quottidie a nobis ad te ꝑueniũt. Poſtridie aũt cætera de tota re ad te preſcripſerã. & grata: ut puto. Nã cũ nudiuſquartus iudices ꝓ tribunali ſediſſent: examĩaſſentq; diligẽter oĩa: illud uiderũt, ſentẽtiã (niſi alias aduerſarii tui ꝓbationes afferrẽt) ſecundũ te eẽ laturos. Sʒ cũ nihil niſi nugatoriũ poſtea illi attulerunt: tum ex coĩ ꝯſenſu ferendæ ſentẽtię tp̃s ſtatuerũt. q̃ cũ lata fuerit: tu a me ſtatĩ certior fies. De negotio argẽti qđ mihi olim cõmiſeras: ſcito nihil adhuc eſſe factũ. Negãt eĩ neceſſarii tui, te abſente: rẽ poſſe tranſigi. Ego vero ſponſionẽ pro te feci. & de prę̨ſtando cautionẽ eis obtuli Illi vero nunq̃ ſe remuneraturos pecuniã affirmãt: niſi te preſente, inſtrumẽta conficiantur. Hæc ad te ſcribo: ut ſi qđ aliquãdo uis me hac in re facturũ: ꝑ tuas lr̃as ſignifices. aut tuipſe

accedas: ut rē tuā ipſis preſētibus facias. Vale

q Væ de mea cauſa ſcribis/ et ſi hæc ſp de
his iudicibus mihi pollicitus fuerā: ma-
gna tñ voluptate me affecerūt. Sed tu uide: ut
curā & ſtudiū qđ pro me ī ea cauſa ſuſcepiſti/
nō deponas. ne aliqua mea cauſa uel negligē-
tia/ patiar ſentētiā quā ī manibus ꝓpe habemꝰ/
uel mutari: uel deferri. Scis enī fere nihil ꝑicu
loſius eſſe iudiciis. & oportere oīa ſuſcepta ha
bere: quæ iure ciuili diffiniūtur. cū nulla reperi
atur lex quæ (ſi hoīes qui periti ī iure dicūtur:
ingeniū accōmodauerīt) nō poſſit ī diſputādo
huc & illuc trahi. Inſtabis ergo: ne prius cōqe-
ſcas: q̃ ea manu tenebis/ quę adhuc ſola in ſpe
habemus. Quod aūt de negotio argēti ad me
ſcribis: ualde me ꝑturbauit. nec ſatis poſſū in-
telligere/ qua ratione hoc a meis neceſſariis fa-
ctitatū fuerit: vt me uerbis ſuis eludant. Nam
hoc modo putant: ſi æs alienū ꝑſoluero. Sed
faciā: intelligent/ nihil ſe cogitaſſe. Iudicauit eī
ꝑ occupationē ñ mihi licere/ ꝙ ea cauſa ad eos
accedā. Ego uero et ſi ꝑincōmode ex urbe di-
ſcedā: cōſtitui potius oīa poſt habere: q̃ ab iis
ludificari/ ad quos ſępe multa ornamenta atq;
adiumenta detuli. Quare de hac re āplius eos
nō appelles: ſed rē integrā in meū aduentū re
ſeruabis. Vale.

ſ Cripſi de bello conficiēdo, de annona cō paranda, & pecuniis perſoluēdis militib⁹ ad queſtores noſtros. Quod vero nūc agitatur nō poteſt expediri: niſi prius fiat id: quale ſit: dicam. Omēs ad te unū ſua conſilia referunt. tuāq; auctoritatē maxīe attendūt. Conſtitui ita q; maturius de hac re tecū deliberare. S; cū id neq; p aliū, neq; per lr̄as poſſit trāſigi: nō grauaberis ad me ire. Duo ei eodē itinere ꝓficies. Nā & officiū tuū quod vehemēter ab oībus deſyderatur, reipublicæ præſtabis: & multa expedies, quæ ſūt inter nos hoc tp̄e pagēda. Pluribus uerbis te ad hanc rē excitarē: niſi iā iter ad nos te agere conſiderem. Vale.

q Væ abhuc ſūt a te pro noſtra republica pfecta: maxīe commēdo. Vtinā oēs q ī ea verſantur, eo animo ī conſeruāda atq; exaugenda patria eſſent: quo ſp fuiſti. Sed de hoc plura ī ſenatu uerba faciā: ſi qn̄ a me inter patres cōſcriptos ſententia erit dicenda pro his, q optime pro r.p. meriti ſūt. Venio ad ea q̄ ſcribis neq; per aliū, neq; p lr̄as poſſe trāſigi. & ꝓpterea me hortaris: q; meū aduentū maturē. Vellē, oīa (tā reipublicæ cauſa: tā etiā ꝓ perpetua in te beniuolētia mea) uel conſilio vel opera mea poſſent bene patriæ nr̄æ euenire, aut uſui tuo eſſe: q̄q̄ admirer, quę poſſit res eſſe in qua

tãtopere officiũ meũ deſideretur. Sed poſteaq̃ tantũ operã meã atq; ſtudiũ in rẽpublicã a ciuibus nr̃is expeti ſignificas: ñ differã ultra acceſſũ meũ. Scio ei te nõ ſine cauſa (ut ita faciã) ad me ſcripſiſſe. Nõ poſſũ fruſtra hoc iter agere: mõ te icolumẽ (ſalua republica) inueniã. Vale

m VIta ſũt, de quibus ſi mihi per occupationes meas licuiſſet: te in. r p. plurbiuſ uerbis admonuiſſem. Sed quia ad ea oĩa mihi non otiũ fuit: ſatis erit huic tpi de ſtudiis tuis, de modeſtia atq; hũanitate, qua ratiõe illis utaris: ꝯſiliũ meũ tibi aperire. Mea quidẽ ſentẽtia fuit: item & oĩm philoſophorũ: ſp unã rẽ optime ab uno agi. Nec oportere ingeniũ noſtrũ (cũ unũ ſit) rebus pluribus ſimul intentũ eẽ. Illud aũt uideo: neminẽ fere hac noſtra ętate inueniri, qui diuerſa ſtudia eodẽ tempore ſequatur. non quo magis proficiant: ſed ut hoĩbus doctiores uideantur. Mihi uero cũ in oĩbus rebus: tũ maxĩe in diſciplinis, ſemp maxĩo odio fuit ambitio. Nec eorũ opinionẽ probo: qui ſe maluntvideri q̃ eſſe. Qđ vitiũ hodierno die ita uſitatũ eſt & frequens: ut nemo ſit q non magis ad opinionẽ multorũ: q̃ ad ueritatẽ ſtudia ſua referat. Tu uero qui bene a natura inſtitutus mihi uideris, magis curabis quid de ſtudiis tuis ſentias: q̃ quid alii iudicent. Nam plerũq;

refert, an uera laus de nobis prædicet: an falſa & inanis ſit gloria nrã. Illa enī ſuas habet radices: iſta vero potius hominū ſermone fulta eſt q̃ ſuis uiribus. Cogita ergo, non poſſe ulli⁹ hominis famā diuturnā eſſe: quæ nulla aut uera, aut honeſta cauſa cōſtat. Nec eſt ꝙ ęmulatiōe tuoꝝ æqualiū ducaris: q & ſi pluribus artibus uno tpe ſtudeant: nō tñ illis inferior eris: ſi tu unā bñ didiceris. Nō tamē īhumanū te illis ꝑbeas. Fieri enī pōt: ut cū modeſtia tuā dignitatē ac mores tuearis. Plura enī ſūt (quę tua cogitatione inuenire poteris) qbus omīa quę a te fient, & ſi diuerſa ab aliis ſint: tamē certa ratione a te facta eſſe tueri poteris. Hęc mādata, cū adhuc puer eſſem: olim a patre meo audierā. hæc eadē nūc ad te ipm̄ quē loco filii habeo: libenter ꝑſcribo. Quæ ſi ſtudio tuo & uirtute cōſequaris: ego tuo ꝓfectu maxīe lętabor. Vale.

n Vnq̃ litteras tuas lego: quin animo voluptatē ꝑcipiā. Semper enī aliquā egregiā utilitatē in illis cōperio. qm̄ uel conſulēdo vl' admonēdo id efficis: ut me doctiorē ac meliorē indies reddas. Sed incredibile eſt, q̃ hæ litterę me delectauerunt: quæ per tabellariū tuū mihi redditę fuerunt. Nam ut paterne ad me ſcribis: ita antiqua ſapiētia redolent. Nec ſum is quē tanta ambitio delectet: ut nō pluriſ faciā

iudiciū tuū: q̄ uulgi opinionē. Omnibus ergo poſthabitis: ī aīo eſt, unā tantū ſequi artē. nec uno & eodē tempore diuerſarū rerū ſtudia cōplecti. Quod qui faciūt: nunq̄ ſatis ſibi ꝓficiūt Cū aūt (inq̄tū tibi uidebitur) in una re profecero: tunc cæteris ſtudiis operā dabo. Nec uagabor modo ī hoc, modo ī illo genere: niſi prius q̄tū ſatis erit, hauſero mihi ex fontibus illius artis, cui laborē et ingeniū impēdero. Qꝫ aūt de modeſtia & hūanitate cū ęqualibus meis habēda, ad me ſcribis: id tanto ſtudio perficiam: ut nulla nouitate uitę diſcedere ab ipis uidear. Et ſpero mihi bene ī futurū. Nā quo minus ambicioſus ī ſtudiis meis fueo: eo pluris gratię ac beniuolētiæ apud oēs cōſequar. Aliud nō eſt qđ ad te ſcribam: niſi ꝙ me litteris tuis admoneas. Quotiens enim ipſas lego: uideor mihi tecū eſſe et loqui. Vale.

q Vantū oēs perſentiā atq; officiū tuū expectant: ex hoc potes cogitare, ꝙ etiā inimici tui, maxīe in gratiā tuā redire exoptant. Quā rē ſi neglexeris: nec famæ tuæ ꝯſules. & oīm ciuiū tuorū expectationē decipies. Nā ita ſe res habet vt etiā facultas ſi tibi non eſſet: nemini tñ id ipm ꝑſuadere poſſis. Elaborandū ē itaq;, & toto aīo incūbendū: ut volūtati tuoꝝ ciuiū ſatiſfacias. nihil certe natura tua meliꝰ habe

re poteſt, neq; induſtria laudabili⁹: q̃ ut te hoībus prebeas. & ea uelis: quæ ab homībus deſi derari intelliges. Eſt enī preclare a ſtoicis dictū omnia ī terris, hoīm cauſa genita eſſe. homīeſ uero hoīm gratia: ut mutuo inter ſe officio alter alteri ſuū ſtudiū accōmodet. Nec aut labor aut periculū ab ea re nos deterreat. Nam aut nulla alia ē ad immortalitatē uia: aut maxime hoc ī loco eſt repoſita: ut pro ſalute bonoꝝ, ꝓ cauſis amicoꝝ, nullis moleſtiis frangamur. ꝓ beamuſq; nō ſolū illis quo amare, aut tueri debemus noſipſos placabiles: ſed etiā īimicis exorabiles. Si memineris quantū vnuſqſq; nr̄m debeat patrię: gloriabor tū. & tibi ualde cōgratulabor. ſi intellexero lr̄as meas aliqd ingenio tuo atq; uirtuti adiecisſe. quo maturi⁹ oīa quæ a te uides magno ſtudio expeti: non minori ꝑficias. Vale.

n Iſi reipublicæ &amicis ſatis a me factū putarē: nō certe expectaſſem, ut me in ea re admoneres, quę cū cęt'is honeſta ſit: mihi etiā neceſſariū eſſet. Sed cū ætatem meā ī rē publicā conſūpſerī: neq; aut labores ullos, aut pericula ꝓ illa unq̃ defugerī: uidebar mihi ſine īiuria patrię, aliqn̄ ī otiū tanq̃ ī aliquē vnū vitę nr̄æ portū, me ꝓtuliſſe. Et erat hoc etiā ab oīb⁹ ciuibus & neceſſariis meis ꝯcedendū: ut q diu

in mari nauigauerã, tandẽ ipõ in portu me cõponerẽ. Sed eſt ut in cæteris rebus: ita in amicicia & caritate patriæ nimia quedã cupiditas & deſideriũ hoĩm. cui nũq̃ ſatiſfieri poteſt. Neſcio quid ſibi ãplius uelint vel patria uel amici: niſi ut iterũ antiq̃s amĩ moleſtias repetã. & cũ adhuc aliq° tpe poſſĩ mihi viuere: uidear manus mihi ĩtuliſſe. Noli ergo (ſi me amas) ad eã rem adhortari: quæ nec huic ætati, nec ſtudiis iam meis ꝯuenit. Satis enĩ præſidii nr̃a reſpublica habebit: ſi cõſiliis eoꝝ ciuiũ quos habet, uti uolet Mihi uero quies ꝓ antiquis in republica meritis, parta eſſe debet. Tu vero ſi ſentis amici cauſã: apd̃ ciues defẽdes. & maiores tibi gr̃as habeo: q̃ ſi otiũ meũ int̃pellaueris. Vale

q Valem in gerẽdis magiſtratibus me ꝓbuerim: uolo potius ſit alioꝝ q̃ meũ iudiciũ. Illud uero nõ dubito ad te ſcribere: nũq̃ me amiciciã cuiuſq̃, neq; gratiã tãti feciſſe quĩ leges & ęquitatẽ oĩ priuatę cauſę pretulerim. Sed illud ſcio: neminẽ poſſe tã ſubducta ratione uiuere: ut eius officiũ omĩbus placeat, & neminẽ offẽdat. Nã cũ in ſentẽtiis ferẽdis vni ꝑti faueamus: neceſſe eſt vt alterã ledamus. Illđ autem ſatis mihi erit: ſi leges & iura ciuitatis a me ꝯſeruata fuerit. Quid cęteri de me tibi deferant: ipſi uideant. Ego conſcientia mea vtar

Tu uero qui ſapis, & ſimilē aliqñ procellā exp̄tus es: pro tua ſapiētia uidebis qd huiuſmodi hoībus credendū ſit. Si quid aūt erit qđ ſuſpitionē aliquā de me tibi afferat: ſcribe. & ego te (vt ſpero) ab oī ſuſpitione eximā. Vale.

e Tſi de officio tuo nūq̄ dubitauerī: magnam tñ ex lrīs tuis uoluptatē percepi Nō ergo tm̄ cā mea lætor: q̄ alioꝝ: qꝛ dignitatē tuā ī his lrīs tueris. Nō enī oēs idē qđ ego: de tua ītegritate exiſtimāt. Et ſūt adeo variꝗ ac multiplices hoīm uoluntates: ut etiā ſi vita nrā ſit oībus notiſſima: nō tñ ſit ab oībus æque ꝓbata. quē locū vlterius nō ꝓſequor. Cuius erroris cauſā melius ītelligeſ: q̄ ego ip̄e q ad te ſcribo. Gaudeo itaqꝫ (ut illuc redeā: ūde orſus fui) te iſta ad me ſcripſiſſe. ac te maxime hortor vt quo magis famæ tuꝗ detrahi ītelliges: eo ꝯſtātior ſis in oībus cauſis, quæ ad te aut ſecundū leges nrās: aut ex ꝗquo & bono, uel cognoſcēdꝗ vł iudicādꝗ erūt. Ego enī ita de me iudico: ut nihil a te putarē ꝯtra morē maioꝝ, aut æq̄litatē poſſe fieri. Vale.

q Votiens de officio meo ſcribo: rē maxime incongruā maioribus meis facio Sed quia multa ſunt tempora quibus etiā id a ſapiente ē neceſſario faciendū: puto uos facile

daturos mihi ueniā: ſi rationē meæ dignitatis habuero. & maxīe aduerſus eos, qui nulla modeſtia aut humanitate poſſunt a me vinci: quī ſemper aliquā fabulā de me ī populo ſpergāt Spero uos omnē uitā meā, pro ſingulari prudentiā veſtra recognituros. Cū primū in hanc urbē ueſtrā aduenıſſem: ſtatim uidi alieno more, nō meo uiuendū mihi eſſe deinceps. Omīa cogitaui, omīa feci ac dixi: que his ciuibus placere, nullū uero offendere poſſent. Omnes ad me ueniētes admiſi, neminē excluſi. Meā operā (ſi quādo fuit opus) nedū petētibus nō negaui: ſed etiā ſæpe ultro obtuli. Sperabā aūt, hiſdē artibus mltos mihi amicos cōparaſſe. Nec ea res certe me fefellit: niſi plus inuidi hoīnes q̄ boni potuiſſēt. Quid hoc loco egerint: quoſ rumores de me ꝯſtruxerint: aliud nō ſcribo niſi ꝙ pro amicis, multos fieri mihi inimicos intellexi. Plura de hac re ad uos non ſcribo: niſi ut modeſtiæ ac hūanitatis ueſtrę memineritis. Nolite ergo pati: ut apud uos hoīes ſapiētiſſimos, plus inuidia ualeat q̄ ęquitas. recordeminiq; uos huic officio a. r. p. repoſitos: ut bonos uiros in ciuitate retineatis. & magis ꝯſyderetis quo qſq; aīo ſit in. r. p. q̄ qbus maioribus apd̄ uos natus.

c Vm ī maximis occupationibus noſtris tuę lr̄ę eſſent nobis redditæ: non ſtatim

potuimus ad te ſcribere. Sed poſteaq̃ nobis ꝑ eas licuit: diligēter illas ꝑlegimus. Sentētia noſtra eſt, nos velle eos in nr̃a ciuitate plurimum poſſe: qui de noſtris ciuibus melius merētur. Nec patiemur (ſalua republica) plus īuidiam q̃ ęquitatē valere. Si qd eſt in quo iudices te perpeſſū aliquā indigentiā vel ꝯtumeliā: monem⁹ te atq; hortamur: ne ꝑ litteras, ſed ꝑ teipſū agas. Reperies certe nos pro tua dignitate prōptiſſimos. Nā ſumus hi qui ciuitatē noſtrā, bonis uiris ornare potius uolumus: q̃ redundare malis ciuibus. Nec ignoramus qd eos deceat: quibus (quo plura poſſit) nr̃a reſ publica ſe cōmiſit. Niſi enī cauſæ tuę defueris: nos neq; tibi, neq; reipublicę aliquo officio aut ītegritate deerimus. Vale.

p Oſſem ad te de mea ꝯſtantia ſcribere: niſi res ea ābicioſa uiderer̃. Tantū dicā nunq̃ vllū crimē maiori ſtudio me fugiſſe: q̃ ī rebus agendis leuitatē. Nā cū in oī vita: tū maxime in amore hoīm atq; beniuolētia, ſēp hoc uitiū īp̃mis accuſaui. Ex quo magis miror, qd ſibi velit apud te crimīatio aduerſarioꝶ meoꝶ qui int̃ cętera mihi obiecta illud obiiciūt: nullā mihi fidē cū ſociis eē. aut ꝯſtantiā cū amicis valere. Dicant: cuius amici cauſā unq̃ deſeruerī. aut ī quo fidē cuiq̃ fefellerī? cū etiā ſæpe ī reb⁹

aduerſis amicoꝝ, multa ſubierim ꝑicula. neq̄ unq̄ moleſtias ullas, aut labores ꝓ his defugerim. Sed uideo: ſperauerūt apud te q̄ſi nō me ſatis notū haberes: fidē facturos. Sȝ mores tuos (meo iudicio) nō ſatis intelligūt: ſi te iudicāt eis fore ſimilē. Agant autē ut uelint. nec a ſua ꝯſuetudīe recedāt. Tu uero, qđ te dignū erit: cogitabis. & q̄tum alius alio pręſtet: ſapienter tecum aduertes. Vale.

e Go te omī caritate ac beniuolentia ꝓſequar. & ut aīo ad te affectus ſum: nūq̄ poſſē īmutare iudiciū qđ ſemel de te feci. Sed non poſſū nō audire: q̄ñ aliquid ꝑ tuos inimicos, uel potius inuidos, de te mihi referť. Qui ſi intelligerēt quid gratiæ apud me ꝯſequerēť: curarent aliis moribus q̄ illis, ſe probatos eſſe. Morigerendū eſt aūt huic tēpori in quo ſumꝰ Nā & hi hoīes ferendi ſunt. nec tñ ꝓpter eos a virtute & amicicia diſcedendū. Nihil enī melius natura nr̄a poteſt habere: aut induſtria dignius ꝯſequi: q̄ ut qui in aliq̄ opinione virtutis ſūt poſiti, ſtudeāt maxime ſe diſſimiles eē iis: qui nō poſſunt æquo aīo bene de alio audire. Illud quoq̄ ī p̄mis curabis, ut nihil magis velis q̄ te illis diſſimilē eē. & ipſos tui. Qđ ſi feceris: nihil erit q̄ de huiuſmodi hoībus a te dubitādum ſit. Vale.

q Vod apud te hoc tpe dignitatis meæ rationē habeā: id me neceſſario facere, nō ꝓcul a te aberit: ſi añ actam uitā meā, lōge ſp ab ābitione fuiſſe remīſci nolueris. Sed nō ſatis ęquo animo poſſū ferre (niſi aīo ſubmiſſo & ignauo) ſi in magiſtratibus & honoribus gerendis ſoli uolūt in noſtra republica videri: qui ſapiētes ſint. & oīa pro prudētia ſua ꝯficiant. Ego uero dolorē meū non poſſū diſſimulare: ꝙ bene agendo nullā gratia promereri poſſū. Sūt qui leuiter hęc ferēda putēt. ac dicāt, uirtutem cū exceptiōe inuidiæ, honoribus datā eē. nec ullū uelle in lauta parte videri: qui nō poſſit īuidiā fortiter pati. Sed ubi res arbitrio meo ponere liceret: libenter hanc ſapientiā illis ꝯcederem. & mallem ſine inuidia uirtute vti: q̄ cū inuidia. Qꝫ ſi hæc peſtis nulla ratiōe poſſet euitari: nō facile dixerim: honoꝝ aut ambitionis cauſa, debere hoīem in moleſtia ſemp eſſe. & famā ſuā ab inuidis (quoꝝ numerus nō paruꝰ eſt) quolibet loco īpugnari. Quare niſi timerē potius a q̄dam huīlitate aī q̄ ex moleſtia factū crederē īpreſentiaꝝ ex ipſa ciuitate huiuſmōi hoībus, q nullas ꝯtentiōes fugiūt: ut cæteris dignitate pſtare videant. Tu (velī) dignitatē meā cōmendatā habeas. Et ꝓ ſapīa tua ptes meas q̄tum poteris: ꝯtra potentiā illorū hoīm tuearis. Vale.

q Vanq̃ ſperē de meo in te aīo ſatis tibi ꝑ
ſuaſū eſſe: tñ ea ſcribā que ad beniuolen
tiā meā pertinebūt. Nollē tam ſubmiſſo aīmo
eſſes. aut tantū inuidiā quorūdam ciuiū meo-
rum timereſ. Nunq̃ magni uiri in noſtra repu
blica fuiſſent: ſi pro utilitate cōmuni ullas ꝯtēti
ones aut labores fugiſſent. Crede mihi, non hi
hoīes tantū poſſūt: q̃tū uideri uolūt in noſtra
ciuitate poſſe. Sed ubi intelligunt alios digni-
tatē ſuā atq; honores ſibi uendicare: remittunt
illos ingentes aīmos, quos temere ſibi aſſūpſe
rant: et facile patiūtur ſocios ac adiutores ſibi ī
hac adminiſtratiōe officiorū & magiſtratuū da
ri. non dico ābitionis et honoꝝ oportere nos
cupidos eſſe. Nā qui hoc faciūt: rēpublicā fun
ditus euertūt. Sed laudo in oībus rebus hone-
ſtis ꝯſtantiā: & nō deterreri quolibet mométo
a uirtute. qui uero ſub noīe modeſtiæ, languo
ri ac deſidiæ ſeſe dederunt: hi nec patrie, nec
ſibi utiles ciues reperiunt̃. Noli ergo (ſi rēpubli
cam tibi carā habes) timere cuiuſq̃ hoīs poten
tiam: cū libere dicas ac facias quidquid ad am
plitudinē ciuitatis accedere intelligas. Satis enī
ſenties tibi p̄ſidii eſſe apud illos: q omīa more
maioꝝ ꝯſtitui ac decreni uolūt. Si q̇d autē erit
ī quo poſſim tibi auxilio eē: cognoſces me tan
tum nr̃æ amicię tribuere: q̃tū (ſalua libertate) a
me fieri excogitariq; poſſit. Vale.

n On poſſũ non cõmoueri: cũ ab hoĩbus uel inimicis vel inuidiis negligentiã pro republica obiici mihi uideo. Quis eĩ multis annis in vrbe noſtra fuit: qui maiores ꝓ cõmodis noſtræ patrię ꝯtentiones ſuſceperit q̃ egoipſe: qui nullũ unq̃ pro republica laborẽ aut ꝑiculũ fugi? Si ergo pudor aliquis ĩ eis eſſet: puderet certe illoſ ciues laceſſere: q nihil aliud agunt: q̃ ut hoĩes æqua libertate utanť. Sed niſi me ſectari deſinãt: experienť me eſſe illũ qui ſoleo: quotiẽs iniuria laceſſitus ſum neq; hoc tãtum mea cauſa: q̃ reipublicę cauſa faciã(Iuuat certe cũ ad te ſcribo: oĩa loqui libere quæ ſentio). Nõ enĩ arbitror ſalutẽ meã a coĩ utilitate ſeiũctam eſſe. mallẽ tñ ipſi meliori aĩo eſſẽt. Non ſum(crede mihi)ulciſcẽdi cupidus. Q; ſi bono animo in rẽpublicã fuerit: ſentient maiorẽ me dignitatis eoꝝ: q̃ iniuriaꝝ rationẽ habituꝝ: uides quis ſit mihi aĩmus. Tu uero utrũ fecerĩt: eris mihi(ut ſoles)ad hãc rẽ ſoci⁹ atq; adiutor.

q Vantũ ſim lr̃is tuis cõmotus: melius ab amicis & a neceſſariis tuis intelliges q̃ egoipſe ad te ſcribã. Nihil enĩ puto in noſtra republica eſſe, quod ſit moleſtius ferendũ: q̃ ꝓ benefactis noſtris malefacta referri. Nõ tñ odio maloꝝ, nr̃a innocẽtia ẽ deponẽda. ſed eo ſtudioſius in rẽ publicã incũbendã: quo pluref

inueniunť, qui uel inuidia vel alio dolore, ĩ noſtra ſtudia inuehunť. Quē locū ulterius nō ꝓſequor. ne uidear tuæ ſapientiæ (quę ſūma eſt) diffidere: Modeſtiā uero tuā nō ſatis poſſū ꝓ tua dignitate vel cōmēdare, vľ admirari. Quid enĩ ſãctius ab ullo noſtrū poteſt fieri: q̃ odia q̃ reipublicæ cauſa ſuſcepimus: eiuſdē reipublicæ cauſa deponere? Quicq̄d enĩ a te geſtū fuerit: habebis me ad oĩa ſociū atq; adiutorē. Nā ſiue illi recōciliati fuerĩt: ſiue ĩ ſentētia tua mãſerĩt: nihil ſcio te ſine cauſa facturꝫ eſſe. Vale.

p Lurimū ſp noſtrā rempublicā amaueram. ſed nunq̃ magis: q̃ hodierno die. Nā cū antea oĩ officio meo, illa nō tantū indigeret: nō putabā tãto ſtudio in illā incūbendū Nūc uero propť maxĩos belloꝝ motus, q̄ vndiq; circūſonare uidenť: cupio uęhemenť ꝓbare oĩbus ciuibus meiſ, q̃ beniuolentia atq; amore ſū in publica oĩm ſalute. Vtinā meliore caſu poſſem in ea cū labore & piculo meo uerſari. Sed poſtq̃ ita fortuna (quę aliq̄n fuit nobis propicia) uidetur rebus noſtris diuturnis ĩuidere: nunq̃ uiuēdi cupidior fui: q̃ hoc tp̄e pro defēſione patriæ mori cupio. Conſtitui ergo oĩbus rebus meis poſthabitis: ad uos proficiſci. ut re oēs intelligant: quis mihi ſit in patriam, & in omnes ciues animus. Sed dum rebus ad bellū

ꝯficiendū neceſſariis me inſtruo: meas litteras uelim in ſenatu recites. & de ꝯſiliis patrū ac de coī ſentētia eoꝝ, certiorē me facias. Vale.

ſ I in noſtrā rem publicā oēs eodē modo quo tu affecti eſſent: atq non ſolū periculum oē a patria nr̄a ꝓpulſaremus: uerū etiā ultro bellū īferremus hoſtibus noſtris. Sꝫ quo magis cęteri ſunt ꝑ ſalute eius remiſſiores: eo gratior patribus noſtris fuit iſte ingēs ac egregius animus, quo maxime hoc tpe uteris. Recitatæ enī fuerunt in ſenatu litteræ tuæ ſūma cū leticia atqꝫ alacritate oīm. Nec ibi qſq̄ fuit: qui nō magnis laudibus te extolleret. ſūmaqꝫ cū beniuolētia cōplecteret̃. Hortāturqꝫ te oēs, ut q̄ primū oportunitas tibi aderit: nō differas tuū aduentū. Eſt enī opus celeritate: cū malū noſtrū dietim ꝓpius accedat. Nec multos deſē ſores habemꝰ. Ita me ad te ſcribi patres noſtri uoluerūt. Ego uero ſiqd ad illoꝝ autoritatem pt̄ accedere: id etiā atqꝫ etiā a te magnope q̄ſo ut cū reipublicę cauſa oīa feceris: tum ꝑ noſtra beniuolētia quæ ad ſūmā ꝑuenit: expeditōnē tuā matures. Vale.

d Eſperarem: niſi rēpublicam ſp pluriſeci q̄ aut meipſū, aut meos liberos. Propterea, non poſſū nō iniquo aīo ferre maledi-

cta eorꝝ qui nihil aliud ſtudent: q̃ quomodo ĩ ea poſſim infamari. Tu qui diu ĩ illa uerſatus es: ſcis q̃ moleſtũ ſit non probari ea quę a nobis honorifice pro coĩ ſalute aliquo loco dicta ſint, aut egregie facta. Laudo ſapientiã eorũ q nulla ratiõe abſtrahi a publicis cõmodis potuerunt, neq; ĩpediri: quo minus ſemp de patria ſua aliquid egregiũ ac magnũ cogitarent. Sed nos ea uirtute nõ ſum⁹: ut excepta gratia quã unuſqſq; noſtrũ uelut fructũ ac mercedẽ laborum ſuorũ deſyderet: nõ aliquando defatigemur. Nunq̃ enĩ (ut de meipſo dicã) tot labores atq; picula ꝓ republica ſuſcepiſſẽ: niſi ab his facta mea cõmendarent̃, pro quibus illa admiſi. et eſſẽ certe remiſſior ad illaipſa deinceps aſſumẽda: ſi putarẽ beneficia ad ingratos ciues ꝑuentura. Quis enĩ (hac mercede excepta) non mallet in pace ſine inuidia uiuere: q̃ in aſſidua contentione cũ moleſtia? Alius forte cũ ad maximas res gerendas, maior eſſet animus: illud ſentiret. Ego uero ita ſum inſtitutus ut quæ ꝓpter dignitatẽ accidunt, non ſatis poſſũ æquo animo perferre. Expecto litteras tuas: quib⁹ intelligam quid mihi ſit agẽdum. aut enim me conſolaberis: aut ad omnia quæ male me habent, magno animo ſuſtinenda tua exhortatione fortiorẽ facies. Vale.

n On poſſum dolorē tuū accuſare.qui cū benefaciēdo multos ad inuidiā incitaueris: nō poteſt niſi iuſta ꝯceptio a te uideri. Sed cū habearis in omībus rebus gerēdis prudētiſſimus magis cogitabis quid tibi reſpublica ꝯferre debet: q̄ quid ingratos ciues ſuſcipe conueniat. Nemo enī potuit unq̄ reipublicę ſapiēt̄ iraſci. Nec eſt eius ciuis qui ſe primū eſſe uelit: paucorū hominū odio patriā uelle ſuo pręſidio deſertā eſſe. Eſt(fateor)ꝑmoleſta res & inique ferenda: odiū ꝓ beniuolētia ꝯſequi. & quos noſtro deuictos beneficio ſperamus: eoſdē nobis inimicos reddere. Sed ego nūq̄ tam ſūmis viris laudē attribuiſſē: niſi uidiſſem illos nulla ratione a caritate reipublicæ unq̄ depelli potuiſſe Iſta uellem te cogitare aīo: quotiēs hoꝝ hoīm qui tibi uident̄ præter ęquū &bonū nimis graues atq; infeſti eſſe, maledicta magis te urgēt: q̄ poſſis ęquo animo ferre. Scio tamē hęc nūdum tibi pro tuo dolore licuiſſe. Vbi vero paulum iſta perturbatio tua ſe remiſerit: uteris ea uirtute ac modeſtia, qua ſoles in cæteris rebus &magnis quidē vti. Nollem enim, ut gloriam quā recte factis ꝯſecutus fuiſti: eoꝝ cauſa deponeres, qui nihil magis intendūt: q̄ ut bona eſtimatione te expoliēt. Meum aūt conſilium (ut aliquando cōcludam)eſt, quo magis ab aliis tua gloria impugnatur: eo ſtudioſius & rei

publicæ, & bonæ famæ inſeruias. Vale.

q Vo modo ĩ piculis rei publicę me geſ
ſerim, & ſi tibi renunciatũ eſſe nõ dubi
tem: tamẽ quo certior de oĩbus rebus fias: il-
lud ad te ſcribo, nũq̃ maiori uirtute cum hoſte
certatũ eſſe, neq; maiore piculo: q̃ his diebus,
cũ apud inimicoꝝ caſtra pugnatũ fuit. Qꝛ niſi
noſtri milites ardentiſſime in hoſtẽ irruiſſent:
ac fortiſſime pugnãdo ſeipſos abieciſſent tęlis
hoſtiũ: certe uictoria alterius partis fuiſſet. No
uus enĩ exercitus noctu fuerat (nobis ignoran
tibus) in caſtra ĩimicoꝝ admiſſus. Die autẽ ori
ente, cũ ſigna ad caſtra hoſtiũ admouiſſemuſ:
repente ex ipſis portis omĩs eoꝝ eqtatus emiſ
ſus fuit. Noſtri uero nouitate rei perculſi: pri-
mo impetu nixi ſunt ex acie cedere. Qđ vbi a
me ĩtellectũ fuit: ſtatim cœpi noſtros equites
circuire, atq; adhortari: ut mẽores patriæ eſſẽt
uellentq; magis ꝑ gloria: q̃ ꝑ uita dimicarẽ. Iuſ
ſi aũt partẽ nr̃oꝝ equitũ ſe ſuccẽturiare. Tunc
pugna acrior reſtituta ẽ, & tãtis uiribus utriuſ-
q; ꝯcurſũ: ut uſq; ad ſextã horã diei (ęquo mar
te) dimicatũ fuerit. Noſtri pedites qui iã pericu
lo eſſẽt exẽpti: peditibus eoꝝ incurſabãt eqteſ
eqtibus. donec noſtra uirtute paulatim uidim⁹
acies inimicoꝝ pugnã ſubſtrahere. Tũc uia no
bis ad victoriã aperta fuit. Nec citius a bello de

ſtituimus: q̄ fugādo atq; cedendo fugiētes, ca-
ſtra illoꝝ ſimul inuaſimus. quæ res multas ci-
uitates ad ſocietatē noſtrā induxit. multas etiā
in fide ꝯfirmauit. Hæc oīa ad te breuiť ſcripſi.
Nam de ſingulis quæ a nobis nō minus fortiť
q̄ foeliciter geſta fuerunt: doctior his fies: qui
huic bello interfuerūt. quibus ego litteras me-
as cōmendaticias ad te cōmiſi. Vale.

g Audeo mediuſſidius tū reipublicæ cau
ſa: tum etiā tua: ꝙ bellū noſtræ reipu-
blicæ periculoſū ꝯfeciſti. Nā paulo anteq̄ tuæ
ad nos litteræ, delate fuiſſent: rumor exortus
fuerat, noſtros pedites fere oēs cæſos, & equi-
tes noſtros turpiſſime ab hoſtibꝰ noſtris fuga-
tos. Quæ res multū animos oīm ciuiū ꝑturba
uerat. Sed poſtq̄ litteris tuis, & ſermone eoꝝ
qui ex caſtris huc ueniebāt, renunciatū ē de vi
ctoria exercitus nr̄i: īcredibile ē, q̄ta lętícia mē-
tes oīm tenuerit. Nemo erat qui cū virtutē mi
litū laudaſſet: nō te maxīe admirareť. Cōmen
dabať tua diſciplina militaris. & autoritas ex-
tollebať. Illud uero mirū inmodū oēs admira
banť: ꝙ fc̄a ex īprouiſo īimicoꝝ eruptiōe (nr̄iſ
cedētibus) nō ſolū bellū reſtitueris: ſed etiā ip-
ſos uictores fortiſſime pugnādo, in caſtra ipſa
cōtuleris. Iinmortalitatē (crede mihi) hodierno
die, & gloriā apud ciues tuos cōſecutus fuiſti.

nec ullũ opiniõe oĩm, tantũ poteſt deĩceps patrię ingruere: qđ tua uirtute nõ ꝯficiatur. Quare te etiã atq; etiã hortor & rogo: ut hũc animũ quẽ pro defẽſione noſtrę reipublicę ſuſcepiſti: nõ deponas. Nec dubites (etiã ſi ꝑ patria moriendũ eſſet) ullũ periculũ defugere. Nihil enim mali poteſt tibi accidere, quod ſi cũ æternitate glorię cõparandũ fuerit: nõ modo paruũ: ſed nullũ oĩno nõ debeat uideri. Verũ qa hæc ſæpius a te recogitata ſcio: finẽ ſcribẽdi facio. Sꝫ illud tibi prius ꝑſuaſero, neminẽ annis multis ĩ nr̃a ciuitate fuiſſe: cui noſtra reſpublica plus debere fateatur, q̃ tibi uni. Vale.

q Va pietate patrẽ meũ ſꝑ excoluerim: nemo poteſt melius q̃ tuipſe diiudicare. Nam cũ morbo & ſenectute & ſibi grauis, & aliis moleſtus eẽ cœpiſſet: ſcis cũ quo aĩo ꝑtulerĩ. Semꝑ eni putaui omẽs labores & moleſtias, nõ ſolum fortiter: ſed etiam humaniter pro illo eſſe ferendos. Qꝛ ſi quid perturbationis in ea re accœpi: id totũ ſua magis cauſa q̃ mea, contractum erat. Hoc ad te nõ ſine cauſa ſcribo. audio quottidie mihi a maliuolis hominibuſ detractum iri. Qꝛ ſi hoc factũ meũ ab omĩbus, aut a te intelligeretur: nihil maledictis eorꝝ mouerentur. Sed cum plures ſint quibus uita mea non ſatis eſt perſpecta: facile

euenit: ut hoĩes ad male credendũ paratiores ſint: q̃ prudẽtes ad bene iudicandũ. Quare ne opinionẽ quã apud ciues ſemp optaui, aliquã mea neglıgẽtia aut tardıtate amittã: uide vt ſi aliq̃ñ huiuſmõi ſermones de me ꝯfingi, aut diſceptari audieris: famæ ac noĩs mei rationem habeas. Nec mĩori ſtudio defẽdas: quẽ ſemp ad omnẽ hũanitatẽ atq; modeſtiã adhortatus fuiſti. Vale.

n Ihil eſt qđ te magnope pturbare debeat: ſi tuã famã ſępe impeti audis ab his: qui nulla parte laudis ſunt ꝯſtituti. Eſt enĩ puetus mos, & inueterata ꝯſuetudo: ut nũq̃ æquo aĩo alienã uirtutẽ ii ferant: qui maxĩe a uirtute abſunt. Sed maledictis eoꝝ occurrere, & magis uita q̃ uerbis omnẽ inuidoꝝ orationẽ ꝯfutare: & ſapiẽtis & docti hoĩs eſt. Quod ergo me hortaris vt defenſionẽ tuã ſuſcipiã: prudent̃ facis. Nã & honeſtius hoc officio ſemp in aliena cã: q̃ in noſtra utimur. Et quia ſæpe minus hoĩes a maledictis tempant, cũ hi ſint abſentes quibus detrahere ĩ animo eſt: q̃ dũ adſunt: fit ut huiuſmodi ſermonibus ſæpius q̃ tu interſim. Quantas uero ꝯtentiones pro te ſuſceperĩ aduerſns eos, qui magis inuidia q̃ alia ratõne tibi detrahunt: malo te ab aliis, q̃ a meis litteris intelligere. Illud habeto, me nũq̃ inuidiam neq;

cuiuſq̄ odiū tantifacturū: qn tuæ dignitatis & famæ rationē oībus anteponā. Vale.

m Atrē meā iam ultimæ ſenectutis, oī offi cio atq; pietate ꝓſequor. qd melius ex ſo rore tua, femīa prudētiſſima: q̄ ex me cogno- ſces. Illud uero nō tacebo, me nunq̄ in maiori honore habuiſſe: q̄ hoc ipſo tpē. quo fere ab oibus derelinquit᷑: ꝓpter multa quæ illa ætas habet faſtidiēda. Quare ſi qs aliter tibi de me dixerit: caue ne cuiq̄ aſſentias. Nō enī hoc a te ſcriberē: niſi innocētię meę ꝯſcius mihi eſſem. Tu uero ſi aliquid ſecus ab ęmulis meis(quos multos habeo)tibi relatum eſſet: plus mihi uni q̄ onibus illis credas. Nihil enī aliud mali ſtu- dent: q̄ ut te ex iſta opinione dimoueant, quā de me feciſti. Ego uero ſuā inuidiā paruifacio. Modo memor ſis me illū eſſe, q cū in om̄s ue lim hūanus uideri: tū maxīe in parētes & ne- ceſſarios meos cupio officioſus dici. Vale.

q Vanq̄ de tua pietate atq; officio nūq̄ du bitaueri: tm̄ maxīe litteris tuis delector. quas teſtes uis eſſe uirtutis tuæ. ne tacēdo ꝯfir mare uidearis ea: q̄ de te mihi hoīes ſpergunt Sed illud multomagis a te cauendū erit, q̄liter aliis de tuo(in matrē tuā feminā imbecillē atq; decrepitā)aīmo perſuadeas: q̄ mihi ipi cui om nia ſtudia tuæ humanitatis non nuper ſunt p

ſpecta. Suadeo ergo tibi: ut omnē ſuſpitionē apud alios diluas. Q͡tū eī ad me attinet: nihil iudico a te prætermiſſū: qd a bonis liberis p̄ſta ri parētibus deceat. Vale.

q Vo aïo in parentes fueri: alias hoc uno intellexi. Qꝛ nunq̄ eorū magis p̄ſentiā deſideraui: q̄ poſtq̄ rebus hūanis exceſſerunt. Quotiēs enī meōriā eoꝝ repeto: nunq̄ poſtea uiſus ſū unā diē in lætitia egiſſe. Cū etiā ꝯſpectu et ꝯſiliis eoꝝ ꝑuatus ſim: nec facile dicam utrū fœlicior ſim ꝙ tales parentes habueri: an miſerior, ꝙ nūc ornamēta atqꝫ adiuuamēta ui tæ, morte ipſorū amiſerim. Sed una res hunc meū maxīe dolorē auget: ꝙ neqꝫ pietas, neqꝫ mea modeſtia poteſt quorūdā inuidiā ſubmit tere, & eis pſuadere: ut a ſuis maledictis tēpe rent̄. Vtinā poſteaq̄ neqꝫ hūani caſus oībꝰhoī bus cōes, nec pudor aliquis, aut reuerētia natu rę poteſt eos inhibere: talia maneāt apud eos gaudia, q̄libus ego noctes et dies deſyderio eo rū afficior. ut aliquādo intelligant, quid ſit eos amittere: qui nobis debent uita noſtra eſſe cariores. Neminē quidē arbitror (niſi q forte huiuſmodi hoībus ſit p q̄ſilis) qui non malit ſine cura opibus & cæteris bonis abundare: q̄ cum eiſdē cū labore et moleſtia. Nunq̄ ei (ut de me ipſo dicā) uiuētibus illis optīs parētibus meis:

quid ulla moleſtia aut ſollicitudo fuerit: intellexi. Nūq̄ eis uita functis: unā noctē integrā ſine ulla interruptiōe q̄etis duxi. Et hoc ē qđ uehementer me ꝑturbat: cū illi mihi obiiciant nimia cupiditate utendi opibus, ex arbitrio meo morte parentū meoꝝ lætatū eſſe. Vna res tm̄ facit inimicoꝝ meoꝝ ꝯtumeliā, æq̄ore aīo ferre: q̄ꝑ habeo te ſūmū amicū, nemini ex tuis ciuibus uel auctoritate uel uirtute inferiorē. quē nō dubito poſſe hoꝝ hoīm ſermōes & maledicta facillīe cōprimere. Scio nō patieris me hac īdigna cōtumelia ab hoībus inuidis affici. Qđ etſi certe mihi pſuaſeri: tñ rē ꝑgratā facies: ſi q̄d de hac re ſenties: ad me pſcribes. Vale.

e Go de tuo in parētes ac neceſſarios aīo et pietate, nunq̄ putaui eſſe dubitandū Sed cū oībus hoībus nō ęque nota ſit tua pietas: facile euenit, ut alii ꝑ īuidiā: alii quodā errore, et q̄dā ꝯſuetudine detrahēdi potius q̄ laudandi: aliq̄d de te ꝯfingāt aut credāt. Vtrꝝ aūt aliq̄ tua culpa ea res ꝯtracta ſit, et ſi optīe de te iudicē: tñ id maxīe ē ꝯſyderandū. Poſſet eī accidere, ut etiā boni uiri nō bñ de te opinarent᷑: ſi male utereris pecunia a tuis parentibus relicta. Quare etiā atq̄ etiā tibi ꝓuidendū ē: ne vel in cultu ſplēdidior ſis: uel in ꝯuiuiis ac ī cęteriſ reb⁹ ſūptuoſior q̄ uel mos patrius, uł dignitas

maiorꝝ tuorū, uel ipſa facultas ferat. Videmꝰ enī his rebus ſæpe huiuſmōi ſermōes inter homines haberi. q famę detrahāt. & plures inimicos q̄ amicos cōparent. Sūt enī nōnulli in ciuitate, qbus aīmus doleat: qꝛ bona quæ reipublicę adiumento, cōmodis amicoꝝ erant ab optimis ciuibus induſtria & labore cōparata: debeant temeritate & intēperātia adoleſcētiū ꝯſumptū iri. Nō puto hæc uitia in te eſſe. Sed ea tibi cōmemoro: quo ſis in oī uita tua honeſtior. et magis abhorreas ab oī immodeſto ſumptu, et ab oī ſocietate eoꝝ: q ſūt cōmunis diuitū adoleſcētiū ꝑnicies. Q̄tū uero ſtudio meo aut diligētia fieri poterit: famæ tuæ rationē habebo: ſiqd indigne de te referri audiā. Tu autē dabis operā, ne cū ego officiū meū laudauero: ipſe aliqua in re bonā eſtimationē hoīm diminuas

Vale.

q Vantū oīs neceſſarios meos ex aīmo colē: facile intelliges: ſi mea ſtudia in illos cogitabis. Cari eī ſunt unicuiqꝫ ſui. Sed neminē eoꝝ quos noui, puto uiuere: q ſuos maiori beniuolētia ꝓſequatˀ, q̄ ego meos. Nō poſſum ergo ſatis admirari: qd hoīes qdā poſſint de me cogitare: qūos nec ſupiora in meos officia, neqꝫ bñficia poſſūt mouere: qn mihi detractū uadāt. Sed uerba (ut uideo) illis ad alias res deſūt. Nolūt otioſi eſſe. et potius uolunt male

dicere: q̃ bn̄loqui. Habeo tn̄ in hac ægritudine &moleſtia aīmi unū hoc leuamē: ꝙ in ea ciuitate uiuimus/in q̃ ſatis vtriq; noti ſumus. Non efficiēt aūt ut ego a mea ꝯſuetudine diſcedā. et quo magis illis ocl'i crepent dolore: ſp in meos ſtudebo & officioſior/&benignior eē. Quidquid aūt ſtudii a te ꝓ me fieri poterit aduerſus huiuſmōi hoīes: totū id ꝓ noſtra veteri beniuolentia ſuſcipies. Vale.

m Agnā ex epiſtola tua moleſtiā ꝯcępiſſē: niſi tua in oēs neceſſarios officia ſatis oībus ciuibus eſſent pſpecta. Nunq̃ enī minus ꝓ tua dignitate q̃ ꝓ mea ſollicitus fui. Sed cū nemo ſit qui nō optīe de te iudicet: potius arbitror cauendū eſſe ſuæ dignitati/ab his qui ex aīmis hoīm bonā eſtimationē tuā cupiūt leuare: q̃ ut tibi ſit de tua fama dubitandū. Si uero aliud de te audire ꝯtīgat: nō certe diſſimulāter id ferā. ſed etiā faciā: ut qui ad maledicendū de alio parati uenerāt: ipſi ſe multo peius audiant. Quidqd aūt illi ꝯtra te moliant̄: nihil eſt/ qđ te magnope pturbare debeat. Validior eī opinio eſt quā boni hoīes de te fecerunt: q̃ ut poſſit ab huiuſmōi hoībus uiolari. Vale.

ſ Emper amicitiā quę ex honeſtate eſſet: īprimis colui. neq; aliud quicq̃ in rebus

hũanis, magis ꝓ me tuli. Nũc uero turpiſſimũ eſſet huius ſiue uirtutis, ſiue ꝯſuetudinis ratiōnē neglıgere: quã ſæpe multis rebus & maxĩs anteposuiſſē· Quæ me ad hæc ĩpulerit ratio: dicã. Ego enĩ ſic mihi pſuaſi, aut nullũ eſſe bonũ in uita: aut illud eſſe cũ amicicia ꝯiunctum Quod ſi tm̃ ſtudio noſtro fieret: non tantũ bonũ iſtud admirarer. Sed cũ uideã ab ipſa natura oẽs hoĩes ad hæc pduci ac fere cõpelli, ut ſiĩ uiuant ac ſeipſos diligãt: nemo eſt q hãc rẽ nõ diuinã iudicet. Nõ tñ æque oẽs ad amiciciã ueniunt. ſed quo magis quiſq; virtute et ingenio ualet: eo ſe rectius ac melius illis accõmodat Videmus enĩ(ꝓpter uaria hoĩm ſtudia) alios utılitatẽ in amicis ſperare. alios & honores. qdã ad illã excitanť: ut habeãt cũ quibus ſe oblectent. Sapiẽs uero oẽm amicicie fructũ in honeſtate reponit. Ego aũt cũ amare nõ niſi bonos hoĩes cõſtituiſſẽ: caui ne aliud ſequerer: q̃ qđ ipſis placere intelligerẽ. Fui poſtea in ea re tã attẽtus: ut unũ curarẽ, ne hoc officio a quoq̃ meorũ uincerer. Dicã qđ uerũ eſt. hoĩes ut placeant: diligãt. Nunq̃ magis diligo: q̃ dũ aduerſę res amicis meis ſuccedũt. Etenĩ et ſi minime aduerſa illis optẽ: tñ illud mihi ſũmũ tẽpus amicicię uideť. uľ ꝙ tũc magis opã noſtrã amici expectãt: uel ꝙ nunq̃ potuit quis ex aĩo amare: niſi cũ aliq̃ ineſt amicis ægritudo. quę

uel cōpatiendo mederi poſſit. Faciebat me pręterea hęc res ī amicicia magis officioſū: ꝙ mihi permittebam non poſſe ab illis non amari: quos tam diligebā. quæ ratio & ſi nōnunꝗ me fefellerit: nunꝗ tamē defatigabor ī amore meorū. Spero enī poſſe mihi his rationibus, multorum hoīm animos cōciliari. Nam & tuipſe me ad hāc rē ſæpe adhortatus fuiſti. Feciq; tāti ſententiā tuā: ut nullius magis. Videbis itaq; ꝓ tua ſapiētia, ſi quis de me tibi aliter dixerit: ut plus amico ueteri ꝗ hoībus credas. Vale.

n Vllū unꝗ tm̄ vl̄ ꝑiculū, uel laborē putaui qđ ꝓ cōmodis amicoꝝ fugiēdum arbitrarer. Neq; ē ulla alia res tāta (uirtute excepta) quā amiciciæ ꝑferendā iudicē. Id etiā te ſentire puto. Coniecturā enī de meipſo facio. Scis nos eūdē ꝑceptorē habuiſſe. q poſteaꝗ e ſchola diceſſimus: nr̄a amicicia ſp cū annis creuit. Siue eī in republica uerſaremur, ſiue in ꝑuatis rebus: ſeu in urbe, ſeu in rure eſſemus: ſp vt rerū oīm, ita et ꝯſilioꝝ magnā inter nos ſocietatē habuimus. Nullū tn̄ adhuc tps fuit (præter mutuā inter nos ꝯuerſationē) in quo officium meū deſyderares. Vtinā fortunæ tuæ maneāt nec ullā idignā ꝯtumeliā patiaris. Sȝ ubi aliud reb⁹ tuis accideret: ītelligeres quo ī te aīo eſſē. Vnū ē, qđ maiorē īmodū n̄ ſolū te rogo: ſȝ et

obſecro: ut(cū maxīe te diligā)nō patiaris inuidorū hoīm uerbis noſtrā amiciciā diuelli. Et magis apud te ualeat meōria noſtræ amicicię (quę uſq; a puericia incœpit)q̄ oro eorum, qui hoc tpe maxīe ſtudēt quō poſſint amiciciā noſtrā intermittere. Probo enī vt nō ſolū maneamus in amicicia: ſ; etiam ii iudicemur qui a nl'lo alio, amore ac beniuolētia uincamur. Va

Q; nrę amicicię cōmonefacias: magnā certe uoluptatē ꝑcipio. Iuuat enī & nr̄æ amiciciæ reminiſci: & oīm ſtudiorꝶ quæ poſtea in ætate adulta inter nos magno ꝯſenſu celebrauim⁹. Sed hoc male a te audio: q neſcio qd de noſtra amicicia uideris ſuſpicari. & dubitare, ne ab inuidis hoībus labefactet̄. Quid alii de hac re diiudicēt: nō ſatis ſcio. Ego uero illā amiciciā quæ ex honeſtis officiis ꝯtracta ſit altiores puto radices habere, & firmiora fundamenta: q̄, nō dico debeat(nā id quidē certū ē) ſed ne poſſit quidē inuidia, aut detractione aliquorꝶ hoīm caſſari. Quare ſi quā de meo ī te aīmo ſuſpitionē admiſiſti: quæſo, eā deponas Nā cū cæteris in reb⁹ ſemel a me ſuſceptis ſꝑ uolueri cōſtans uideri: tn̄ id maxīe in amicicia ſeruandū putaui. Quid de me iudicaturus ſis ꝑ tua prudētia ac hūanitate proſpicies. Quod aūt ad me attinet: dicā. Nunq̄ certe magis te

ex aĩmo colui: q̃ hodierno die. Pretermiſſis ergo huiuſmõi ſuſpitionibus: finẽ faciamus. & qđ ad me ſcribis ſtudeamus vehemẽter, ut oẽs hoĩes beniuolẽtia ac amore uincam⁹. Vale.

m Vlta ſunt quæ a me magno ꝓſe quẽda ſtudio cenſeã. Sed nulli rei maiorẽ opã do: q̃ ut oẽs qui me amãt, plane intelligant ſe nõ minus diligi et obſeruari. Quid tibi uſu accidat: neſcio. ꝓcipio tñ bene de te. Sed uide ne opinionẽ meã fallas. Turpiſſimũ enĩ eſſet tuoſ nõ amare: a qbus maxĩe diligeris. Hoc, q̃le ſit breui cognoſcã in cauſa Põponii, q tuus neceſſarius eſt et uerus amicus. Hunc ſi deſerueris: nemo ex tuis erit, q a te nõ abalienet̃. Sed ego maxĩe: qui te ꝓpter illũ amare cœpi. Puto, nõ patieris nos mutare ſentẽtiã. nec aliter q̃ olim de te opinari. Facies enĩ uno tp̃e oĩm amicoꝝ tuorũ iacturã: qualẽ nondũ exptus fuiſti. Qđ ne tuo vitio accidat: etiã atq; etiã te rogo. Va.

ſ I cauſa põponii iure defendi poterit: nihil omittã qđ in rẽ ſuã facturꝝ ſit. Sin autẽ iniqua erit: neq; eius neceſſitudo, neq; ei⁹ familiaritas (quæ mihi uetus ẽ cũ illo) plus apud me poterũt: q̃ æquitas et iuſtitia. Q2 autẽ oĩm fere amicoꝝ (ut ſcribis) facienda ſit a me iactura, niſi cõmodis illius obtẽperauero: non puto

eo indignitatis ꝓuentū: ut quos uirtute et honeſtis officiis cōpaui: eoſdē recte faciēdo omittam. Quo uero aīo (ſi a me præter ſētentiā aīmi tui iudicatū fuerit) ſis eā rē laturus: tuū erit iudicare. Nā quantū ad me attinet: ego bñ de te iudico. Nec arbitror te ꝑ Pōponio qcq̄, niſi quod bonū ſit & æquū: rogare. Hanc rē, quo aīo ſim in oēs affectus: etiā ſine cuiuſq̄ p̄cibus ultro erā illi preſtaturus. Vale.

p Oſtea q̄ togā a patre ſūpſi: nullā ego rē putaui maiori ſtudio cuſtodiendā: q̄ ut aduerſus eos gratus uiderer, a qbus plurima & maxīa bñficia ſuſcepiſſē. Noli igit̃ illis credas: q (ut aīm tuū a me remoueāt) conant̃ tibi pſuadere, nunq̄ me habituꝝ tuis beneficiis gratiā. Ita enī uitā inſtitui: ut ab his qbus aliquid deberē, nunq̄ poſſē iure accuſari. Sed qn̄ id maxime apud te ꝯtendūt, ut eis fidē habeas: q̄ maxime vellē, ut te p̄ſente de hac re diſceptarem? Niſi enī illos refellero, ut ſe facti ſui pœniteāt: nihil eſt quo in cęteris rebus uelī mihi fidē haberi. Vale.

Qꝫ in referēdis gratiis ſp attētus fueriſ: facis rē & tuis maiorib⁹, & te dignā. Nec ē quod aliter quiſq̄ adhuc mihi de te retulerit. Neſcio an tu male ab alio intellexeris, aut quę

ego ignoro: tu forte meip̄o melius ſcias. Sive
ro aliquo ſigno ꝯiecturā facies/ me de tua nūc
gratia dubitaturū: mallē hic in preſentia q̄ lit-
teris a te audire. Quod ſi feceris: nō pmittā te
in hoc errore diutius eſſe. Vale.

e Tſi de meo in tuos neceſſarios aīmo ſa
tis pſpectū tibi ſit: credā. nō tn̄ poſſū fa-
cere/ quin aliquid de meo ad te officio ſcribā.
Gaudeo enī tibi oīa facere cōmunia: quę a me
ſūma cū uoluptate geſta ſūt. C. appuleius hō
tibi familiaris/ cū ui tēpeſtatis in portū noſt rū
appuliſſet: eſſetq; legū & ꝯſuetudinis patrię no
ſtræ ignarus: in uſu queſtoꝝ noſtroꝝ merces
ex naui ſuſtulit. quæ cum a publicanis interce
ptæ iam eſſent: ipſa res iam plane ad confiſca
tionē ſpectabat. Nec dubiū erat: qn ab ſe ſub-
uerterent̃. Sed cū illic forte adeſſem: cœpi qſ-
nam eſſet: percūctari. Qꝫ poſtq̄ intellexi eum
ex tuis neceſſariis eſſe ſtatim ad prætorē acceſ
ſi: ignorantiamq; hominis peregrini allegaui
Quo die id obtinui/ ut ꝯfiſcatio ſuſpenderetur
Poſtera vero die cū amicis meis acceſſi ad iudi
ces/ quibus a prætore cognitio huiuſmōi cauſę
mādata erat. Docui/ nō poſſe nr̄is legibus qd̄
p ignorantiā ꝯtractū eſſet: tanq̄ dolo factū ꝯuī
ci. Multos habui in cauſa tui amici adiutores.
Dimiſimus itaq; hoīem illū: ſaluis rebus ſuis.

a quo melius intelliges: quāto ſtudio uſus ſim in ſuo ꝑiculo. Hoc libēter ad te ſcribo. ut ſcias oēs q tibi amici ſunt: etiā a me coli. Vale.

p Ridē q̄ litterę tuę mihi darenť. C. Appuleius diligenť mihi expoſuit te oī officio atq; beniuolētia in ſe uſū eſſe. nec te ꝑius ꝯquieuiſſe: q̄ ſe reſtitutū in integrū uidiſſes. Ego uero etſi maxīam quæ mihi retulit uoluptatē recepiſſē: tñ magnus amoris cumulus ad ꝑorē beniuolentiā acceſſit: cū idē poſtea tuis litteris ſignificari mihi intellexi. Amo enī maxīe. C. appuleiū. Nā utor eo faīliariſſime. Et eſt ea virtute atq; modeſtia: ut nemo ſit cui non debat ſuo merito cariſſimus eē. Cogita ergo q̄tifaciā q nullū a te officiū ſit ꝓ eius defenſiōe prætermiſſū. Cupio aliquid accidere, qđ in tuā rē nō ullo pacto cū tuo incōmodo uenire uellē: in q̄ re poſſē tibi gratiā referre. Spo intelligeres, nihil a me ullo tpe maiori ſtudio ſuſceptū: q̄ ut gratiā quā tibi īmortalē habeo, re ipſa probarē Si qd aūt cognoſces, ī quo mea opa poſſint tuis ꝓdeſſe: id maxīe īpetratū iri a te patiaris. ut quo ī Appuleiū nuper officio uſus fuiſti: eodē pro tuo iure uelis me in oēs tuos uti. Vale.

q Vanq̄ futurū putaſſē, ut ſtudiū meū & cura quā ꝓ tua ſalute ſuſcepi: magis in

te poſſet cumulari. Sed incredibile eſt q̄tū ſinguli dies meo ī te amore adiiciāt. Nā poſtq̄ te amare cępi: nullū tpūs fuit in quo non hoc de te cogitarē. & ſermonē de te ſæpe haberē. Si qn̄ aliquos tibi famliares ꝯuenio, qbus cū velim q̄ prudētia & hūanitate ſis, apud illos cōmemorare: ſentio meū in te amorē duplicari. & longe pluſq̄ credi poteſt: meā in te beniuolentiā augeri. Quotiēs enī mea in te bn̄ficia (quę quotidie ſunt maiora) aīmo ꝯſydero: ea res p̄ſtino amori meo tm̄ adducit: ut iā te magis q̄ ocl'os meos diligā. Nullū itaq; mihi finē amādi te facio. nec aliud ē qđ magis cogitē: q̄ vt tibi & hominibus ſatis gratus in te uidear. Sed tāta ſūt in me tua merita: tantus tuis bn̄ficiis cumuluſ acceſſit: ut nō dico ad referendā gratiā: ſed ne ſatis ad dicendū quidē (meo iudicio) par tibi eſſe poſſim. Illud autem magis ꝓ tua natura q̄ merito meo ꝯſyderabis: q̄to affectu atq; beīuolentia, nō qbus facultatib⁹, ad referendā tibi debitā gatiā, magno aīo ac ſtudio patus ſū.

n Imis in me officioſus es. nimis grato aīmo. cum plura meis in te beneficiis attribuis: q̄ uere mihi attribuēda cognoſcā. Nullū enim eſt tempus, in quo non maiorē gratiam attuleris: q̄ prius a me accepis. aut non aliquo tuo uel inſigni facto, uel egregio dicto, meipſū

anteceſſeris. Sed hęc eſt tua hūanitas ac ſūma in oībus rebus modeſtia: beneficia quæ ab illiſ acceperis, magnificare. tua aut nulla: aut peregrina putare. Q₂ autem amor tuus(qui meo iudicō ad ſummū peruenerat)quotidie maior fiat: plurimo certe gaudio, lætitia qꝫ afficior. Quid enī poteſt eſſe, qđ magis me in amicicia noſtra delectet: q̄ te nullū modū ei rei facere ī qua nihil unq̄ nimis eſſe poteſt? Patior ergo facere illud iudiciū, qđ de me feciſti: modo ea reſ ſit quæ tibi pſuaſerit: nullū tuę in me beniuolentię oportere finē ꝯſtitui. Quantū igit᷑ aīo cōtēdere poteris: tm̄ me amabis. Idē etiā ego de te facere ꝓpoſui, et huic uni rei maxīam operā dare. ut nō min⁹ a me amari te iudices: q̄ ego tū multis aliis ſignis, tū his litteris tuis vęhemēter a te diligi atqꝫ obſeruari iudicē. Vale.

c Vm te ualde ſp amaueri: nunq̄ tn̄ magis optaui q̄ hoc ipſo tpe: officioſus ī re tua uideri. Ita quidē ratio negotioꝝ tuoꝝ poſcebat. Nā niſi pedibus et manibus elaboraſſē ut meliori loco res tua eſſet: certe de tuis fortunis actū erat. Nūq̄ ſollicitus de te eſſe deſtitui donec oīa tua ī tuto collocaui. Cōueni amicos ſponſionē pro te feci, argentū numeraui. cām tuā egi. ipoꝫ deniqꝫ aduerſarios tuos de oī ſpe ſua deieci. multaqꝫ quæ iā pturbata & confuſa

erant: labore meo atq; īduſtria, in ſedē ſuā ac
loca reſtitui. Is autē exitus cauſæ fuit: ut omēs
aduerſarii tui, fracto aīo & magna cū indigna
tione, ex ipſo iudicio ac lite cederent. Sētentiā
autē quā pro te iudices tulerunt: per hunc ta-
bellariū ad te mitto. a quo meli⁹ q̄ a me diſces
quæ a me tuo in negotio geſta fuerunt. Hęc ti
bi nota eſſe uolui: quo meus in te aīmus, me-
lius perſpectus eſſet. Vale.

ſ Ollicitudinē tua, ac ſtudium quo in cau
ſa mea uſus fuiſti, et laudo: & admiror.
Sed longe magis ipſe animus quo ipſe uteris
delectat me. Nihil enī uideo, quod ad hanc tu
am in me beniuolentiā addi poſſit. Vtinā poſ
ſim quantas habeo tibi gratias: aliquando reip
ſa referre. Sed hoc tibi perſuadeas, uelim: me
moriā tuorū in me beneficiorū futurā ſempi-
ternā. quantum enim animo eniti potero: tan
tum efficiam, ut de nulla re ſæpius cogitem: q̄
ut ea ſemp̄ faciam, quę te uelle atq; expectare
intelligam. Cæterum, fortune aut imprudētiæ
aſſignabis: ſi quid erit in quo tuis īmortalibus
ī me ꝯfficiis q̄tū oporteat: ſatiſfacere nō videar
Vale.

l Ibenter in oībus negotiis quę pertinere
ad te cognoſco: oēm laborē meū curā,
atq; ſtudiū ꝯſumo. Neq; hæc a me ſcribūt᷑: ut

uelim nullā a te mihi gratiā deberi. qui tuo me rito iā dudū oīa debeo. Ita enī de me es meritus: ut nihil tm̄ ſit: quod ꝑ te ſuſcipere, acꝑ te profiteri non debeā. Si quid ergo eſt in tua re quod a me fieri poſſit: id inſolutū: nō anteceſſū accipies. Cogita nullā rē tā arduā eſſe: quā non putē eſſe leuiſſimā: modo intelligā, aliqd officiū meū tibi ꝓdeſſe. Fac igitr, ut ſæpe de rebus tuis ad me ſcribas. nec pmittas me eſſe otioſum. Tunc enī a te me maxīe diligi putabo: cū magnū aliquid quod iu tua re ſit, pſæpe mihi impoſueris. Vale

q Ve ad me de tuo amore ſcribis: uſitata ſunt, & iā antiq̄. Quādo enī tpūs fuit, in quo negocia mea pluris nō feceris q̄ tua? Nouā tn̄ ſꝑ uoluptatē pcipio: quotiēs de tua beniuolentia aliquid audio. Nec minorē aīmi iocūditatē ex tuis litteris pcipio: q̄ ſi de his rebus iter nos cōmentaremur, de qbus ad me ſcribis Nō nego qn tua p̄ſentia mltū uoluptatis mihi inferet. Sed neſcio quō euenit, ut nr̄æ cogitationes magis obtuſæ uideantr, cū eoſ ipos quos diligimus intuemur: q̄ dū illis abſentibus, eoꝝ de nobis ſtudia, ſermōes, & ꝯſilia nobiſcū, ipſi cogitamus. Puto hoc ideo nobis accidere: ꝙ nr̄i affectus habēt aliqd maius aut nobilius: q̄ nr̄i ſēſus poſſint attigere. Poſſidentr quidē aīo ubi etiā ſunt reconditi. Rē itaqꝫ mihi pergratā

facies: ſi quotiēs habebis, cui poſſis tuas epiſto las cōmittere: ſꝑ aliqd ad me ſcribas. Totiēs ei tecū eē uideor: quotiēs tuas litteras lego. Nec ꝑmittā amiciciā noſtrā eſſe otioſā: ſi quid accidat ī quo uel tua mihi poſſis oꝑa prodeſſe: uel ego tibi mea: Vale.

n Eminē hodierno tēpore uiuere puto: q̄ me uno infortūatior ſit. Tanta eī me circūſtāt incōmoda: ut nullū ego illis exitū uideā niſi quē mors mihi attulerit. Nā ego ita miſer ſū: ut iā nō habeat fortūa, ubi poſſit me ferire Amiſi patriā, ī quā diu cū honore & dignitate florui. Pat̄niſ bonis mihi interdictū eſt. Socios quos in republica habuerā: uis belloꝝ ciuilum abſūpſit. Omēs qui amici fuerūt: aut ꝑierunt aut ī eadē calamitate mecū ſūt. Quid ampliuſ reſtat mihi miſero: niſi ut tot malis morte finē imponā? Crede mihi nō ſolū conſilio careo: ſꝫ etiā amēs factus mihi videor. Releuabā olī mihi ægritudinē aīmi aut aliquid legēdo, aut ſcribendo. nūc aūt nullæ ꝓrſus artes ſūt: q̄ me delectēt. Deſydero maxīe preſentiā tuā. Spo aut dolēdo mecū, aut ꝯſolādo: aliqđ ſolaciū ī tāto mœrore meo mihi afferes. Vix poſſꝫ fieri (qua prudētia ſꝑ ac ſapiētia fuiſti) quin aliqđ mihi a te eſſet ꝯſiliū, quo minus acerbe oīa perferrem Qꝛ cū ita potes: contende ut huc accedas. aut

ſi te occupatiões detinēt: aliqd ad me ſcribas. Putabo enī, ut cum feceris: mihi aliquā huic morbo(ſi qua ē quę poſſit afferri)medelā inueniſſe. Vale.

t Anto me dolore litterę tuæ affecerūt: ut egoipſe maxīe ꝯſolatiōe egeā. Nā ut ſp ī rebus lætis noſtri ſenſus ꝯueniebāt: ita poſtea q̄ illa pturbata atq; abiecta ſūt, qbus diu īter ciues tuos florueras: nō minorē aīo pturbationē ſentio: ac ſi oīa rebus meis acceſſiſſēt. q̄q̄ quid pōt magis dici meū: q̄ qđ tuū eſt? Habes ergo me magis tuarū erūnarū ſociū atq; pticipē: q̄ ꝯſolatorē. Sed ubi ea mihi uis ingenii eſſet aut magnitudo, qua te poſſē aut lr̄is, aut preſentia mea ꝯſolari: uno certe&eodē tēpore aliqđ auxiliū utriq; noſtrū ſiml'attuliſſē. Verū nec per me ſatis ualeo: neq; ad hāc rē idone9 mgr̄ unq̄ fui. Quod facile poſſū: hoc pficiā. Diebus pximis ad te accedā. & ſi dolēdo mœror leuat̄ (q̄uis hoc genus ꝯſolatiōis palienū ſit) nihil ī tuo dolore minuēdo p̄termittā. Interī aūt ꝯſiliū aliqđ a lr̄is&philoſophia mutuaberis. &memor eris te marcū lęliū eſſe. Cū ei fere oīm hoīm q hac nr̄a ętate uiuūt, unus habearis ſapiētiſſim9 cogita q̄ id ꝯueniat expectatiōi eoꝝ qbus not9 es, te dolore uinci: q ſp pſperā fortunā modeſte tuleris. Hæc a me nō ſcribo. Sʒ cū ocl'i mul

torꝝ in te cõiecti ſint: ſępe hoĩm ſermonẽ de te haberi audio. Ego vero illud reſpõdeo nõ poſſe te nõ ſentire tantã calamitatẽ ac iacturã rerũ Sed tñ oĩa ꝓ tua ſapiẽtia æquo aĩo feras. Neqꝫ ꝯſiliũ tibi abeſſe puto, neqꝫ remediũ: quo huic ęgritudini medearis. Facies ergo qđ ego ĩ hoc tuo dolore maxĩe cupio. Stabis aĩo erecto. & ꝑferẽdo: uinces fortunã q̃ te prius uicit. Si hoc feceris: maiorẽ certe gloriam ex tua victoria: q̃ ex oĩbus rebus iacturã referes. Vale.

t Antis incõmodis hoc tẽpore afficior: ut neqꝫ auxiliũ mihi ſit, neqꝫ ſpes, neqꝫ ꝯſiliũ Tu q habes quo hãc meã ægritudinẽ poſſis leuare: fac, ad me ſcribas. q̃q̃ qd põt eſſe: qđ a te poſſit mihi ĩ tantis malis afferri? Exceſſit eĩ uis huius mali oĩa ſtudia hũana, & remedia. & eo loci res meę ꝓuenerũt: ut (qđ aiũt) ne ipſa quidẽ ſalus etiã ſi velit: poſſit me his malis eximere. Temptabis tñ. & ſi quid erit quo mihi poſſis opẽ aliquã afferre: nihil exꝯtingẽtibus omittas. Narrarẽ hoc loco quo ĩ ſtatu eſſẽ: niſi & dolor me ꝑpediret: & is eſſes, q fortunã meã ſatis noſceres. Plura tñ ad te pre lachrimis ſcribere nõ poſſum. ſed tu officio tuo ac pietate, in me fungere. Vale.

Mallem te poſſe aliquo meo auxilio, q̃ conſilio iuuare. Quæ facultas ſi

mihi adeſſet: certe nulla res meã ĩ te beniuolẽtiã ac pietatẽ ĩpediſſet. Sed poſtq̃ id quod maxĩe ĩ tua aduerſitate optabã, a me nõ poteſt fieri: id ad te ꝯſiliũ meũ ſcribo: quo ego ſępe ĩ rebus meis aduerſis uſus fui. Cũ eĩ aliqñ ĩ ſimili fortũa fuiſſẽ: ut aut p̄ceptis hoĩm aut philoſophoꝵ, aut ꝯſolatiõe amicoꝵ dolorẽ meũ leuare nõ poſſẽ: longe a ꝯſpectu ciuitatis, & eaꝵ rerũ qbus p̄uatus fuerã: diſceſſi. Nã hæ res ſolẽt cũ aſpiciuntur: nimis exacerbare animũ. & reuocare deſyderiũ prioris fortunæ. Cœpi igitur uitã ĩ ſolitudine agere. Videbã multa q̃ natura ꝓduxiſſet: ſuis rebus ꝯtẽta. nec ſibi inuidere Cogitabã turpiſſimũ eſſe hoĩ, q rationis ac diuinitatis particeps eſſet: nõ poſſe ꝯſilio acqeſcere Illud aũt eſſe nefandũ: nõ putare ſe poſſe pręſtare inter hoĩes: niſi iis rebus ornati eſſemus: q̃ neq; natura ſui excellũt. & ad ĩprobos uberi⁹ plerũq;: q̃ ad bonos eueniũt. Cõfirmaui eqdẽ animũ meũ his rationibus atq; exẽplis. Et qui nulla prius ratione ꝑturbationibus meis remediũ inuenire poterã: ita oĩbus curis leuatus fui ut nõ tãtũ mœrorẽ meũ deponerẽ: ſed etiã iudicarẽ aliqñ me fœliciorẽ, q̄ p̄orib⁹ opibus tãq̃ aliquibus impedimẽtis ad bene uiuendũ: exẽptus eſſẽ. Si ergo volueris tecũ attẽtius iudicare: nõ uideo cur nõ ſis magna ex pte tot malis tuis ac moleſtiis, magnũ aliqđ remediũ allatu-

rus. Nā bn̄ de te ſpero. & ſi paululū dolor iſte tuus ſe remiſerit: tāto facilius his mediis vſuꝝ te iudico: quāto magis cæteris hoībus uirtute ac ſapiētia præſtas. Vale.

e O res meę perductæ ſunt: ut iā pluribus incōmodis uitæ affectus ſim: q̄ uel ipſi etiā inimici mei ſperare auſi ſunt. Nō habeo ad quē potius me cōuertā: q̄ ad teipſū. qui ualde amādo id feciſti: ut ſolus ī me ꝯſolādo, magis apud me valeas: q̄ ceteri oēs amici. Nemo etiā eſt q vel ſapiēt̄ ꝓuidēdo, uel ꝯſtāter defendēdo plus te uno in hac nr̄a ciuitate poſſit. Videbis ergo qs exitus fortūæ meę ſit. Oīs quidē ſpes mea ī te ſolo eſt poſita. Suſcipe ergo hāc ꝓ me curā. nec aliqd inexꝑtū relīquas. Cogita ſi me potes eximere ex his malis quibus ſine fine diſcrutior: maiorē me tibi habiturū gratiā: q̄ parētibus meis ex qbus uitā accepi. Erit aūt mea res tibi maxīe gl'ię ac honori: ſi potētiā q̄ tibi ē maxīa a fortūa tributa ad ſalutē amicoꝝ tuoꝝ attuleris. Propi⁹ ad deū certe nēo pt̄ accedere: q̄ his hoībus ꝯſilio & auxilio adeſſe: q n̄ ſuo uitio, ſed hoīm inuidia, calamitate p̄munt̄. Vale

e T ſi lr̄as tuas ſp attēte lego: tn̄ etiā ſine illis ſatis de tuo caſu admōitus erā. Q꞉ aūt nō te officio meo p̄ueneri: non mea culpa, ſed

temporis fuit. Cupiebã ei ꝓoccupare lr̃as tuas, &efficere: ut p⁹us te iuuari in his tuis moleſtiis aĩmi tui ſentires: q̃ audires. Sed cũ id malignitate hoĩm ꝑfici nõ potuerit: curabo, ut nõ minori ſtudio te defenſũ a me intelligas: q̃ ſi de mea ſalute, ac de fortunis meis agereť. Turpe quidẽ & nõ ferẽdũ eſſet: ꝙ ego (q ſp innocẽtes hoĩes ĩ eoꝝ cauſis defẽdi) paterer hoĩem q ſũma familiaritate, ac beniuolẽtia mihi deuĩctus ſit: meo p̃ſidio, meaq; ꝓtectione indefenſũ eẽ. Bono itaq; ſis aĩo. & tibi pſuade, me poti⁹ oĩa incõmoda ꝑpeſſuꝝ: q̃ fortũas tuas, & eã ſpem quã de me ꝯcepiſti: relicturũ. Vale.

m Aiora ſũt incõmoda mea: q̃ vt eis q ſ q̃ poſſit mederi. Vnũ tñ habeo ĩ his malis remediũ: ꝙ ea ñ ſũt a me diu ꝑferẽda. Spero ꝙ mors me cito ab his ſoluet. Quid aũt eſt ꝙ iã uiuere me delectet. aut cui ſpei me reſeruo? Si ei oẽs hoĩes ſimul inniterenť: uix mihi poſſent eſſe auxilio. Sed hoc in his malis meis fruor ſolatio: ꝙ ſine cuiuſq̃ hoĩs ĩiuria vixi. Nemo ẽ qui infamiã obiicere poſſet. Qꝫ ſi eoꝝ ſimilis eſſe voluiſſẽ (quibus maxĩe diſſimilis eſſe ſtudebã) fortaſſis huc loci nõ ꝑueniſſẽ. Sed eat res ut uolet. nũq̃ me pœnitebit, neq; doleo: ꝙ benefaciẽdo multoꝝ hoĩm aĩos ꝯtra me excitauerim. Ipſi uideãt, q̃ iniqua ratione tot mihi

caſus aduerſos eoꝝ odia parauerunt. Cōponā ergo meipſū. & q̄diu mihi uiuēdū erit, cauebo ne uirtutē (ſi qua ī me fuerit) cū fortūa amiſerī. Sentio nō poſſe me diu huiuſmōi malis cōflictari. Nā eo ætatis pueni: ut ī ꝓſperitate uiuēdi, nō multū poſſit mihi uita ꝓlōgari. Nolui te ęrūnas meas ignorare. q ſi quid unquā iocūdi ī uita habui: ſemp mihi conſcius fuiſti. Vale.

n Ihil minus optabā: q̄ ut iſta ætate ī qua es, tot mala nūciares. Nunq̄ iſta tibi eſſe uentura: quiſq̄ potuiſſet mihi pſuadere. Cū eī memoria repeto nemini unq̄ te nocuiſſe: multis aūt vel ꝯſilio, uel opibus tuis te auxilio fuiſſe maxīe admiror, ſi hāc fortunæ cōtumeliā ſatis conſtanti aīo ferre poſſis. Quis enī nūc moleſtiſſime ferret, ſe poſt multos labores ea ætate oīa turbulētiſſima experiri: quam decebat oīs otii & tranquillitatis portū eſſe? Compatior eqdem tibi. & aliquando acerbius huius tuę calamitatis indignitatē fero: q̄ tuipſe. perferremqꝫ moleſtius: niſi eā in te uirtutē cognoſcerē: q̄ tibi ſatis p̄ſidii afferat. Nam et quo aīmo ſis, cū ſuperior uita demonſtret: tamen idipſum maxime ex tuis litteris cognoui. Recte enim iudicas, nullū malū oportere magnū uideri: quod breue futurū ſit. Si qd eſt qđ aliquā aīo acerbitatē afferat: id puto eē, ꝙ mala q̄ nobis acci-

dūt, nō expectata fuerīt. q̄q̄ ꝑ tua ſapiētia illud
iudico: nullū tēpus fuiſſe, ī quo nō ꝓuideris ni
hil ī his reb⁹ fluxis exiſtere: qđ ſit firmū aut ſta
bile. Vteris ergo his remediis hoc tp̄e: q̄ mul-
tis annis añ cōparaſti. Quid tibi ꝯſilii mei affe-
rā: nō habeo. cū ip̄e ī oībus rebus meis tuo ſp
uſus fui. Fortūas meas, labores ac meipſum li
bēs tibi offero. Idq; te maxīe oratū volo: ut oīa
ī bonis tuis numeres. Vale.

Q2 graue mihi ſit ī ſenectute ꝑpt inopiā
ſeruire: facile potes ex te et aliis coniectu
rā facere. Sed hoc inter nos refert: q tu paup
tati aſſuetus es. ego uero cū ī maxīo ſplēdore
& abūdantia fortunę ſp uixerī: nō poſſū iugū
illud perferre. Cæteris fortaſſe reꝶ proſperaꝶ
meōria moleſta eſt. ego uero ñ ſolū hoc malo
crucior: ſed etiā cū huiuſmōi incōmodorum
nūq̄ expers fuerī: eo minus patiētiā poſſū hr̄e
Vtinā ī miſeria natus eſſē. aut q̄ beate vixerī:
ñ meminiſſē. Vide quot incōmoda me circū-
ſtāt. Olī opes nedū mihi: ſed oībus familiarib⁹
& amicis meis abūde ſuppeditabāt. nūc uͦ co-
gor ꝓſidiū ab aliis expetere. In ꝯſpectu & ī ip̄is
oclis hoīm cū magna dignitate (ut noſti) uerſa
bar: nūc aſpectū ciuiū meoꝶ ñ poſſū ſuſtīere.
Quid mihi credis aīmi eſſe: cū hoſpites meos
quos aliqñ ſplēdide excepi: nup ꝑpt pauptatē

& inopiā meā ñ audeā aſpicere? Pudet calami tatē meā illis ꝯfiteri. Mēdicare aūt apđ eos qbꝰ ip̄e multa ſolebā erogare: nimis erubeſco. Eſt ergo mihi ſæpe aīmus ignotas t̄ras q̄rere: ubi me inter nō notos recondā. Et certe niſi rebus meis alius ſtatus ſit: breui illud facturꝰ ſū. Sed tu q ſēp oēm fortunā meā cōem tibi duxiſti, ſi quid habes ꝯſilii: me iuuabis. Vale.

q Vid tibi ꝯſilii mandē: ñ ſatis habeo. cui ꝑ diuturniate maloꝝ meoꝝ nō ſuppetit, q̄liter ip̄i mihi videar. Pauꝑtas (ut ad me ſcribis) ideo tibi grauis eſt: ꝙ nō es aſſuetus egere. Illud uero mihi nimis ē moleſtū, ꝙ eā ſpē amiſi q̄ dūvulnus recēs erat, finē malis meis cito ꝓmittebat. Tu aūt adhuc es ī ea ſpe: a qua ego iā excidi. Sed ubi te malis miſeriorē dicis, facile ſic ꝯcedā: modo nō neges me longe maiori pauꝑtate p̄mi: q̄ ego ꝑferre poſſī. Si te pōt ſocietas miſerię meę leuare: ſatis p̄ſidii habes: q̄q̄ ego nūq̄ ſentētiā illoꝝ ꝓbaueri: q illud dicūt minꝰ urgere mala q̄ mltos ſocios habeāt. mihi uͦ multo minora mala mea uident̄: ſi neminē ſociū haberē. Hoc at̄ nimis male me habet: ꝙ amici mei mihi non pn̄t auxiliari. Quid ſis acturus: melius diſces ab his q aīo trāqllo ſūt: q̄ ab hoīe cui fortūa cū opes auferret: ſiml̄ ꝯſiliū abſtulit. Illud poſſū ad te ſcribere, oīa ꝑus a te

eſſe temptanda q̃ a tuis diſcedas. Vale.

q Vo in ſtatu fuerī aut ī quo poſitus ſim, nō te puto ignorare. Illud aūt me ꝑturbat maxīe: ꝙ neqꝫ aīmus, neqꝫ ꝯſiliū eſt mihi, quo poſſim me iuuare. Nō ſū eī ſic a natura īſtitut⁹: ut dolorē meū poſſim diſſimulare. nec ſub his p̄ceptorib⁹ educatus: ut pauꝑtatē meā fortiter pati poſſim. Scis q̃ mollit̓ fuerī a ꝑentibus meis nutritus. Nunq̃ ſperare poterā huc indignitatis peruentū iri: ut iis opibus deciderē, q̃ magna uirtute parta eſſēt, & oībus bonis ciuibus ꝓdeſſēt. Sed mea cōſilia, fortūa fefellit. & illū florētiſſimū ſtatū meū ī quo diu beate uixi: ab expectato diſcuſſit. Credebā eī aliqñ his aduerſitatibus finē eē. aut (qđ trito ꝓuerbio dicit̓) tp̄s hoībus ægritudīem adimere. Sꝫ vtrūqꝫ falſū experior. Nam & ira fortunæ ſꝑ recrudeſcit, & quo diuti⁹ his incōmodis atqꝫ moleſtiis ꝯflictor: eo ſꝑ me deterius habeo. Pudor aūt ī p̄mis mihi obſtat. Nā ſi forte amicis meis me oſtenderē, & meā cōfiterer inopiā: multa ab illis uenirēt p̄ſidia. Tanta confuſio meū animū tenet: ut potius malī inopia perire: q̃ pauꝑtatē meā detegere. Noſti q̃ durū ſit hoī nō ignobili, & qui ſit aīmo ingenuo: ſupplicare alteri. Vix quidem induci potui: ut has ad te litteras darē: q mihi ſūme familiaris es. Sed tua fides

ac beniuolẽtia, omnẽ meã cunctationẽ diſcuſſit. Tu pro noſtra amicicia etiã atq; etiam uidebis: ſi qd erit in quo apud nr̃os amicos iuuare me poſſis. Illud enĩ ego pre nimia uerecũdia: facere prohibeor. Vale.

l Egi nup litteras mihi a te miſſas ex qbus magnã ſane pturbationẽ accepi. Sed tibi ſubiraſcor: q2 tarde ad me de ſũma inopia tua ſcripſiſti. Nã iudico ſi hoc ad me tẽpeſtiue reſcriptũ fuiſſet: cũ amicis noſtris operã dediſſẽ ne tã grauis & moleſta eſſet tibi pauptas tua. Sed (ut uideo, & ad me ſcribis) pudor fuit tibi impedimẽto. & ẽ cõmune nobilitatis uitiũ: q2 nõ minus graue ſibi eſt, alteri ꝑpter inopiã ſupplicare: q̃ egere. Tibi ergo ĩputabis: ſi (amicis ignorantibus) diutius q̃ oportebat: hanc moleſtiã ꝑpeſſus fuiſti. Qđ inſtat, curabo: ne in poſterũ ſis amplius his incõmodis: in quibus adhuc fuiſti. idq; tanta modeſtia perficiã: ut neq; tibi uerecundiã ullam incutiat: neq; amicis negligẽtiam. Mitto ad te pauculas pecuniolas: donec melius per me & amicos noſtros prouidebitur. Noli quæſo de amicis tuis deſperare. Ego (ut de me ipſo dicã) ꝯſtitui: ut nullo pacto (me abundãte) ulla te rerũ familiarũ inopia laborare ſinã. Idem omẽs qui te prius amabãt: ſentire de te iudico. Vale.

ſ I uitio meo(qđ multis accidere video)ad
inopiā redactus eſſē: aliq̄to fortunā meā
æquo aīo ꝑferrē. Sed cū oīa præť mea ſtudia,
bñ multis faciēdo aduerſa acciderint: nō ſatis
poſſū acquieſcere. Nunq̄ inducere aīm potuiſ
ſem, ut ab illis male acciperer: in quos ego ſꝑ
frugi ac liberalis fuiſſē. Quę a me extant in ci-
ues nr̃os bñficia & officia: ſatis noſti. Qualiť uº
in me grati fuerit: hoc tpūs maxīe docuit. Cū
enī hoīes quos mihi pro coī ſalute īimicos fe
cerā, in me ꝯſpiraſſent: ſubornaſſentq; iudices
& falſos ꝯtra me teſtes inſtruxiſſent: quis eoꝝ
ius meū defendit? Aut qs tueri dignitatē meā
uoluit? Sed merito illud euenire ſentio, ut illos
ingratos expiar: in quibus diligendis nulla de
me ratio habita fuerat. Scio enī, ac ueꝝ eſſe in
telligo qđ in ueteri ꝓuerbio eſt: ōnes qui alioꝝ
cā in laqueū incidūt: ſuo ꝑiculo ſe abſoluere.
Qꝫ ſi res mihi in integꝝ rediret: facerē ꝓfecto
ꝙ uicē hāc dolerēt. Interim ego pœnā pendo
Sed hoc nihil ad eos. Scpſi hoc ad te: nō quo
in re deſꝑata tuū cōſiliū ac pſidiū expectē: ſed
quia leuare dolorē mihi uideor: qñ de meis in
cōmodis tecū loquor. Vale.

On đ re noua ad me ſcribꝭ nec mihi ignora
ta. Quotiēs ei hmōi fortuīæ indignitatē credis
& meipm & itē alios ſępenūero ciues & g̃ues &

egregios, pt̄ bonū & ęquū ſuſtinuiſſe? Qꝝ q̄ hęc calamitas noſtra, nihil ad tuā: tn̄ fit (neſcio quo modo) ut mala quę in ciuitate ſūt uſitata: nos nimis premāt. Malo tn̄ a ſapiētia tua huic p-turbationi mutueris auxiliū: q̄ a vulgari ꝯſuetu die. Nā illđ ſcio futuꝝ, ut nulla res magis tuā ægritudinē leuet: q̄ ꝙ nihil hoꝝ tuo merito tibi acciderit. Et longe ſentētiā in qua modo es, mutabis: ſi maiorē de moribus tuis, q̄ de turba tiōe q̄ adhuc recens eſt: rationē habueris. Qꝝ ū in re deſperata, nec pręſidii neqꝫ ꝯſilii cau ſa ad me ſcribis (ſed quia iuuat te de incōmodis tuis mecū loq) facis rē inter amicoſ uſitatā. Idē ego facere ſoleo: quotiēs aīo diſcrutior. Maiorem qdē partē moleſtiaꝝ meaꝝ depoſuiſſe mihi ui deor: cū amicis meis oēm pturbationē aperui Hoc gaudeo plurimū, & tibi gratias habeo: ꝙ me ex multis delegiſti, apđ quē curas tuas deponeres. Nā tū plurib⁹ aliis ſignis: tū etiā iſto, me ualde a te amari iudico. Cætera q̄ ad ꝯſola tionē tuā ptinēt: tuipſe meli⁹ (ut ſpero) tua uir tute: q̄ meis litteris ꝓſpicies. Vale.

ſ I ullū inopiæ meæ finē aut p̄ſidiū futuꝝ ſperarē: nihil tā durū eſſet i hac mea fortūa, qđ n̄ magno & incōcuſſo aīo pferrē. S꜠ cū nl'la prorſus me ſpes habeat: qd ē ꝙ ī vita diuti⁹ manere cupiā? Solebā ānos meos a die na-

tali ſæpe numerare: ut ītelligerē q̄tū temporis ſecūdū naturā mihi reſtaret. Tūc maxīe uiuendi cupidus erā: qa tūc nihil erat, cur uitā accuſarē: Nūc uero nihil mihi ꝓlixius ānis videtur. Alii morbos ac mortē magis timēt: q̄ ſapiēti ꝯueniat. Flent ī tēpeſtate. & cupiūt reb⁹ amiſſis ex naufragio euadere. Si percuſſor tęlū iugulo admouit: miſerabiliter exorāt: ut uitæ ſuę miſereatur. Ego vero q̄ iſti horrēt: iā deſyderare īcipio. Nec aliud maius int̄ moleſtias meas notū ē mihi: q̄ ut cito extīguar. Sed qd hęc ad te ſcribo: q me niſi dolēdo mecū, ñ potes iuuare? Et hoc uno miſerior ſū: quo etiā te miſerū uideo. Qꝫ me diligis: ñ parꝫ affert mihi int̄ has moleſtias ſolatiū. Qꝫ autē p̄ter illū dolorē quo affligeris, etiā te in partē doloris mei traham: nimis ægre fero. Sed ꝓ tua modeſtia (quæ ſūma eſt) fortiter ægritudinē meā feres. Vale.

q Vid ad te ſcribā neſcio: qa ita ꝑturbato aīo ſū: ut neqꝫ ratio, neqꝫ ꝯſiliū ī me ullū ſit. Male ei alt̄i poteſt ꝯſulere: q ip̄e maxīe cōſilio indiget. Quod poſſē facile tibi p̄ſtare, hoc polliceor: dolere tecū. parit̄ & accuſare fortunā: quę nr̄as res aduerſas ꝓ debitis addit. His igitur remediis poſſū te iuuare: ſi ea ſūt appellāda remedia: quæ animū ęgrotātē incurabilē reddūt. Mallē tñ poti⁹ ad tuā virtutē recurre-

res: q̄ exemplo hoīs amētis vtereris. ut ego remediū qđ nullū ex meipo uideo: ex te qui ſapientior es poſſim mutuari. Nullus enī hodie uiuit: qui facilius huic morbo meo (q iā ab initiis īueteratus ē) facilius q̄ tuipe mederi poſſit. Quod ſi feceris: duos ſimul uno & eodē remedio curaueris. Vale.

q Vo me credis aio eſſe: cū fortunas meas ab oībus amicis deſtitui ītelligo? Quę res ita me pturbat: ut mihiipi īmutatus eē uidear Nō expectabā, ut qui officio meo illos iuuiſſē: nūc ſil' ab his oībus deſtitutus eſſē. Sȝ heæ ſūt nr̃oꝝ ciuiū artes: cū res nr̄ę ſecūdę ſūt: oīa vltro polliceri. certare uerbis de ſūma beniuolētia, de fide, de ꝯſtantia cū iis: q nos uere amāt. Si uͦ uētos mutatos eſſe uideāt: rationē fortunaꝝ ſuarū, ac liberoꝝ pōti⁹ q̄ amicoꝝ, humanā eſſe dicūt: Nihil de antiquis officiis. nihil de bn̄ficiis acceptis cogitāt. Et quos ſine periculo tueri poſſēt: facile patiūť a ſe deſertos eē. Hęc te admonere pn̄t ſi prudens es: ne (dū tuæ res adhuc ſūt pſperę) hmōi amicos tuo incōmodo tibi cōpares. Nēo te melius pť docere, quid ſit hoc tpe cauendū: q̄ ego. qui meo piculo prudēs factus ſū. Vale.

Mallē incōmodis alioꝝ q̄ tuis admoneri. q ſp me valde amaſti. Sȝ poſtq̄ res iſtę ſe hn̄t, ut (qđ

minime optabā)ſis ab amicis tuis deſertus, qui a te ſæpenūero defenſi fuerīt: cautior ī meis rebus ero. nec maiorē rationē amicoꝝ habebo: q̄ cōmodoꝝ meoꝝ. Qꝫ ſi hoīes ea integritate uitę & ꝯſtātia eſſent, qua olī fuerūt: nulla arbitror tanta incōmoda q̄ ꝑ amicis eſſēt fugiēda. Nūc vero cū ī amicicia utilitatē ꝓpriā, aut delectationē aliquā, magis q̄ honeſtatē ſequimur: oīa uidentur mihi ad tēpora ī qbus ſumus referēda. Illud aūt cauebo, ne qs amicoꝝ uincat me ſua beniuolētia, aut officio. Et ſi illud mihi accidet, ut ab aliquo me uere intelligā amari: nullū ego modū officiis meis, aut amori meo ī illū faciā. Sed ne ab oībus te deſertū eſſe iudices: ego (quē forte in nūero amicoꝝ nō habebas) polliceor tibi operā meā. & qđ illi non ſine ſcelere neglexerūt) ego patus ſū defēſionē tuā ſuſcipere. Tu vero admonebis, qbus adiumentis opus tibi ſit. & ego neq; pecunia: neq; cōſilio tibi deero Vale.

Fœlix epiſtolaꝝ Gaſparini finis.

Eptē gaſparini